

„Brăila are cetăți industriale, dar vrem să ridicăm și cetăți de spirit“

— Interviu cu tovarășul Neculai Ion,
primarul Brăilei —

— Păreți supărat!
— Mai mult preocupat poate, de unele probleme mai greu rezolvabile: una, de pildă, e aprovizionarea tehnico-materială, care a făcut să nu ne realizăm în întregime sarcinile de plan pe primele patru luni. Cunoaștem bine greutățile la nivelul economiei naționale, dar considerăm că și noi și furnizorii noștri de materii prime (mai ales de țagle și lingouri) pot face mai mult.

— Ce vă mai preocupă?
— Punem în funcțiune Fabrica de mătase, o primă etapă. Zilnic au loc discuții, comandamente, operative, totuși punem mina. Urmarea: 26 mașini au fost probate, din 152 în total. Bucuria noastră constă în faptul că vor lucra aici peste 500 femei, iar în tot Combinatul de fire și fibre artificiale, vor lucra peste 2.800 femei.

— Eu doream însă, ca brăilenii, să dialogăm despre lucrurile mai aproape de suflet!

— Pe toate treburile să le țil aproape de suflet. Altfel, pentru unele devii tată vitreg și nu e bine.

(Continuare în pag. 5)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Andreesciana

Unul din strălucitele succese editoriale ale acestui an s-a realizat de către Editura Meridiane, la care Radu Bogdan a dat de curind la lumină Andreescu, vol. II, care tratează despre *Posteritatea critică*. Primul volum a fost scos, în aceleași excelente condiții, și de aceeași editură, în 1969. Autorul își continuă perseverent activitatea pe care, fără a exagera, o putem privi ca unică la noi, și poate nu numai mai la noi. Actualmente, acest al doilea monument editorial are opt sute de pagini mari și zeci de ilustrații în text. Volumul ni se prezintă legat elegant în aceeași pinză verde-cenușie — cam în tonul unora din pinzele reprezentative ale pictorului — și unde s-a imprimat, discret și cu gust, în litere aurii, efigia semnăturii artistului. Tipărită pe o hirtie consistentă, agreeabilă la pipăit, cu caractere mari și clare, impozanta carte oferă o rară desfășurare cititorului.

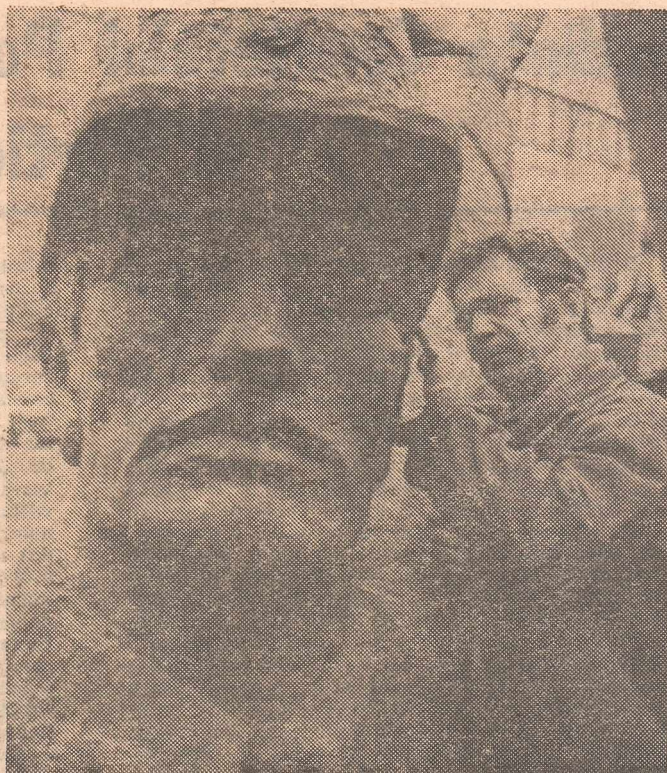
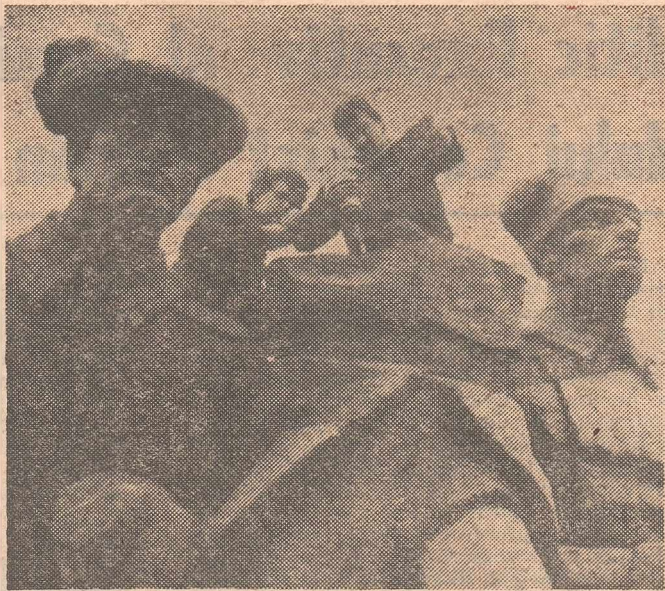
Radu Bogdan lucrează nu cu anii, ci cu deceniile, ducând o muncă răbdătoare, tenace, continuă, neobosită, muncă de mucenic, închinată, aproape pentru toată viața, unuia din cei mai mari pictori ai noștri.

În noul volum autorul urmărește laborios, pe parcursul unui întreg secol (1869—1981), „posteritatea critică” a artistului, posteritate privită sistematic în șapte perioade distincte, fiecare sintetizată într-o formulă ce se adecvează fondului respectiv.

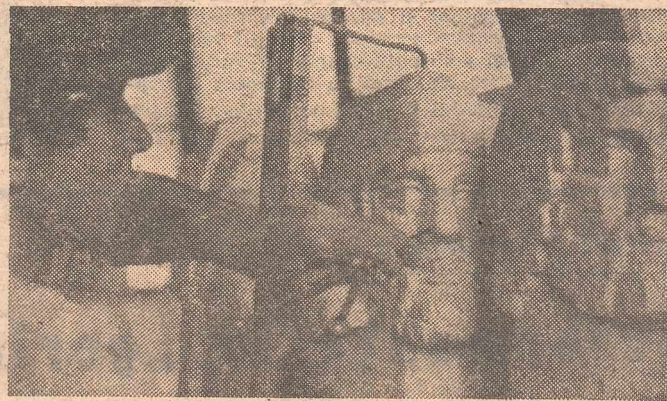
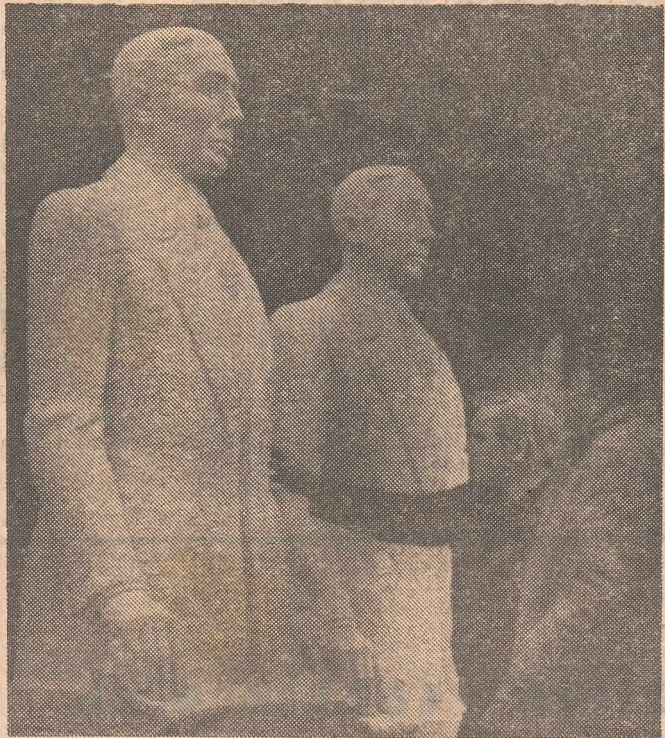
(Continuare în pag. 23)

EDGAR PAPU

Monumente pentru orașele țării

Scene dintr-o fabrică de statui

La Combinatul Fondului Plastic, în secția de artă monumentală, am întâlnit oameni care au învățat pietrele să vorbească. În uriașă hală inundată de lumina revărsată peste albul blocurilor de marmură, sub ascuțitul dăților se nășteau bustul lui Nicolae Titulescu, autor Ion Irimescu, și monumentul „Buzău 1600”, de Gheorghe Coman.

Fotografii de ELENA GHERA

De-ale noastre

*Nu-i cale înapoi,
Puterea e în noi,
Nu ne vine dintre astre,
Noi, veșnic zbuciumați,
Noi sintem frați din frați,
Ne vedem de ale noastre.*

Mai este țară-n țara noastră,
Mai este cer, mai sint români,
Mai este dulce glasul mamei,
Mai este apă în fântini.

Mai e Moldova-n jurul Putnei,
Mai e în inimi ideal,
Mai e Muntenia întreagă,
Mai este dragul nost' Ardeal.

Mai este dragoste pe lume,
Mai sint bărbați, mai sint femei,
Mai e nevoie de cultură,
Mai e nevoie de idei.

Mai e în noi, în toți, răbdare,
Că suferim de mii de ani,

Mai sint descumpăniri absurde,
Mai e nevoie de țărani.

În roșu, galben și albastru
Nu viețuiesc doar trei culori,
Ci blinda rază a speranței,
Mai e nevoie de valori.

Nu tricolorul face singur
Lucrarea țării de sub el
Să facem bine și dreptate
Să fie piine sub drapel

La Putna viu e Domnul Ștefan
Și la Craiova e Mihai,
La Tebea treaz așteaptă Iancu
Cu cel mai lung discurs: No, hai!

Trecutul totuși nu ajunge,
Nu el ne apără postum,
Să fim pe viață și pe moarte
Lingă eroii de acum.

Mai este de-nvățat că țara
Înseamnă noi, și ei și tu,
Și spiritul când se cuvine
Să spună: „Da!” să zică: „Nu!”

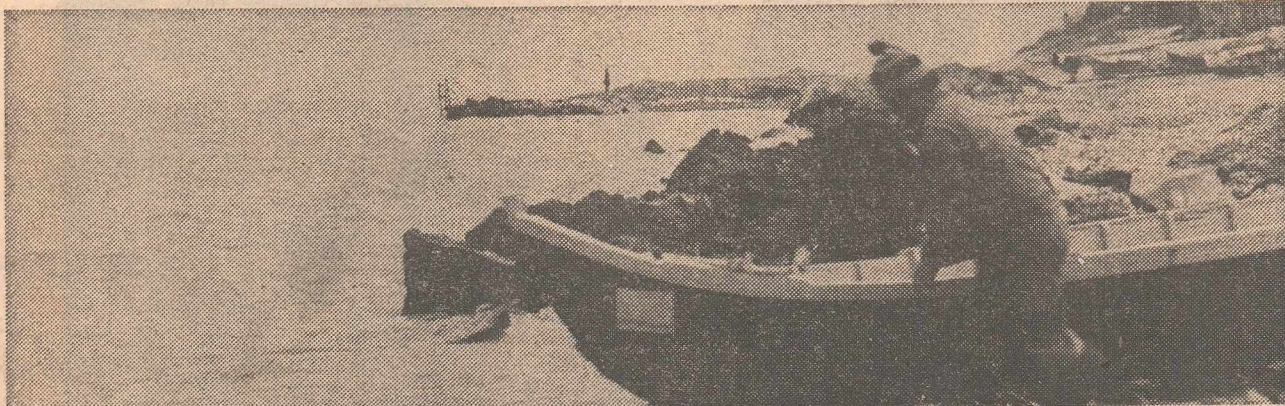
Contraselecția ne doare,
E ca o crimă de omor
Pornită contra fiecărui
Și împotriva tuturor.

Să scoatem țara din necazuri,
Să scoatem omul din nevoi,
Să așezăm pe vatra țării
Toate grădinile din noi.

Mai este țară-n țara noastră,
Mai sintem și vom fi stăpini,
Cât mai rămâne cer în ceruri
Și apa murmură-n fântini.

ADRIAN PĂUNESCU

În acest număr: **POVESTE PESCĂREASCĂ** de Sorin Postolache

Intr-o dis-de-dimineață a acestei veri nedeclarate încă oficial, am ieșit la malul mării, așteptând răsăritul soarelui. Bărcile frumos rinduite păreau aidoma unor clapete de pian netulburate încă, asupra cărora marea, marele cîntăreț, urma curind să se aplece.

Flacăra martor ocular

**Atenție: Pământ!
Umblați cu grijă!**

paginile 4—5

Dosar Flacăra

**O mină de aur,
un izvor de sănătate:
PLANTELE MEDICINALE**

paginile 6—7

Ședința Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Printre problemele dezbătute în cadrul ședinței de simbioză trecută a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., (ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost și utilizarea mașinilor, utilajelor și instalațiilor din industrie, construcții și transporturi în trimestrul I 1982. Constatându-se că în perioada respectivă s-au manifestat o serie de deficiențe în ceea ce privește încărcarea judicioasă a mașinilor unelte, a instalațiilor și utilajelor, din care pricină pe ansamblul industriei republicane nu s-a realizat indicele planificat de utilizare a fondului de timp maxim disponibil, s-a cerut ministerelor, centralelor industriale, tuturor unităților economice să ia cele mai hotărâte măsuri pentru a asigura folosirea rațională, completă, a tuturor capacităților de producție de care dispune în prezent economia noastră națională, pentru sporirea indicilor de utilizare a mașinilor și instalațiilor, redistribuirea utilajelor nefolosite și utilizarea judicioasă a suprafețelor productive construite. Totodată, au fost stabilite sarcini și măsuri concrete pentru efectuarea la timp și în mod corespunzător a reparațiilor curente și capitale, îmbunătățirea întreținerii și execuției reparațiilor planificate, asigurarea pieselor și subsansamblelor de schimb necesare procesului tehnologic, pentru introducerea în circuitul productiv a tuturor utilajelor nefolosite.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat un raport privind situația protecției muncii pe anul 1981. S-a apreciat că, deși s-au obținut unele rezultate pozitive, acestea nu sînt încă la înălțimea eforturilor pe care partidul și statul nostru le-au făcut și le fac pentru ridicarea continuă a nivelului

tehnic în toate ramurile de activitate, pentru perfecționarea proceselor tehnologice, pentru o cit mai bună organizare a producției și a muncii, pentru îmbunătățirea calificării și specializării personalului muncitor. S-a constatat că se înregistrează încă un număr nejustificat de accidente de muncă, datorate îndeosebi nerespectării tehnologiilor de producție și instrucțiunilor de lucru, indisciplinei, neglijenței și lipsei de răspundere în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către personalul de conducere și de execuție. Comitetul Politic Executiv a cerut organelor de resort, tuturor factorilor responsabili din unitățile economice să se ocupe cu cea mai mare responsabilitate de elaborarea și aplicarea măsurilor organizatorice, tehnice și tehnologice necesare, care să asigure cele mai bune condiții de muncă, un climat de desăvîrșită ordine și disciplină, să prevină și să elimine riscurile de avarii și accidente, să urmărească cu perseverență calificarea personalului muncitor, perfecționarea permanentă a pregătirii profesionale a acestuia, în concordanță cu nivelul tehnic ridicat existent în economia noastră națională în momentul de față.

La ședința a fost ascultată informarea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu despre vizita pe care, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat-o în Grecia, la invitația președintelui Republicii Elene, Constantin Karamanlis. Luînd cunoștință cu profundă satisfacție de rezultatele vizitei, Comitetul Politic Executiv a relevat prestigiul de care se bucură șeful statului român în rîndul opiniei publice elene și a manifestat deplina aprobare față de convorbirile fructuoase, față de hotărârile convenite cu acest prilej. A fost subliniată însemnătatea Acordului-cadru privind direcțiile dezvoltării cooperării

economice, industriale și tehnico-stiințifice între România și Grecia, care conferă relațiilor dintre cele două țări o amplă perspectivă, corespunzător intereselor ambelor noastre popoare, al căruia păcii, destinderii, securității și colaborării în Balcani, Europa și în întreaga lume. Aprobînd înțelgerile și concluziile la care s-a ajuns, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru realizarea obiectivelor stabilite, pentru extinderea relațiilor de strînsă prietenie și colaborare româno-elene.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat, de asemenea, despre vizita oficială pe care a efectuat-o în țara noastră guvernatorul general al Canadei, Edward Schreyer. Comitetul Politic Executiv a dat o deosebită apreciere rezultatelor convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și guvernatorul Edward Schreyer, care se înscriu ca o contribuție majoră la dezvoltarea și mai intensă a bunelor relații dintre cele două țări și popoare. S-a subliniat cu satisfacție că dialogul la nivel înalt a pus în evidență hotărîrea ambelor părți de a acționa pentru amplificarea contactelor politice, pentru intensificarea raporturilor economice, pentru largirea și diversificarea legăturilor comerciale, pentru extinderea și adîncirea cooperării, un loc însemnat revenind colaborării în domeniul folosirii în scopuri pașnice a energiei nucleare. Comitetul Politic Executiv a aprobat înțelgerile la care s-a ajuns cu prilejul întîlnirii româno-canadiene la nivel înalt și a stabilit măsuri care să impulsioneze dezvoltarea și mai puternică a colaborării prietenești dintre România și Canada, dintre popoarele român și canadian.

ION D. GOIA

Priorități în economie

Performanțe în „geriatria” cauciucului

De ce există încă rețineri în folosirea cauciucurilor reșapate, de ce unii au temeri în privința durabilității soluției de a adăuga o nouă bandă de rulare? Începem ex abrupto rîndurile de față, punînd o întrebare ce atinge unul din punctele nevralgice ale problemei.

— Cred că nu toți cunosc esența tehnologiei de reșapare — ne răspunde inginerul Ștefan Pascu, directorul întreprinderii chimice Victoria, unde se execută această operație industrială. Așa-ziși lipire a unei noi benzi de rulare nu este chiar o lipire, ci o vulcanizare la 150—160°C și 15—16 atm., în urma căreia în intimitatea materialului vechi și nou se stabilesc legături chimice de structură, care dau rezistență. Dealtfel, noi nu prea am primit reclamații de la cei ce și-au echipat autovehiculele cu cauciucuri reutilizate astfel. Posesori de autoturisme proprietate personală ne solicită din ce în ce mai mult, iar pentru parcul auto proprietatea statului există prevederi legale de reșapare a anvelopelor uzate. La ora actuală funcționăm cu 90% capacitatea secției noastre, cum s-ar zice, cu motoarele în plin.

— Totuși unii afirmă că se mai desprinde banda de cauciuc adăugată... — Dacă se mai întîmplă un asemenea incident, el se datorează proastei exploatare a anvelopelor — returnează prompt Ștefan Pascu. Și anume, după reșapare, presiunea în pneuri trebuie respectată cu scrupulozitate, impunîndu-se ca ea să fie cu 0,1—0,2 atm. mai mare decît la anvelopele noi. A merge cu un cauciuc cam dezumflat înseamnă să soliciți preferențial tocmai zona de sutură a noului adaus, fără a mai pune la socoteală și uzura cordului de pinză sau metalic. Dacă vi se pare a fi un argument, vă notăm că mari autocamioane TIR, dotate cu cauciucuri reșapate, au bătut drumurile lumii, din Iran în vestul Europei, aducînd anvelopele după 40 000—50 000 de km la o nouă prelucrare în fabrica noastră.

Pe Ștefan Pascu l-am găsit greu. Biroul era închis iar cineva de pe sală ne-a spus că în majoritatea timpului încăperea e goală, directorul stînd mai mult prin secție. După o urmărire ca în filmele de suspans, l-am văzut lîngă un utilaj dînd indicații unor muncitori. Îmbrăcat în halat și cu o bonetă pe cap, se scuza că nu poate da miina, căreia negrul de fum i-a dat pigmentul muncii, și îl mai dojenește pe un tînăr, sfătuiindu-l să fie mai maleabil și cumpătat în relațiile cu colegii. Directorul în halat are și ochi de tehnician și de părinte.

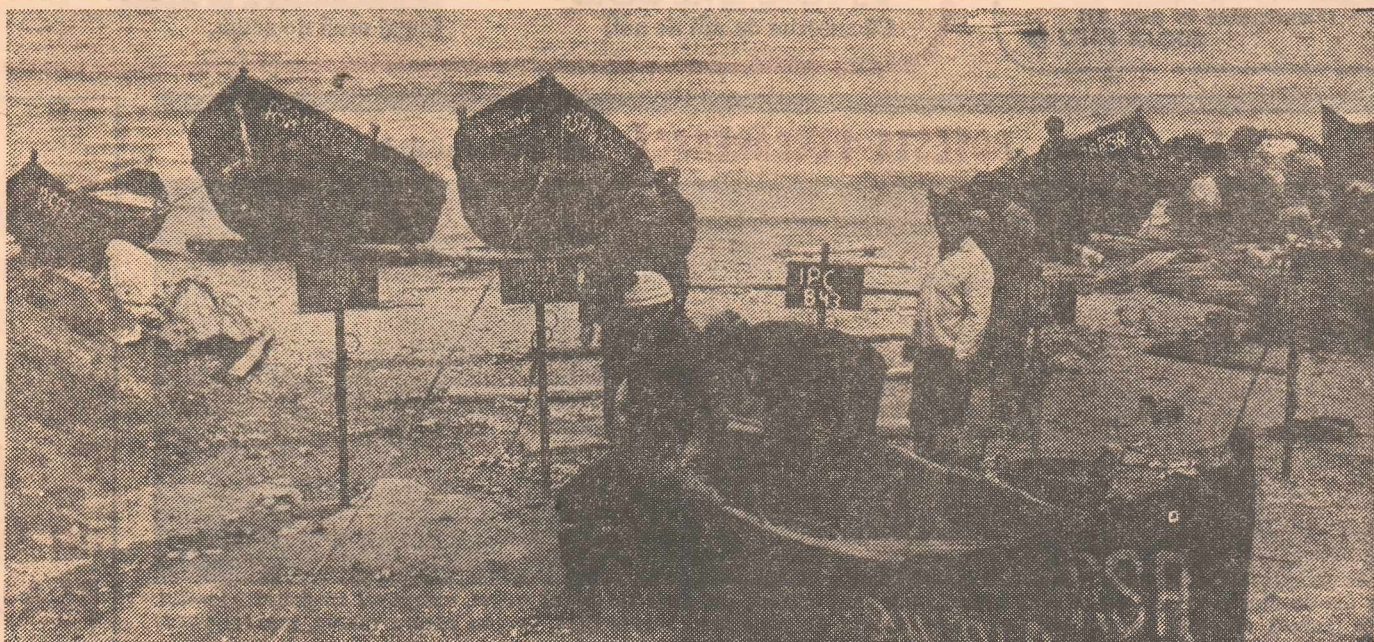
Parcurgem împreună fluxul tehnologic al secției de 50 000 cauciucuri reșapate pe an, dotată cu mașini concepute și realizate de o mare firmă din vest, dar vizităm și noua capacitate de 35 000 cauciucuri/an, care se ridică vîzînd cu ochii de la cota zero, și ale cărei utilaje au fost asimilate și construite în țară. Noua fabrică prinde viață ca urmare a vizitei secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a intuit importanța acestei acțiuni de reciclare a

materialelor folosite. Anvelopele uzate de autocamioane, tractoare și autoturisme sînt analizate ca grad de sănătate și apoi polizate, luîndu-se un start din „carnea” rămasă pe coamă. Rănila lăsată de cuie, cioburi, care au atins chiar cordul de sîrmă sau pinză al coamei (căci se primesc și acestea) sînt pansate cu grijă și apoi îndreptate spre „transplantul” noii benzi de rulare ce are loc în prese, prin vulcanizare 1—2 ore la temperatura și presiuni ridicate. În paralel o linie cu malaxoare și valțuri prepară noile benzi de rulare, care în zona de aderență la vechea anvelopă sînt mai bogate în cauciuc natural chiar decît cele nou născute. Din experiența de pînă acum o concluzie reiese cu pregnanță: performanțele anvelopei reșapate le poate egala pe cele ale anvelopei noi, cu ea putîndu-se parcurge aproape tot atîția kilometri ca și cu cea nouă în condiții de perfectă securitate rutieră. Astfel, anvelopa reșapată de Dacia 1300 se folosește și 35 000 km, iar în cazul unei corecte exploatare, cauciucurile de autocamioane pot fi reșapate de 2—3 ori, în final fiind montate la remorci. Despre efectele economice nici nu mai e de discutat, sînt de-a dreptul spectaculoase. Cordul metalic sau de pinză și carcasa sînt cele care îmbătrînesc mai greu, și în ele se regăsesc cam 70% din materialele și manopera consumate la fabricarea unei anvelope noi, prin reșapare, acestea în mare parte se reutilizează făcîndu-se economii substanțiale de materii prime și muncă. Lăsînd cifrele să vorbească aflăm că prin reșaparea a 1000 de anvelope de camion se economisesc 1,6 tone cauciuc natural, 3,8 tone cauciuc sintetic, 4,5 tone negru de fum, 3 tone cord textil, 1 tonă sîrmă și 0,5 tone ingrediente. Să nu uităm că majoritatea acestora pornesc de la petrolul din import, și că prin aceste reutilizări, scutim țara de o grea povară în valută. Și nu în ultimul rînd să ne amintim că o anvelopă nouă de Dacia 1300 costă 470 sau 530 de lei, în timp ce una reșapată doar 190 de lei, iar la autocamioane prețul scade de la 1700 la 700 lei. Trăim o perioadă în care criza de energie, penuria unor materii prime ne-a obligat să luăm în considerare recircularea materialelor folosite. De la ziarul citit, la banatul capac de la sticla de lapte, de la spray-ul consumat la cauciucul obosit de atîtea drumuri, toate trebuie să ia drumul reîntoarcerii în circuitul economic și nu al lăzii de gunoi. Reșaparea anvelopelor, această întîinerire a feței lor care le dublează sau triplează viața, face economii notabile de materii prime valoroase, energie, muncă, și, de ce nu, de bani în bugetul familiei noastre sau întreprinderii noastre. În țările dezvoltate economic 35—40% din cauciucurile în circulație sînt reșapate. La noi doar 7%. Trebuie să ne aliniem la aceste tendințe pe plan mondial de realism economic. Dar pentru aceasta în concepțiile noastre trebuie să

se schimbe niște opinii. Cînd mergem cu mașina, să ne gîndim că după numărul de km care șterg desenele cauciucurilor, nu le vom pensiona, ci după tratamentul de „geriatrie” al fabricii de reșapare, le vom pune pe roți tot pe ele, bătrînele acum întinerite. Dar pentru aceasta, trebuie să le rulăm sub deviza viitoarei refolosiri, adică să mergem cu ele la presiunea recomandată, și nu pînă la completa consumare a cărnii benzii de rulare. Cînd încă desenul de pe banda de rulare se mai vede (circa 1 mm adîncime a profilului) să apelăm la întreprinderea chimică Victoria care ne asigură încă un supliment de viață a lor. Se pare că proprietarii de autoturisme au înțeles aceste norme de folosire a cauciucurilor, ceea ce nu se poate spune întotdeauna de cei ce conduc autovehiculele proprietate de stat. Autobazele, care au plan numeric de cauciucuri aduse la reșapare, privesc adesea formal acest imperativ economic, nu urmăresc condițiile în care conducătorii auto exploatează anvelopele, așa că în final ele aduc numărul de cauciucuri, dar foarte multe neutilizabile, fiind în fază de uzură avansată. Un caz revelator este acela al unui autocamion care tocmai la intrarea în București a avut o pană la unul din pneuri, dar șoferul fiind aproape de autobază nu l-a mai schimbat, ci s-a tîrît așa pînă „acasă”. Și apoi, acest cauciuc a fost adus la reșapat. Dezinteres și tratare formală dar numărul de cauciucuri adus la reșapare era îndeplinit. Să înțelegem această importantă acțiune economică, să acționăm cu responsabilitate și să avem încredere în operația de reșapare, care trimite pe șoselele țării mii de anvelope, care altădată luau drumul fără întoarcere al gropilor pentru gunoaie.

FLORIN CONDURĂȚEANU

Poveste pescărească

2. Chiar cu mult înainte de răsăritul soarelui, marele concert avea să înceapă

Consfătuire de lucru la Comitetul Central al Partidului Comunist Român

La sfârșitul săptămânii trecute, la C.C. al P.C.R. a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, o consfătuire în probleme de industrie și agricultură, în cadrul căreia s-a procedat la o analiză aprofundată a activității în aceste ramuri de bază ale economiei naționale, în vederea realizării, în condiții superioare de calitate și eficiență, a prevederilor planului de stat pe anul în curs și pe întregul cincinal. Consfătuirea — la care au participat membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv, secretari ai C.C. al P.C.R., primii secretari, secretarii cu problemele economice și secretarii cu probleme agrare ai comitetelor județene de partid, miniștri și alți factori de răspundere și specialiști din diferite domenii — a examinat cu exigență activitatea desfășurată în industrie și agricultură, stabilind măsurile corespunzătoare pentru eliminarea rămănelor în urmă, a celorlate neajunsuri din fiecare domeniu, pentru a-

firmarea tot mai puternică a factorilor intensivi în dezvoltarea producției materiale.

Participanții la dezbateri au făcut o analiză temeinică a modului în care s-a realizat planul de stat pe primele patru luni, precum și a felului în care se acționează pentru îndeplinirea în întregime a prevederilor pe luna în curs și pe primul semestru al anului. Au fost dezbătute pe larg modalitățile în care se acționează pentru reducerea consumurilor de materii prime și materiale, de combustibili și energie, pentru recuperarea și reintroducerea în circuitul economic a materialelor refolosibile, pentru creșterea generală a productivității și a eficienței muncii.

Analizându-se probleme privind dezvoltarea agriculturii, a fost evidențiat faptul că în acest an semănatul culturilor prășitoare s-a efectuat în cea mai mare parte în perioada optimă și în condiții calitative superioare. În acest fel, au fost asigurate premise temeinice pentru realizarea producțiilor planificate. O atenție deosebită s-a acordat, în cadrul consfătuirii, modului în

care se îndeplinesc programele adoptate cu privire la dezvoltarea zootehniei. Întrucât în fiecare județ creșterea animalelor se înscrie ca o problemă de bază în activitatea unităților agricole, vorbitorii au evidențiat măsurile care se întreprind în direcția realizării efectivelor și a producțiilor planificate, a asigurării bazei furajere, pe calea valorificării eficiente a pășunilor și fiștelor, a aplicării în practică a prevederilor legii privind organizarea producției și folosirii raționale a resurselor de nutrețuri.

Cu deosebit interes au ascultat participanții la consfătuire cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Toți cei prezenți și-au manifestat hotărârea de a acționa cu toată răspunderea în vederea îndeplinirii sarcinilor deosebit de importante în industrie și agricultură, pentru transpunerea în fapt a orientărilor formulate de secretarul general al partidului în scopul înfloririi necontenite a patriei noastre socialiste.

I. DUMBRAVĂ

Opinia unui alegător

Subiectul e OMUL

Sigur, la prima vedere așa stau lucrurile, avem și lozinca binecunoscută rămasă de la Marx, mi se pare, și care spune răspicat că **Omul e cel mai prețios capital**, societatea întreagă garantează teoretic și practic, prin însăși orinduirea de stat și socială această lozinca, ne rămâne nouă, oamenilor, să o aplicăm și să **exploatăm inspirat și competent și cu dragoste de om condițiile create în favoarea lozincii**. Așadar, pentru toată lumea e limpede că **SUBIECTUL E OMUL**. De ce mai e atunci nevoie să insist eu asupra unui adevăr atât de elementar? Pentru că adevărul, oricât ar fi de elementar, nu se impune întotdeauna de la sine și e bine să recunoaștem că întinim și împrejurări cind, furați de orgoliul acțiunii, propriu-zise, pierdem din vedere că ea, acțiunea, se face cu oameni, pentru oameni și reținem numai partea cu oameni, adică oamenii ne stau la dispoziție pentru acțiune și atât, mină de lucru, potențial uman, mijloc de îndeplinire a unui plan sau a unui procent ca și cind acțiunea, planul, procentul se constituie în subiectul unic și ele rămân singurul reper. Aici e cazul să facem disocierea necesară și în spiritul înaltului umanism care definește teoretic societatea socialistă și care are, legal, toate temeiurile asigurate pentru a deveni realitatea cea mai viu grăitoare și cea mai viu cuceritoare. **Scopul nostru e OMUL**; el este subiectul tuturor acțiunilor noastre, el reprezintă cauza întregii revoluții socialiste, pentru el și în favoarea lui există și proiectele și procentele și întreaga acțiune la care omul este chemat să participe cu înflăcărea și competența cele mai înalte.

Am văzut, nu o dată, tovarăși ai noștri care, sub aceeași lozinca nobilă, considerau pe constructorul cauzei

drept mina de lucru cea mai oarbă, drept executantul cel mai comod al ideii; nu se gindeau că la capătul ideii realizate urma să se găsească același constructor pentru care ei, în timpul construcției, nu prea avuseseră timp, fiind prinși, cum se zice, cu termenele și cu procentele și cu angajamentele.

Subiectul e omul, acest adevăr elementar merită, să recunoaștem, mai multă grijă și mai multă meditație responsabilă decât avem noi uneori timp să-i acordăm.

Iată cum, pornind de la acest adevăr, am ajuns la mobilul de azi al opiniei mele și mi-am propus, deliberat, să provoc un tovarăș foarte apropiat mie și cu o muncă însemnată de răspundere în spațiul realizării tocmai a lozincii lui Marx, un activist de partid care se bucură de respect și de stimă pentru sobrietatea lui remarcabilă, pentru gravitatea cu care privește viața și munca și responsabilitățile pe care le are în societate. L-am provocat și am făcut împreună cu el un drum lung și, de ce să nu spun, obositor pînă la urmă, dar ambițios, prin geografia lumii de care era pus să răspundă. Să ne închipuim că ne aflăm în București, în acele cartiere care altădată reprezentau pagra cea mai nearară a Capitalei, izvor de legende filhărești și de cîntece de inimă albastră, un capăt de lume urgisită de soartă și făcută să rămână ca un simbol al disperării. Sint eu însumi de treizeci și cinci de ani în București și știu cit era locul de blestemat și numai poveștile lui înflorau. Dincolo de el, în cele patru zări ale lui s-au întins favelele, apoi loturile cit palma si casele de chirpici cu zăplazuri luminate, vara, de zorele și de ciuboțica cucului și cu mică grădinărie ca niște jocuri de copii și praful ulițelor care se ridica învăluitoare în iulie și se transforma toamna în blestemul cel mai ciinos al vieții. Aici începea incredibilul, adică Prelungirea Ferentari, dincolo de mizerie cum s-ar spune.

Să vezi, mi-a spus el, lumea nu în cifre și procente, să o vezi trăind la ea acasă, ca să înțelegi că **procentele**

sint uneltele scopului nostru care este lumea și viața ei de toate zilele.

Pentru această lume cu viața ei de toate zilele, cu locuințele ei, cu masa ei de toată ziua, cu piața ei alimentară, cu grădinița, cu creșa, cu cantina, cu școala, cu trotuarul reparat, cu gardul vopsit, cu strada omenească, cu siguranța căldurii iarna, cu siguranța apei potabile vara, cu siguranța locului de muncă, cu certitudinea că poți să faci copii fiindcă ai ce să le dai să mănince și la rindul lor, vor avea cu ce să trăiască și unde să muncească, cu liniștea nopții, cu bucuria sărbătorii fiindcă ai unde să o petreci, pentru această lume sint toate cifrele și procentele.

Am văzut așadar, la invitația acestui activist provocat de mine intenționat, un parc de agrement, spre Bragadiru, pe niște locuri altădată pustii, care foarte curind va putea rivaliza cu tot ce avem noi acum mai bun în București, un parc amenajat cu o grijă, cu o pasiune și cu un spirit poetic absolut impresionant și totul pus la dispoziția miilor de lucrători ai unor uzine și fabrici pentru care planul și indicatorii lui deveneau concret și fericit realitatea propriei lor vieți.

Oamenii ăștia pe care sintem puși să-i conducem și să-i asigurăm că astfel îi conducem la victorie, vreau să spun la succes, oamenii ăștia au viața lor imediată din care ei trag concluzia cea mai convingătoare că îi ducem și cum îi ducem cu adevărat la succes.

Ei trebuie să vadă în casa lor, pe masa lor, în garderoba lor, în școala lor, în restaurantul lor, în parcul lor de odihnă, că îi ducem la succes și că, făcîndu-și cu prisosință datoria, viața lor va reflecta stăruitor și viu acest lucru.

O uzină uriașă e numai ca șoc imediat impresionantă, dacă ea nu se vede, tot imediat, dar trainic reflectată în locuințele lucrătorilor ei, în viața de fiecare zi a familiilor lor, în ochii sănătoși și veseli ai copiilor lor.

Să recunoaștem un mod de a gîndi demn și comunist, un mod de a gîndi cu sentimentul angajării și răspunde-

rii față de viață și față de istorie, un mod de a gîndi în spiritul umanismului socialist.

Sigur, eu nu vreau să spun acum că în acest segment al geografiei Capitalei care cuprinde și una din cele mai fericite zone arhitecturale ale Bucureștilor dar și fosta pegră a vechii urbe, nu sint, ca peste tot, atitea lucruri care rămîn încă de făcut. Pe mine mă interesa cum gîndește un comunist tînăr care e pus să răspundă de o lume și care are, după opinia mea, la dispoziție una din cele mai mari șanse de a determina ca subiectul să fie cu adevărat Omul.

Dacă acest comunist a știut să se bucure atît în incinta unei grădinițe modeste, desigur, față de ce s-a construit în Roșăria, în ultimii ani, dar o grădiniță și un parc capabile să producă, prin însăși existența lor, o adevărată revoluție în conștiința unei lumi ce părea și încă mai este dominată de primitivismul cel mai agresiv, dacă acest activist comunist a știut să se bucure începînd în plin centrul orașului un tablou alcătuit din treizeci de mii de trandafiri pornind de la principiul că lumea trebuie să se bucure o secundă de frumusețea vieții: „secunda asta îl poate sătura pe om de morala frumosului“, dacă acest comunist se putea bucura că înfățișarea străzilor care altădată păreau de nesmul din ghearele mizeriei și putrefacției morale sint azi atit de curate incit nu-ți poate veni să crezi că e chiar opera locuitorilor lor certați, se credea, pe vecie, cu munca și cu civilizația, înseamnă că pentru el subiectul devenise cu adevărat omul.

Nu sint exemple mari, nu sint argumente la fel de impresionante ca halele unei uzine gigant, ele sint însă capabile să ne îndrepte pe noi cu gîndul spre această datorie fundamentală care e omul cu viața lui cită e ea, și care muncește cu tragere de inimă știind că viața lui fiind, astfel, mai bună, poate fi și mai lungă.

Cea mai mare datorie a noastră este să oferim oamenilor certitudinea că viața lor e cea mai importantă și că deci și istoria, astfel, le aparține.

DINU SĂRARU

Atenție: Pământ! Umblați cu grijă!

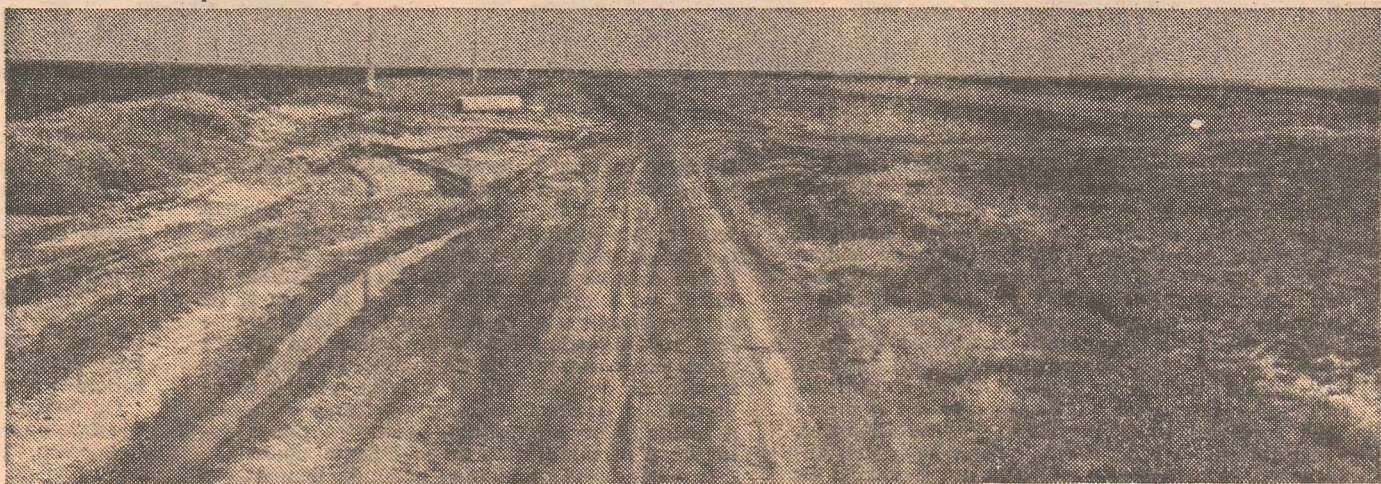
Avuție fundamentală a țării, pământul reprezintă și azi, ca și ieri, grija noastră de căpetenie. Sint legi care-i veghează integritatea, sint instituții care-i supraveghează viața și evoluția, cu toate meandrele lor, sint oameni pentru care pământul înseamnă totul. O încordare a voinței, dar și a conștiinței tuturor poate face această avuție să rodească mai mult, mai bogat. Și împlinirea acestui deziderat o au în vedere principalele noastre documente de partid și de stat din ultimii ani. Iar reportajele din aceste pagini își propun să constate la fața locului măsurile grijii pentru pământ prin prisma unor criterii și unghiuri de acțiune cât mai diverse.

Domnești, ora exactă a pământului

Domnești de Giurgiu se află între râurile Sabar și Ciorogirla, dincolo de linia de centură a Capitalei. Tocmai ne întorsesem din această comună și așteptam la marginea orașului, în stația autobuzului 305, când s-a apropiat un bărbat. Purta un costum arătos și avea pantofi vădit noi. Intr-o mină ținea o servietă iar în cealaltă o cravată. Nu știe să-și facă singur nod la cravată, ne-a zis. Dr. inginer Mihai Croitoru, de la Institutul de pedologie, s-a oferit să-l ajute. Să fie un nod mic, a cerut omul, și s-a bucurat apoi că autobuzul 305 ține cu el, fiindcă întârzie să apară. S-a întimplat să fie precum a vrut, un nod mic și triunghiular. Ne-a mulțumit, ne-a întins mina și-a plecat fericit în lungul străzii Prelungirea Ghencea, nepăsător la ce-i spusese, că nodul acela mic și triunghiular nu prea mai e la modă. Un singur lucru îl întrebam: dacă e din Domnești. Ne-a răspuns că a venit la oraș cu niște treburi. N-am insistat.

La Domnești, în schimb, insistasem. Cu amabilitate, tovarăsa președintă a consiliului popular, Maria Ion, a extras dintr-un caiet gros de vreo două degete informația că Domnești, împreună cu satul aparținător Tegheș, sint inconjurată de ceva mai mult de 3000 de hectare. Aflindu-se între ape, pământul acesta este desigur bun, este un teren aluvionar, a zis inginerul Mihai Croitoru, care ne însoțea la Domnești tocmai pentru a vedea cum este folosit pământul de aici. Maria Ion a încuviințat că așa este. Apoi a venit vorba despre un alt riu de pe teritoriul comunei, Brebina, secat de la o vreme. Albia lui a fost arată. A fost redată agriculturii o suprafață de 10-15 hectare, spune tovarăsa primar. Inșă, cum înainte dădusem o raită prin curtea primăriei și văzusem că ar mai fi destul de multe de făcut pentru a se putea afirma că s-a găsit o folosință fiecărui metru pătrat de pământ, nu-i greu de înțeles că a reda agriculturii albia secată a unui riu și în același timp a nu gospodări cu toată grija chiar curtea primăriei poate să însemne că tragem de o margine a cravatei, ca s-o mai lățim, în timp ce venim cu foarfeca și-o scurțăm în marginea cealaltă. Conducerea comunei nu este de altă părere, altfel n-ar veghea ca toate curțile și grădinile să fie cultivate. Împreună cu loturile în folosință, acestea însumează la Domnești, după cum spune Constantin Nicolae, secretarul consiliului popular, aproximativ 200 de hectare. Inșă cum nu este de crezut că în toate cele 1800 de gospodării ale comunei pământul este folosit la fel de bine ca în gospodăriile unor oameni vrednici precum Tudor Tudorache, Alexandru Istrate, Miliță Tudor, Gheorghe Isăcescu, Marin Savu sau Elena V. Ilie, primăria a luat măsuri, în ultima vreme, ca pământul să fie dat celor ce știu și vor să-l lucreze. De exemplu, cei 5200 metri pătrați pe care ar fi trebuit să-l lucreze Elena Ciornohac au fost dați în folosință spitalului din comună. S-a mai întimplat chiar ca unii pensionari din București, mai ales din cartierul Drumul Taberei, să vină la Domnești și să ceară să li se dea pământ să muncească, în acord global. Li s-au dat niște terenuri virane, dintr-acelea care înainte nu produceau decât bălării și se lăsu acoperite de un strat din ce în ce mai gros de gunoaie. Vicepreședintele consiliului popular, Ion Marin, își amintește și câteva nume: Dumitru Pop, fost colonel de miliție, Sandu Virgil, om de 70 de ani și fost tinichigiu sau Dumitru Gogonea, care și-a adus și oțiva stupi și nu se mai desprinde de satul Tegheș, pentru a se mai duce pe acasă, decit o dată sau de două ori pe săptămână. La Domnești, este limpede, s-a înțeles că a folosi pământul înseamnă în primul rind a-l cultiva, chiar dacă încolo se mai găsesc exemple care arată că lucrul acesta poate fi înțeles încă și mai bine. Un exemplu ar mai putea fi chiar și curtea C.A.P.-ului, căreia i s-ar putea găsi, precum recunoștea și contabilul șef Eugeniu Bigan, o altă întrebuintare decit aceea de-a adăposti într-o latură a ei molozi și cutii goale de conserve. A-i păstra înfățișarea de-acum e ca și cum ne-am apropiat iarăși cu foarfeca și-am mai rețezit o bucată, oricât de mică, din cravată, în timp ce pe de altă parte, tragem de ea s-o lățim: spre lauda, de data aceasta, a conducerii C.A.P.-ului, numai prin rearanjarea padocurilor din incinta fermei zootehnice au fost cistigate 6 hectare ca

vor fi cultivate cu nutreț pentru vite. Și pentru că ținem să ascultăm rugămintea inginerului șef Valentin Saidac de a scrie că în 1981 a fost obligat să dea amenzi de 15 000 de lei unor șoferi care au descărcat pe pământ bun, arabil, deșeurile de pe la UREMOAS. Întreprinderea de vată de sticlă sau Întreprinderea de mase plastice București, am mai adăuga că nu trebuie să exagerăm, totuși, aceste pagube încit să credem că doar datorită lor C.A.P.-ul a recoltat anul trecut 2 565 kilograme de griu la hectar și 1700 de porumb. Cu aceasta facem un pas mai departe pentru a spune că a folosi pământul înseamnă nu

La C.A.P. Radovanu (Călărași), din cauza neglijenței, foarte multe hectare nu produc

numai să-l cultivăm dar și a ne întreba cu ce rezultate — pentru noi și pentru el — l-am cultivat. Inșă, cum înțelegem din faptul că pământul de la Domnești n-a mai fost în 1981 la fel de bun ca în 1973. Cartările agrochimice dovedesc limpede, matematic, acest lucru. Pământul e mult mai sărac în fosfor, de exemplu. Iar cine socotește că faptul acesta e un detaliu fără însemnătate are a afla că în aceste condiții îngrășămintele simple cu azot nu numai că nu ajută la creșterea producției dar contribuie chiar la scăderea ei. Anul trecut, C.A.P.-ul trebuia să primească 280 tone și n-a primit nici un gram de îngrășămintă fosfatice. Dealtfel, zice inginerul Valentin Saidac, de 2 ani el nu mai îndrăznește să dea îngrășămintele simple cu azot și se străduiește să aducă din cele complexe, de pe unde poate și cum poate. Și uneori reușește, alteori nu. Aprovizionarea cu potasiu este mai bună decit cea cu fosfor, inșă tendința e aceeași, de sărăcire. Ca și rezerva de humus, dealtfel. A crescut în schimb aciditatea pământului, ceea ce nu e un fapt îmbucurător. Desigur, procesele acestea nu sint ireversibile, inșă oprirea lor și efortul de a le face să ia un curs favorabil presupun o veghe neîntreruptă și fără îndoială că și multe cheltuieli. Cit privește împreriările care au declanșat și întreținut aceste procese negative, e limpede că ele nu atestă strădania de folosire rațională a pământului. O astfel de împreriurare a fost, de exemplu, reducerea substanțială a zootehniei la Domnești. Marin Tudorache, președintele C.A.P.-ului, ne spune că în urmă cu vreo 30 de ani, cind era referent agricol, comuna avea aproape 3000 de vaci. Acum, la o populație de 6300 de locuitori, gospodăriile din comună țin doar 104 vaci cu lapte. Această reducere a fost consecința firească a hotărârii din 1963, de a se ara izlazul comunal. A fost și el „redat” agriculturii, ca și cum vacile care pășteau pe el ar fi ținut de domeniul industriei iar cineva ar fi putut crede că ele se pot hrăni în continuare nu cu fin sau iarbă ci cu span. Hotărârea de a desființa izlazul chiar într-o comună de vestii lăptari — care aprovizionau Bucureștiul — n-a însemnat în cele din urmă decit că nodul de la cravată a fost făcut invers, ca și cum s-ar fi încercat ca ea să fie purtată la vedere cu capătul îngust. Că a fost desăfcut, apoi, și făcut cum trebuie, o dovedesc chiar înființarea, începind din acest an, a unui nou izlaz comunal precum și ieșirea din moda care se instaurase într-o vreme, de a nu mai îngrășa pământul cu gunoi de grajd. Refacerea echilibrului dintre „zootehnie” și „cimp” este unul dintre factorii care vor opri, fără îndoială, tendința de scădere a fertilității pământului iar oamenii vor putea fi atenți nu doar la lungimea și la lățimea cravatei ci și la orice semn ar da ea că începe

să-și rărească țesătura. A ajunge aici, la refacerea acestui echilibru, apare mai important — în perspectivă — decit să primim peste gardul Elenei Năstase sau Păunei Ionescu din Domnești, prima de 82 iar cea-altă de 85 de ani, și să vedem că ele nu prea mai pot de la o vreme să-și îngrijească așa cum se cuvine grădina. Toate grădinile trebuie cultivate, desigur, dar în numele grijii de a folosi fiecare palmă de pământ nu trebuie s-o pierdem din vedere pe aceea de a nu sărăci pământul care se întinde pe o suprafață de zeci de ori mai mare decit toate grădinile la un loc. Ceesurile pământului trebuie potrivite la ora exactă a puterilor lui, dar și a datorțiilor noastre față de el, nu așa cum sint potrivite ceasurile Întreprinderii de rețele electrice Giurgiu, secția Bolintinul din Vale, care fac să se aprindă becurile la Domnești dimineața și să se stingă seara. Înțelegerea acestui lucru avind oricum, pentru toți, o însemnătate mai mare decit a învăța să facem, cu toții, nod la cravată.

DUMITRU CONSTANTINESCU

E numai țapul de vină?

Nu-l scoți prea ușor din starea lui de om așezat pe președintele C.A.P.-ului Gurbănești de Călărași, Dinu Danieluc. De vreo 20 de ani s-a înrădăcinat în aceste locuri de pe Valea Mostiștei, a cunoscut oamenii, oamenii l-au cunoscut pe el și, împreună au făcut ce-au făcut, adică, de

pe care ei le au prinse în planul de cultură.

De la pădurea Belciugului intrăm în teritoriul C.A.P.-ului Nana. Cit ține pădurea lemnele sint aruncate în dezordine pe teren agricol, de zici că-s răsturnate de ape. Vreo trei hectare bune le mănincă pădurea (de fapt, cei de la exploatarea ei) celor de la C.A.P.-ul Nana. Aflăm de la președintele C.A.P.-ului „Spicul”, Tudoran Enache, că trecuse pe acolo procurorul șef al județului și cind descoperise starea pământului din jurul pădurii, dăduse instrucțiuni clare primarului să-l amendeze pe cel de la exploatarea. Nu știa dacă-l amendează sau nu. „Dar dv. nu-i puteați aplica direct amenda? Pământul nu este al dv.?” — l-am întrebat. „Ba da, puteam. O să le aplicăm de acum încolo!” Primarul Nicolae Pruneanu nu-l amendează încă pe gestionarul Chiru Radu întrucit nu se prezentase la... înștiințările trimise. Orice comentariu ar fi de prisos.

În sfirșit, la Gurbănești consemnam bătălia dintre soferii TCIF-ului și C.A.P. — primii croindu-și drum prin recolte, ceilalți, reînșămînțind după ei, trăgind brazde, obligându-i, într-un fel, să se restringă pe drumul-drum. Pe cimpul C.A.P.-ului Nana, drumurile sint în floare. Inșă, Direct prin semănătură! Uneori, din kilometru în kilometru, alteori, precum la ieșirea din pădurea Silvestru), la nici 100 m. Dar recorduri în materie de drumuri prin viitoarele holde bat cel de la Radovanu.

Citeva cuvinte despre o planificare, mai bine zis despre o arondare a pământului,

făcută la Păcală. Au cei de la Radovanu, aici, între Gurbănești și Nana, aproape 500 hectare. Or, ca să vină să le lucreze, trebuie să străbată cimpurile comunei Șoldanu, prin trecerea podului peste Argeș apoi, cele ale comunei Nana. Numai că ei nu bat acest „scurt” drum cu tractoarele, semănătorile și toate cele. Nu au cum, podul este rupt. Și atunci iau ruta ocolitoare prin Oltenița. Să ne mai mirăm deci că pe fostele locuri bătite, rămase nearate, nu s-a pus nici până acum nimic? Motivul distanței mari și a combustibilului scump acoperă inșă și unele ne-reguli care vizează lipsa de interes față de bunurile obștii. Peste o sută de tone de paie zac și acum așezate în câmpete de MAC-uri sau balotate în plin cimp, tractoarele dindu-le roată pe suprafețe destul de mari. Zeci de mii de lei se pierd prin degradarea produsului care ar fi putut fi valorificat cu puțin interes — chiar la Călărași existind un combinat pentru celuloză. Lăsind la o parte terenul de sub ele rămăs nelucrat...

Să ne întorcem la Nana. Situația ce urmează îl privește direct și pe cei din Radovanu, fiind identică. De la pădurea Belciugul, perpendicular pe ea, urmează să se construiască pe vreo 8 km un alt canal. Cineva din cimp își dă cu presupusul că pe aici vor trece și vapoare. Altfel, nu e nici o problemă. Dealtfel, nu prea știu oamenii de rostul acestor săpături în miezul cimpului lor decit că trebuie pentru irigații — fără alte amănunte. In ce ne privește, înțelegem că stăm cu picioarele pe viitorul canal ce va pleca din cel principal, de la Gurbănești spre comuna Sohatu, urmînd a tăia moșia C.A.P.-ului Nana și partea de pământ ce aparține Radovanului. În '81 au venit cei de la TCIF, au început lucrările de decopertare — din loc în loc — drum care au plecat și n-au mai dat semne de viață. Cit vezi cu ochii — și ne decopertat și pe pământ bun — numai bălării. „Noi vrem să-l punem cu ceva — ne spune președintele C.A.P. Nana — dar dacă vor veni cei de la TCIF, atunci ce vom face? Ne gindim totuși să-l înșămînțăm cu furaje.” (Și ei au 60 hectare moșie din uz, coorinse inșă în planul de cultură al acestui an). Primarul nu e de acord să se semene pe aceste terenuri nîc de TCIF-ul nu le va da în scris că în acest an nu se vor apuca de lucrări. În câteva cuvinte înțelegem că nimeni nu va colabora C.A.P.-ului cu TCIF-ul nu are loc decit la... plată. Curat murdar! — vorba lui Pristanda. Bine că cei ai locului au găsit un tap isăpător (care își cam merită, e drept, soarta), în care să amuze și cu răsturnarea proprie. Astăzi, omul, stă pînă la vedere al constructorului — TCIF București. Cine știe ce surprize ne va fi dat să mai trăim!

GEORGETA ȘTEFANESCU

0 mină de aur, un izvor de sănătate:

„Avem leacuri minunate în grădinile și pe dealurile țării. Să nu le strivim cu piciorul”

Dincolo de toate meritele și titlurile sale științifice, Ovidiu Bojor candidază, fără să știe, și fără s-o dorească, la titlul de recordman absolut al țării la proba de marș... în timp: în decursul ultimului sfert de veac a bătut cu piciorul cam 40 000 km de pământ românesc. Altfel spus, a cercetat metru cu metru 40 000 km pentru a cunoaște și a contribui la punerea în valoare a florei medicinale și aromatice. (Atenție la ultimul cuvânt: interlocutorul nostru este probabil primul promotor român a ceea ce el numește aromoterapia, despre care însă vom vorbi cu alt prilej.) Metoda originală folosită de grupul de cercetare din care a făcut parte a trecut fruntariile țării, fiind recunoscută de Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială drept metodă de bază pe plan mondial pentru evaluarea bogățiilor naturale derivate din flora spontană. Ce poate da ea, ce reprezintă pe plan economic, mai bine decât ce ar putea reprezenta ea?

„Avem leacuri minunate în grădinile și pe dealurile țării. Să nu le strivim cu piciorul! Ci să le adunăm, cel puțin pentru noi deocamdată și să nu uităm că avem de unde aduna plante de leac, ea să le putem vinde și altor țări. Trebuie dar să înțelegem că e păcat să aruncăm în fiecare an peste hotare atita bănet pentru medicamente. E datorica noastră să avem grijă ca banul să rămână în țară, iar mulțimea muncitoare de la noi să mai aibă încă un mijloc de câștig.”

Nu, aceste rinduri de o stringentă actualitate nu-mi aparțin — arată doctorul în științe farmaceutice Ovidiu Bojor, expert O.N.U., coautor al unor lucrări fundamentale, de referință, precum cele două volume „Farmacia naturii”, una din cele mai complete pe plan european, autor a peste 200 lucrări științifice tipărite și a 24 brevete de invenții, cercetător științific la Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice. Rindurile citate le-am extras din volumul omagial editat cu ocazia împlinirii a... 120 de ani de la înființarea Farmaciei și laboratoarelor Vorel din „Tirgu Pietrii” (Piatra Neamț). De notat că înființarea s-a făcut prin hrisovul domnesc semnat de „Io, Ioan Sturza V. Voevod” la 28 mai 1825! Iată ce tradiții există la noi în acest domeniu, cite ceva din tradițiile s-a păstrat, dar prea puțin. S-au făcut multe în ultimii ani, dar de ce să nu recunoaștem că, de pildă, pădurile noastre sînt pline de lăcrămioare, care — lăsînd de o parte aspectele emoționale, poetice — sînt un excelent tonic cardiac pe care nu-l folosim, în timp ce bolnavii duc lipsă de digitală. Și tot în pădurile noastre crește din abundență Digitalis grandiflora, care, așa cum au dovedit-o cercetările românești, este la fel de valoroasă, ba chiar poate mai activă decât Digitalis purpurea, dar medicamente similare le importăm! Am dat doar două exemple; din păcate ele sînt mult mai numeroase.

— Stimată tovarășe doctor Bojor, cum s-ar putea aprecia valoarea florei noastre?

Am inventariat — în cadrul unor colective de cercetători de la facultățile de farmacie din Cluj-Napoca, Iași, Tirgu Mureș, Grădina Botanică a Universității București și Institutul de biologie București — resursele de plante din flora spontană în special din lanțul carpatic (circa 800 000 ha) și luncile fluvior principale — mai pe scurt, cam tot ce este necultivat în țara noastră. Am identificat în amănunțime (mergînd pînă la fiecare pădure și luncă în parte), sub aspect cantitativ și calitativ, multe zeci de mii de tone de specii medicinale și aromatice, adevărat tezaur potențial pentru industria fitoterapeutică, din care nu se valorifică superior decît o parte relativ mică atît pentru consumul intern cît și pentru export.

— Ce ar trebui făcut, după părerea dv., pentru intensificarea acestor activități, pentru a le mări „randamentul” atît economic cît și pe al utilizărilor practice?

Noi, spre deosebire de multe alte țări europene și de pe alte continente, dispunem în 1982 de o hartă cvasiexhaustivă a florei spontane. Este un bun cîștig,

care însă singur, evident, nu este nici pe departe suficient. Structura organizatorică PLAFAR o consider corespunzătoare (cunosc bine întreprinderile componente), s-a neglijat însă un lucru foarte important: unii au crezut că mai oricine poate culege aceste plante. Eroare! Se impune și în acest domeniu o școlarizare, plantele trebuie recoltate la timp, uscate în condiții bune și culese din zone nepoluante. Repet, toate acestea trebuie învățate. Se impune deci, de urgență, școlarizarea culegătorilor. Faptul că alaltăieri cineva s-a ocupat de pene și ieri a fost achizitor de ouă nu-l califică automat, azi, drept culegător de plante din flora spontană. Avem un liceu tehnic de apicultură, ceea ce este foarte just. De ce nu și licee cu profilul despre care discutăm acum? Măcar unul pentru Moldova, unul pentru Muntenia și Oltenia, altul pentru Transilvania. Nu ar fi un lux, ci ar impulsiona și ar furniza cadre medii pentru o activitate importantă și foarte rentabilă. Dar totul pornește de la materia primă, ea este cea dintîi și cea mai esențială verigă. Apoi, eu propun crearea a vreo 10 000 microcentru (desigur, nu de azi pe mâine) în mediul rural, mai ales în zonele de deal și de munte. Subliniez: microcentru, nu zece giganți. Ele ar putea fi înzestrate cu alambicuri, astfel încît operațiile de distilare s-ar realiza pe loc. De asemenea, extractoare simple ar evita transporturile costisitoare, fiindcă trebuie știut că în aceste plante doar 2% reprezintă partea utilă, restul fiind balast. S-ar putea aduce și tocătoare, miei mori etc., utilizîndu-se energia de la microhidrocentrale locale. Toate acestea ar contribui, într-o măsură mult mai mare ca azi, la valorificarea resurselor locale și, în general, la dezvoltarea zonelor rurale mai îndepărtate. Prelucrarea pe loc ar spori enorm valoarea produselor.

ființarea unui Institut de terapie naturală imbinînd tratamentul prin plante, administrarea produselor apiterapice („tot ce ne poate oferi stupul, de la miere și Apilarnil la veninul de albină”), acupunctura.

Peste 50% din medicamentele azi în uz — apreciază distinsul cercetător pe baza unei experiențe de 35 de ani — pot fi preparate din plante, fie ca atare, fie asociate cu produse apicole sau cu foarte mici cantități de substanțe active. S-ar evita astfel „poluarea cu medicamente”, cu aceste corpuri străine introduse în organism și care își dezvăluie uneori consecințele negative după două, trei generații. Deci cam 50% din terapia românească ar putea fi reprodusă pe liniile mai sus sugerate, spre folosul bolnavilor și al economiei naționale.

LIONEL NIȘESCU

„Oare cum mai miroase busuiocul?”, se întreabă românca în magazinul de parfumuri

O femeie, pe care o privești și nu te întrebi cum arată, fiindcă nici ea nu prea își pune astfel de întrebări, intră într-un magazin de parfumuri și cosmetice și spune că ar vrea „un parfum, din acelea de cinci lei sticluta”.

Scena o povestește o ingineră de la „Mi-

Medicamente pe-bază de plante

În ultimul timp, la Centrala industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri au intrat în producția de serie câteva noi medicamente, finalizarea unor invenții românești, produse pe bază de extracte de plante indigene, valorificînd și pe această cale tezaurul de sănătate conținut în plantele medicinale și tehnice. Vi le facem cunoscute:

● **CORNHIDAL**, vasodilatator cu acțiune antimigrenoză, realizat din extract de corn de secară. Colectiv, inginer Gabriela Pintilie de la I.C.C.F., Institutul de cercetări chimice și farmaceutice București. Se fabrică la Întreprinderea de antibiotice Iași din anul 1981.

● **SEDINSTANT**, sedativ al sistemului nervos central din extract de amestecuri de plante indigene. Colectiv, farmacist Ileana Smaranda Popescu de la I.C.C.F. Se fabrică la I.A. Iași din 1981.

● **TARBEDOL**, medicament cu acțiune digestivă, obținut din amestecuri de plante indigene. Colectiv, farmacist Ileana Smaranda Popescu de la I.C.C.F. Se produce din anul 1981 la I.A. Iași.

● **TICIVEROL**, acțiune antiseptică, antimigrenoză, antiinflamatorie și analgezică, produs din amestecuri de plante indigene. Colectiv, inginer Mihai Drey de la I.C.C.F. Fabricat la I.A. Iași de anul trecut.

● **ERGOCEPS**, medicament realizat din extract de corn de secară de colectivul inginer Gabriela Pintilie de la I.C.C.F. Este un vasodilatator cerebral, înlocuitor al medicamentului de import „Hidergin”.

După cum sîntem informați, acțiunea de valorificare a acestor bogății naționale continuă. Se impune însă un ritm mai susținut, industrializarea unor produse realizate pe bază de plante (Boicil tablete și unguent, preparate din cîtină ale profesorului Ion Brad, gama de biostimulatoare Tamara Păunescu etc.) fiind în întinzire.

Iată acum, în opinia doctorului Ovidiu Bojor ce s-ar putea obține din plantele medicinale și aromatice (produse care azi se obțin în cantități extrem de mici sau deloc):

● **Tincturi și extracte** — de arnică (utilizată încă de pe timpul dacilor pentru vindecarea rănilor), de omag (aconitum), lăcrămioare, mătrăgună, obligeana și multe, multe altele.

● **Comprimate și drajeuri** din pulberi de plante medicinale — antispastice, expectorante, hepatoprotectoare, diuretice, laxative, anticolitice, sedative. (A nu se confunda cu ceaiurile medicinale din farmacii; ne referim la comprimate și drajeuri!)

● **Mai multe siropuri din plante și uleiuri volatile**, precum și picături de uz intern (o cercetare recentă a lui Ovidiu Bojor: giardianol, împotriva unor paraziți care afectează un mare număr de copii) sau de uz extern, pentru tratamentul sinuzitelor, dermatozelor etc.

● **Substanțe utile într-un domeniu neglijat la noi: fitobăneoterapia.** În prezent, după părerea interlocutorului nostru, există încă mult empirism. „În afară de babyplant și cinci amestecuri, în curs de omologare, de plante pentru uz balneologic, nu cunosc alte realizări mai deosebite”, — spune Ovidiu Bojor, referindu-se deci nu la băile semiempirice practice acum, ci la amestecuri bine dozate și cu indicații foarte riguroase.

● **Asocierea plantelor și substanțelor active din plante cu miere și alte produse apicole.**

— În acest context pledez pentru in-

raja: „Mă aflu în magazin cu ocazia unui test comercial și cererea femeii m-a interesat întrucît ea dovedea ce puține lucruri știm despre anume categorii de cumpărători și, totodată, ce puține lucruri știu aceste categorii de cumpărători — nu despre cosmetice și parfumuri — ci despre nevoile lor de frumos și confortabil, despre ei înșiși. Calitatea și diversitatea produselor cosmetice și de parfumerie de pe piață spun, de fapt, și ele cum trăiesc oamenii. Din punct de vedere al conținutului, cele mai multe din produsele noastre sînt competitive pe orice piață. Din punct de vedere al prezentării, s-au făcut progrese dar mai avem de făcut destule. Cît privește reclama și comercializarea, avem încă foarte multe de făcut”.

Industria cosmeticelor, se cunoaște, nu cere investiții complicate. Cosmetice și parfumuri pot să producă mulți, numai că o seamă de materii prime, de tradiție în domeniu, se produc doar în anumite țări și cu anume prețuri. Fîind relativ simplu să produci, e de înțeles că fiecare țară își protejează mărfurile. Se mai știe însă că fiecare țară poate, la rîndu-i, să pună în valoare, cu o sesizabilă investiție de inteligență, materii prime indigene. De la un timp încoace, chestiunea reducerii importurilor de materii prime și a reconsiderării unor materii prime autohtone se pun cu o acuitate deosebită. Industria cosmeticelor, spre exemplu, consumă, la noi, câteva zeci de tone de lanolină anual. Iar lanolina o importăm, cu toate că dispunem de peste 100 tone lanolină brută pe an, de la spălarea lîinii!

TUDOR OCTAVIAN

Despre mătrăgună, cu stimă...

Vorbînd numai despre medicamente, Centrala industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri acoperă, din producția proprie, aproape 95 la sută din sortimentul necesar. Reducerea importu-

PLANTELE MEDICINALE

rilor, în 1962, va fi de 1,2 milioane dolari. În 1965, va fi de 12 milioane dolari. La aceeași valoare va ajunge la sfârșitul cincinalului și reducerea importului afectat pentru materiile prime necesare realizării medicamentelor existente. Asimilarea, prin cercetări proprii, a unor medicamente mult solicitate, Metoclopramid, Katein, Xantinol nicotinat, Piritinol, care înlocuiesc produsele de import similare: Reglan, Trasilol, Complamin, Encefabol, ca și sintetizarea unor substanțe românești ca clotrimazol, sulfizol, feniramin, furosemid — am enumerat doar câteva — au dus la aceste rezultate.

Una din preocupările importante ale specialiștilor centralei, ale cercetătorilor din institutele de cercetări de profil, a fost valorificarea unei bogății reale a țării: plantele medicinale și tehnice. Să amintim realizarea unor medicamente originale din fructe de cătină, bogate în diverse microelemente și vitamine, folosite în oftalmologie, gastroenterologie, arsuri și ca principiu energizant; realizarea unor produse din afin, folosite în oftalmologie și tulburări ale permeabilității capilare, înlocuitori ai medicamentului francez Difrarel; Boicil, extras din spinz (Herba helleborus), deja binecunoscut medicament antialgic, realizat sub formă injectabilă și unguent, în curind și sub formă de tablete; o gamă largă de produse adresate afecțiunilor cardiace, extrase din planta numită Degetel linos (Digitalis lanata). Cercetate sau în curs de cercetare, aceste plante, la prima vedere accesibile, au înlocuit și înlocuiesc importurile.

Intr-o discuție cu ingineră Elena Dumitrescu, director tehnic al centralei, ne dăm seama că în acest domeniu de activitate mai sînt încă multe de făcut. Anumite plante livrate de ministerul de resort nu sînt de calitate cerută. Principiul activ conținut în plante, funcție de condițiile de recoltare, uscare și depozitare, nu îndeplinește condițiile cerute. Deși necesarul de plante tehnice și medicinale a crescut, suprafața alocată pentru cultura lor a rămas aceeași. Încă se mai întîlnesc situații în care se apelează la importuri de substanțe chimice din cauză că plantele care le-ar putea înlocui cu succes și eficiență lipsesc. Pînă în urmă cu 2-3 ani, scobitul se extrăgea în exclusivitate din lăurul puros sau mătrăguna (Datura innoxia). Acum se apelează la import. De asemenea, se importă morfina și codeine pentru că recolta de capete de mac este insuficientă și de calitate necorespunzătoare.

Fără îndoială, mare parte din medicamentele folosite sînt rezultatul unor sinteze chimice complicate care presupun procese tehnologice și instalații de înalt nivel tehnic. În acest sens, sarcina trasată de tovarășul Nicolae Ceaușescu ca, pe lângă satisfacerea necesarului țării, valoarea exportului de medicamente să crească de la 20 la 300 milioane dolari în 1985 va fi îndeplinită în mare măsură prin realizarea de noi platforme industriale și, mai ales, prin dezvoltarea celor existente, prin creșterea productivității muncii, însă valorificarea în totalitate a plantelor tehnice și medicinale, ceea ce presupune eforturi de investiție reduse, trebuie să primeze.

Și în industria de lacuri, unde materiile prime de bază sînt uleiurile de in, ricin și soia, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare acoperă doar o parte din necesar: ulei de in — 70; ulei de ricin — 30; ulei de soia — 50. Cifrele reprezintă procente. Restul de cantități se importă. Se speră în reglementarea acestei situații nefirești. Avem o cantitate fixă de pămînt, care n-are cum să crească, însă prin folosirea unor culturi intensive și prin atribuirea terenurilor celor mai potrivite, situația se poate remedia.

Asimilarea unor accesorii necesare ambalării, dopuri, capace, dispozitive necesare la mașinile de umplut-inchis fiole, truse de perfuzat singe este făcută aproape în totalitate în cadrul centralei. Și totuși, unele „mărutișuri”, cum ar fi acul trusei amintite sau filtrul ei, întîrzie să apară deoarece întreprinderile care ar putea să le execute, fiind de specialitate, nu sînt interesate de preluarea unor cantități mici neprevăzute în specificația de plan. De multe ori realizarea lor de către o unitate care nu este de profil duce la depunerea unui efort tehnic și economic nejustificat.

Numărul mare de invenții aplicate la Centrala industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, efortul continuu îndreptat spre asimilarea unor produse și materii prime de import, spre extinderea folosirii plantelor tehnice și medicinale, rezultatele de pînă acum, ne îndreptășesc să credem că, aflată în curs, această operație va conduce, într-un timp cit mai scurt, la valorificarea mai deplină a acestui tezaur de sănătate, insuficient exploatat la această oră. Neajunsurile semnalate, lipsa uneori a unei mai bune conlucrări între întreprinderi și ministere, depind numai de noi.

OPREA GEORGESCU

„Tezaurul plantelor medicinale e încă insuficient cercetat”

— În calitate de director general al Trustului Plafar, v-am ruga, stimate tovarășe inginer Florentin Crăciun, să ne răspundeți la câteva întrebări. Prima ar fi, să zicem, cum e organizat trustul?

— Întregul sector, care e și foarte tînăr, și foarte bătrîn, a trecut prin mai multe etape de organizare. El a tînut, o vreme, de Ministerul Sănătății, după care a trecut pe lângă Cooperația de consum. De la 1 noiembrie 1975, trustul are statut de centrală în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

— De ce-ar fi el și foarte tînăr, și foarte bătrîn?

— E foarte tînăr pentru că s-a organizat în 1948. E foarte bătrîn pentru că, nu-i așa, medicina populară se pierde,

plantelor medicinale din flora spontană a țării. Numai că eforturile lor sînt, ca să zic așa, disparate și, fără să se suprapună, ele nu conduc totdeauna la rezultatele scontate. De exemplu, în privința medicinei tradiționale, prețioasă sursă de informații, sîntem în continuare descoperiți, în ciuda preocupărilor detectate în aria citorva institute de medicină și farmacie, la Tîrgu Mureș mai ales. Soluția ar consta, după mine, în unificarea tuturor acestor forte de cercetare într-un institut. Nu s-ar pune problema personalului și a aparatului, acestea există, ele ar trebui numai concentrate, dar s-ar câștiga un lucru important, un program unitar. Dealtfel, „Flacăra” a făcut, în mai multe rânduri, o asemenea propunere.

— Să nu ne-o luați în nume de rău, dar pentru noi, ca necunosători în materie, plante medicinale înseamnă mușețel și tei! De ce-am ajuns să gîndim așa, tovarășe director general?

— E, cred că înțelegeți, o optică greșită, iar vina aparține, în primul rînd, medicilor. Din comoditate sau din ignoranță, aceștia s-au ferit și încă se mai feresc să prescrie plante medicinale, acordînd un credit exagerat medicamente-

— Se poate. Iată, să luăm mușețelul, despre care se afirmă că e „farmacistul plantelor medicinale”. El e bun, nimic de zis. Numai că, de exemplu, coada șoricelului (Achillea millefolli) e de 3 ori mai activă, dar nimeni n-o prescrie?! Se consumă, anual, 3 tone, s-ar putea face 150 căci planta e pe toate drumurile, dar la ce-ar ajuta?! La fel se prezintă situația și în privința sunătorii, și ea agreată de doctori. Armurariu (Syllibum marianum) însă are, în multe cazuri efecte superioare etc., etc.

— Am înțeles de la dumneavoastră că una-i flora spontană și alta, nu-i așa, cultura. Ce-ar fi la ordinea zilei în materie de culturi?

— Ar trebui încheiat în aceste zile plantatul mentel, dar Banatul e rămas în urmă cu, dacă nu greșesc, 200 de hectare în sistemul cooperativelor agricole. Tot acum arde, ca să zic așa, în ceea ce privește plantatul maghiranului (Majorana hortensis) și al odoleanului (Valeriana officinalis), plante cu recunoscute efecte curative. În întîrziere e și plantatul ardeiului de India (Capsicum cayennae), din care se scoate un antireumatic puternic. Inițial, aceste plante au fost, desigur, buruieni, azi ele reprezintă culturi întinse, dar acestea solicită o atenție și o îngrijire deosebite. O spun cu regret, nu sînt tratate peste tot cum s-ar cuveni.

— În ceea ce privește flora spontană, ce plante trebuie strînse acum?

— În primul rînd, mușețelul, începînd din sud. Anul trecut, am strîns 460 de tone, pentru 1982 avem în plan 800. Ele se pot face, Timișul, Doljul, Teleormanul, Bihorul, altele, reprezintă bazine de cite 200 tone fiecare, dar e nevoie de o acțiune hotărîită. Ne-au ajutat, într-o măsură mare, pionierii, contăm și anul acesta pe aportul lor, dar s-ar putea ca ei singuri să nu facă față. Mă gîndesc că și alte categorii de cetățeni, îndeobște pensionarii, ar găsi mijloace să contribuie la stringerea mușețelului, operația aceasta fiind pentru ei o îndatorire patriotică și, totodată, o distracție. Le ar menține sănătatea direct și, prin valorificarea mușețelului, indirect. La fel de actuale sînt și culesul florilor de pădăie (Taraxacum officinalis) și de soc (Sambucus nigra), iar peste 2-3 săptămîni va ajunge la maturitate și teiul. În privința lui, în alți ani am avut necazuri cu unele consilii populare, care n-au permis echipelor organizate, ale Domeniului public sau ale Plafarului, să-l adune, motivînd că distrug copacii?! Imi permit să fac, pe această cale, un apel către ele, ca și către unitățile silvice, cărora le revine o mare cantitate de flori de tei, cam 100 de tone, spre a pune un umăr zdravăn la realizarea acțiunii. Noi, de pildă, am inițiat o cercetare privind cultura teiului pitic și rezultatele obținute pînă acum, în cadrul unor plantații intensive, sînt mai mult decît încurajatoare.

— Alțeva, tovarășe director general?

— Se pune tot mai mult problema, în susi tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat în această direcție, ca spațiile verzi, parcurile, să aibă cit mai multe plante medicinale, din cele care sînt, desigur, și ornamentale. Adică, gălbenele (Calepula officinalis), crăițe (Tagetes patula), 3 frați pătați (Viola tricolor), levîntică (Lavandula augustifolia) și așa mai departe, plante care, pe lângă ce sînt frumoase, plăcute ochiului, pot ajuta și sănătății. E de laudă inițiativa Primăriei municipiului București care are în cultură, pînă acum, 20 de hectare de levîntică, anghinare și degețel. Acest exemplu se cere urmat.

— Fără îndoială, înainte de a încheia, stimate tovarășe director general Crăciun, v-am ruga să ne puneți la dispoziție o listă de, să zicem, 10-12 plante medicinale de cea mai mare importanță economică. Se poate?

— Firește. Ele valorează, vă asigur, aur curat.

— Așa vom scrie. Vă mulțumim.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Aceste plante înseamnă valută forte

ARMURARIU (Syllibum marianum); hepatoprotector de excepție, folosit ca materie primă pentru medicamentele de tip „Legalon”; din păcate, puțin cunoscut și puțin prescriș de către medici;

CASTAN SĂLBATIC (Aesculus hippocastanum); semințele și scoarța au un mare conținut de escină, substanță activă în tratarea flebitelor, a varicelor, a edemelor etc., avînd capacitatea de a mări permeabilitatea capilarelor; sursă de saponine și amidon pur; s-ar putea realiza pînă la 600 tone anual;

CĂTINA (Hippophae rhamnoides); pe tema efectelor terapeutice ale cătinei albe „Flacăra” a relatat în repetate rînduri, inclusiv în acest grupaj; se întîrzie în mod nejustificat industrializarea și introducerea în spitale;

CRUȘIN (Rhamnus frangula); specie laxativă; de la 25 de tone în 1975, producția a ajuns la 80 în 1982, dar cantitățile sînt încă insuficiente; se preconizează amenajarea a 15 hectare în bazine de floră spontană;

MĂCES (Rosacacina); deține un puternic potențial vitaminizat; e puțin folosit, deși, ca și cătina, ar putea scurta perioadele de convalescență;

CHIMION (Carum carvi); dă principala fracțiune în uleiul autohton de lămîie, eliminînd importul; ca fruct, are proprietăți carminative și galactogoe (mărește secreția de lapte), dar și valoare condimentară;

MUSEȚEL (Matricaria chamomilla); necesarul a crescut mult numai industria folosind, anual, peste 130 de tone; suprafețele de cultură sînt în extindere, 2.000 de hectare în 1985, dar rămîne de rezolvat problema mecanizării recoltării;

SUNĂTOAREA (Hypericum perforatum); excelent hepatoprotector și cicatrizant (datorită hipericinei); eficient în ulcere și în arsuri;

TEI (Thia sp.); resurse reduse, 50-80 de tone anual, în condițiile în care necesarul a sporit, față de anumi 5-10 ani, de 4 ori; pentru floare se află în curs de cercetare obținerea teiului cu talie pitică, coroana plecînd de la 30-30 de centimetri;

CORIANDRU (Coriandrum sativum); important pentru uleiul volatil cu peste 30 de fracțiuni valoroase;

VISC (Viscum album); folosit, cu excelente rezultate, ca hipotensur; e satisfăcut întregul necesar, dar cultura ar trebui extinsă; în cazuri ușoare, se apreciază că poate controla, fără altă medicație, tensiunea;

AFIN (Vaccinium myrtillus); anti diabetic de excepție, numit și „insulină verde”.

ca și folclorul, în negura timpurilor, observațiile legate de ea fiind vechi. O parte din ele, firește, le-am preluat și noi, care ne-am străduit și, în parte, am reușit să cultivăm tradiția.

— Vă referiți la experiența laboratorului Vorel?

— Nu numai la ea. Frații Vorel au avut, la Piatra Neamț, un laborator de plante medicinale și multe din rețetele lor, ei făceau mai mult chimie, sînt variabile și azi. Au mai fost însă și alte laboratoare, între care, mai renumit, cel al lui Farago de la Orăștie. Mai tîrziu, activitatea a fost preluată de cooperative, „Romanița” de la Brașov, „Adonis” la Cluj, altele, consider că experiența aceea, chiar dacă datînd dint-o perioadă de pionierat, s-ar cuveni studiată și valorificată mai atent.

— De acord. Care sînt pirghiile prin care acționează Trustul Plafar?

— Avem, în județe, 10 întreprinderi cu gestiune economică proprie și personalitate juridică. Unele acoperă un județ, altele mai multe, pînă la 7. Fiecare deține așa-zisele centre de plante medicinale. Obiectul muncii lor îl constituie, rezumînd, producerea, achiziționarea, contractarea, prelucrarea primară și valorificarea plantelor medicinale, cu prioritate în industria autohtonă de medicamente.

— Fiind fixat cadrul acestui dialog, să intrăm în amănunte. Cite specii de plante medicinale sînt, acum, în cultură?

— Se află în cultură în jur de 60 de specii. Noi însă achiziționăm și ținem la dispoziția populației un număr mai mare, 202, restul provenind din flora spontană. La acest capitol, datorită poziției geografice, țara noastră stă mult mai bine ca altele, în jur de 700 de specii avînd, după aprecierile specialiștilor, însușiri medicinale. În mod firesc, urmează întrebarea ce se întîmplă cu diferența dintre 700 și 202, da?

— Da. Ce se întîmplă?

— Din păcate, tezaurul plantelor medicinale e încă insuficient cercetat. Nefiind cercetate, multe plante nu sînt, ca o consecință logică, știute de cetățeni și, desigur, nici solicitate. Să nu se înțeleagă că, în acest domeniu, nu se face cercetare. Se face. Chimia, Academia de științe agricole și silvice, Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice au, fiecare, însărcinări în această direcție, ultimul izbutînd, de pildă, o cartare completă a tuturor

lor de sinteză și, mai ales, celor din import. Asta în condițiile în care, am mai spus-o, o repet, o serie de plante medicinale posedă calități terapeutice cu nimic mai prejos decît cele ale unor medicamente sofisticate, pentru achiziționarea cărora țara plătește bani grei. „Digitala”, de pildă, „Legalonul” și altele au la bază extracte de plante, numai că medicii, unii din ei, parcă uită acest „amănunț”? În prescripțiile lor, ei omit plantele medicinale, creînd un cerc vicios. Omul, firește, nu-l crede nici pe agronom, nici pe cel de la Plafar, el îl crede pe doctor, refuzînd să consume plante. Urmarea? Acestea se adună și se strică în depozite?! E de datoria Ministerului Sănătății să pună piciorul în prag și să sprijine, mai activ, cauza fitoterapiei. Aceasta și-a demonstrat, în atîtea rînduri, eficacitatea în tratamentul diferitelor afecțiuni, ea prezentînd și avantajul de a fi ieftină, economică. Surprinzător e faptul că totmai medicilor le scapă aceste aspecte?!

— Mai concret, se poate?

Poveste pescărească

Linștiea dintre două valuri ale mării

Cît adevăr este în ce spune Iulică Voinea?

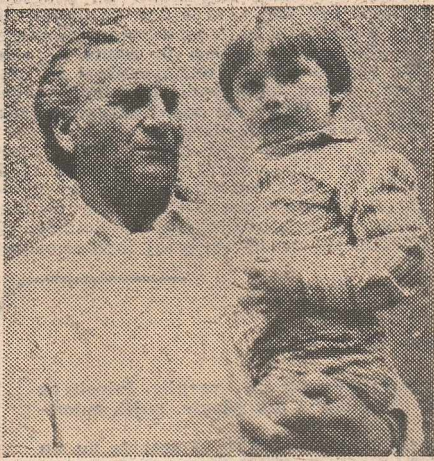
Intr-o seară, pe cînd cina susținea la Arad una dintre foarte frumoasele sale întâlniri cu publicul, pe masa poetului Adrian Păunescu a apărut, între alte citeva sute, un bilet: „Admir lupta dumneavoastră pentru sănătatea oamenilor. Aici în Arad, pe strada 9 Mai, la numărul 20, există un om, Voinea Iulică îl cheamă, care are rezultate deosebite în tratamentul cancerului. Poate că ar fi bine să-l cunoașteți, să scrieți despre el.“ A doua zi, dis-de-dimineață, Dumitru Graur și Sorin Postolache băteau la usa casei amintite. Le-a deschis un om cam de 55 de ani, în ciorapi, și i-a pofțit înăuntru. Nu s-a arătat surprins, dar nici n-a exultat de bucurie. A păstrat tot timpul un ton simplu, deloc afectat, arătînd siguranță de sine și bunăvoință. Celor doi reporteri, tot mai uimiți de ce auzeau, nu le-a rămas decît să asculte cu atenție și să noteze totul. Iată despre ce este vorba.

— Așadar, sinteți Iulică Voinea, medic veterinar din cite am aflat, și aveți unele rezultate în tratamentul cancerului la oameni. Așa e?

— Da. Dar trebuie precizat că am început prin a trata mai întii animale, pe specificul meseriei mele. Abia după zece ani, chiar mai bine, am îndrăznit să ofer un tratament unui om, aflat dealtfel într-o situație disperată. E vorba de femeia Kawai Matilda din satul Sinpaul. Era afectată de o boală canceroasă evidentă, cu localizare nazală și oculară. Femeia trăiește, o puteți vedea...

— Stați puțin, că ați pornit prea repede! Vă propunem să o luăm cu binișorul, mai pe indelete, chiar de la început. De acord?

— De ce nu? Sint medic veterinar din anul 1953, cînd am absolvit facultatea din Arad. Mult timp am lucrat în Șofronea, la circumscripția veterinară. În 1967 mi-a apărut un caz cu o vacă avînd o tumoră pe o pleoapă, o tumoră palpebrală. Era evident că animalul ar fi murit. M-am gîndit să încerc diverse tratamente. Nu mă așteptam la minuni, dar am socotit de datorita mea să încerc, ba cu una, ba cu alta. Am folosit în cele din urmă un unguent și tumoră s-a distrus. Spre surpriza mea, el a fost folosit și în continuare în tratamentul pe scoafe și alte vaci, în localizări mamelare și în alte regiuni ale corpului. Rezultatele au fost cu adevărat incurajatoare, fiindcă, repet, chiar spre surpriza mea, majoritatea cazurilor s-au terminat bine... Apoi, în ianuarie 1978, Kawai Matilda mi-a cerut sprijinul pentru tratament. Se afla în faza de eroziune totală a nasului, iar orbita dreaptă era înconjurată de leziuni la fel de grave. I-am preparat un unguent și o soluție după rețete proprii, i-am explicat cum să le folosească și am așteptat. După șapte zile am avut surpriza să constat că toată fața, gîtul și tot pieptul, pînă la

regiunea ombilicală, s-au umplut cu o puternică erupție, mii de coșuri roșii mari sau mai mici, care în citeva zile s-au înnegrit complet, negre precum păcura. Continuînd tratamentul și pe ele, am căzut, și în locul lor au rămas ulcere ale pielii de diferite mărimi, după cit de mari fuseseră coșurile.

— Ce se întimplase?

— După părerea mea erau metastaze, care pur și simplu au fost expulzate din organism ieșind afară prin piele. În scurt timp ulcerele s-au cicatrizat și după două săptămîni femeia era complet vindecată și aptă de lucru. Așa e și acum.

— O să mergem să o vedem și noi. Spuneți ce s-a întimplat mai departe.

— Au venit alți cetățeni din Șofronea, unii cu metastaze postoperatorii, la care nu se mai putea interveni. Doctorii îi so-

coteau pierduți. Mi-au cerut sprijinul. I-am tratat, acum trăiește și lucrează.

— Cum îi cheamă?

— Puteți nota, îi tin minte. Nu chiar pe toți, fiindcă n-am ținut niciodată bilanțul, n-am făcut statistici, nu mă interesează asta. Covaci, spre exemplu, avea o tumoră la splină, Răsădeanu la stomac, Tulcan avea una în zona rectală, Bulboacă în cea nazo-faringiană, și încă alții. Zvonul apoi s-a întins, s-a aflat în clinici, la spitale vorbeau bolnavii și au început oamenii să mă caute.

— Faceți miracole?!

— N-aș spune asta. Am însă o teorie personală asupra cancerului după care nu conduc și care, de multe ori, a dat rezultate bune.

— Ce fel de teorie?

— Din constatările pe care le-am făcut, boala canceroasă nu se rezumă doar la acele proliferări nebunești de tesuturi, de celule ci sfera ei cuprinde întreg organismul, sub diferite forme, unele aparent foarte simple: de la colită pînă la leziuni cardiovasculare, cataracte, surditate chiar... Toate acestea au evoluții lente și nu iartă organismul. Am tratat citeva mii de cazuri, iar de multe ori rezultatele au fost cu adevărat spectaculoase.

— Insuccese n-ați avut?

— Ba da, e drept c-am avut. Numai că acei bolnavi veneau din clinici și spitale unde oricum nu avuseseră nici un rezultat, iar principalele lor organe interne erau aproape distruse. Veniseră, zic eu, prea tîrziu! Convingerea mea e că boala canceroasă trebuie prevenită mult mai din vreme, cam de pe la vîrsta de 2-3 ani, așa cum se preîntîmpină alte boli pentru copii, variola, TBC-ul de pîldă. Există, după mine, un agent etiologic care produce cancerul, iar acest agent se transmite (ereditar sau prin contact cu alți bolnavi) mai sigur decît agentul tuberculozei și al sifilisului, desigur cu particularități la diferiți indivizi. Acest agent, pe care eu l-am numit „factorul X”, atacă, după mine, pe scară zoologică, mai întii ființa umană, apoi bovinele și porcinele, mai rar cîinii și în mod excepțional caii. Tratamentul de prevenire ar fi însă foarte accesibil.

— Dar sinteți medic veterinar! N-ați avut niciodată neazuri pentru că ați practicat medicina umană?

— Atenție: nu practic medicina umană! Am fost dealtfel reclamat la procuratură de către Direcția sanitară, în toamna anului 1979, cum că aș practica medicina ilegal. S-a cercetat și s-a lămurit totul. Nu fac nici un fel de consultații, nu caut

clientelă, nu pun diagnostic și nu urmăresc, luați aminte, obținerea nici unui profit personal. Cer mai întii și întii să mi se prezinte analizele deja efectuate prin spitale, ca și constatările doctozilor de specialitate. Mulți sint bolnavi deja refuzați, care și-au încheiat tratamentele uzuale. Eu doar le propun tratamentul și le explic modul de utilizare a substanțelor. Cine dorește să le folosească, i le ofer gratuit.

— Dar ați salvat oameni de la moarte, așa am înțeles! Pe dumneavoastră nu vă costă nimic prepararea medicamentului?

— Nu mare lucru. Preparatul se compune din 4 substanțe pe care le amestec în mod diferențiat, după caz, și se prezintă sub formă de unguent, soluție de luat pe cale bucală și spălături vaginale. Ar putea fi și injectabil, intravenos, dacă ar fi omologat și pus în fiole. Vă asigur însă că nu-i nimic din import, e simplu de preparat și e foarte ieftin. Materia primă se găsește pe toate drumurile...

— Despre ce e vorba?

— Asta nu pot să spun. Deocamdată! Vă rog să scrieți că nu vreau ca secretul să fie speculat de nimeni, oricine ar fi el. Cînd va veni momentul, atunci voi spune totul, fără să păstrez nimic pentru mine.

— Cine ești dumneata, doctore Voinea?

— Un om obișnuit. M-am născut la Urzica Mare, în Dolj, acum 56 de ani. Părinții sint țărani simpli. Am făcut liceul la „Frații Buzesți”, în Craiova, iar facultatea de medicină veterinară la Arad. Am lucrat o vreme la I.A.S.-ul din Sinnicolaul Mare și, din 1960 pînă în 1979, la circumscripția veterinară Zimad-Șofronea. Soția e tot medic veterinar, fiică-mea e studentă la agronomie în anul IV. Bunica mea, Ioana o chema, a murit de cancer cînd eram mic. De fapt, ea m-a crescut și o iubeam cum mă iubește pe mine nepoțelul acesta, Florin pe nume, care a împlinit doi ani și o lună. A, să nu uit, la un an și jumătate l-am tratat împotriva cancerului. Preventiv, desigur...

— N-ați încercat pînă acum să vă faceți mai mult cunoscut, să vă „bateți” pentru idee, eventual să brevetăți preparatul dumneavoastră? Dealtfel, cum se cheamă medicamentul sau... ce e el?!

— Preparatului nu i-am dat nici un nume și nici nu am încercat să-l fac cu tot dinadinsul cunoscut lumii medicale de la noi. E și foarte greu, dumneavoastră știți asta... Dar de auzit s-a auzit de mine. Și, după părerea mea, cei care sint puși să păzească sănătatea oamenilor, plătiți fiind destul de bine pentru asta, ei ar fi datori să facă mai mult decît mine. Eu nu pot fi obligat de nimeni să bat drumurile, ușa mea e deschisă pentru toți în egală măsură, medici ori bolnavi. Pe cine interesează, poate să vină. Îi aștept.

Ce zic oamenii...

„Mă numesc Dumitrascu Constantin. Am fost mecanic de locomotivă dar de 15 ani sint pensionar de boală. Am 58 de ani și două infarcturi. Acum cîțiva ani m-a luat așa, un fel de răceală, faringită. Nu mi-a trecut. Mă ducea gîtul mereu, vorbeam răgușit, vocea se făcea tot mai slabă și mi s-a spus că a fost afectată o coardă vocală. Am dus-o așa vreo 2 ani. În cele din urmă am ajuns la diagnosticul de monocordită și de neoplasm al coardei vocale stîngi. Mi s-a recomandat intervenirea de urgență în clinica O.R.L., pentru intervenție chirurgicală. La Timișoara — operație, la Cluj-Napoca — operație, la București tot așa, numai operație, și la Cîmpăna, și la Colfescu, chiar și la Hociotă... Dar, cînd i-am văzut la Panduri pe cei de curînd operați la gît, am zis că mai bine mă duc să mor acasă. Și am fugit. Pînă la urmă am auzit de Voinea. Mi-a dat ceva de băut în ceai, niște picături de făcut gargară și o alifie. Picăturile, să zic drept, mi-au mai scăpat și pe gît. După șapte zile de tratament mi-a revenit vocea. Mi-au ieșit niște pete negre pe gît, le-am uns cu alifia aceea și mi-au căzut. Un an de zile n-am băut nimic alcool. Acum însă mă simt foarte bine, ba aș zice chiar excelent, mînîne cald și rece cum vreau, n-am nici un fel de probleme.”

„Kawai Matilda mă cheamă. Locuiesc în Sinpaul numărul 253 și am 53 de ani. Într-o zi, acum vreo 5 ani, am văzut că-mi curge nițel sînge pe nas, așa ca un bob. Am pus batista, a trecut. Apoi a venit mai mult, dar un an n-am mers la doctor. Pînă la urmă fata mi-o spus să mergem la spitalul special de piele. M-a văzut o comisie, care după analize mi-a dat 15 raze — și atunci a ieșit pe față, o-a întins și a început să măninice nasul. Domnul doctor zice atunci să tăiem țărăși și facem din nou analiză. Păi, țărăși tăiem, domnu' doctor, i-am zis, pînă cînd tot așa? Atunci eu plecat acasă. Și, în sat, m-am întîlnit cu domnu' doctor Voinea. A văzut ce am pe față, că se întînsese și pe ochi, o dus apoi o sticlă ceva, și o zis că dacă în șase zile se trage e boala pe care o crede el. M-o durut capul tare rău, ș-apoi tot o curs jos, sînge cu tot mizeria ce-o fost acolo, ș-atunci capul parcă mai lăsat imediat. La o vreme, am plecat la Budapesta, la o verișoară. Aia nu m-o lăsat pînă nu m-o dus la o clinică, cum îi spune... de dermatolo — și acolo văzut un profesor și tare mai mirat de ce-o văzut. Se vedea că nasul începuse să se vindece și m-o întrebat cine m-o tratat... Mie mi-o fost rușine să zic că m-o tratat un doctor veterinar și i-am spus că nimeni. Și atunci, în 20 ianuarie m-o arătat la televizor, a văzut tot satul, dar o spus că n-am vorbit drept. Și cînd mă gîndesc că ajunsese de 60 de zile! Acum am cam o sută, nu-i bun

nici așa, dar mă simt bine. Nu, nu i-am putut da nimic, o zis că nu mai intră la noi în curte dacă mai vorbim de bani!”

„Numele meu este Gheorghe Tătar, am 55 de ani și sint responsabil unei unități de croitorie din Arad. În chiar noaptea de Revelion dintre anii 1980-1981 am început să sufăr de ceea ce aveam să află că se numește „paroidită acută”, sau dacă vreți un fel de blocaj al glandei salivare. Am așteptat să-mi treacă, dar zilele se scurgeau și tot mai rău era. Am fost la doctor în cele din urmă, că aveam o falcă imensă, iar noaptea nu mai puteam dormi nici pe dreapta, nu numai pe stînga, acolo unde se inflamase. Doctorul mi-a dat un pucoi de medicamente, penicilină, ampicilină și altele, apoi m-a asigurat că în scurt timp o să mă vindec. Au trecut zilele, m-am dus țărăși și cînd m-a văzut a zis că va trebui să trec la cutit, dar că nu îmi poate garanta nimic. Într-o dimineață m-am întîlnit cu doctorul Voinea. Sintem vecini, îl cunoșteam bine și am făcut cîțiva pași pînă la Alimentară. I-am povestit totul, i-am spus că probabil trebuie să mă opereze, dar el mi-a tăiat-o scurt: „Fii serios! Dacă vrei, te tratez eu”. Mi-e oarecum prieten, dar n-am avut încredere. M-am dus în cele din urmă la spital pentru operație și am rămas o lună și jumătate. Încă o lună am stat pe acasă, așteptînd să mă vindec, dar fără folos. Pînă la urmă m-a luat soția

de mînd și ne-am dus la Voinea. Mi-a spus să fac două tratamente. Aveam niște umflături de nu mai puteam să mișc capul. Întii mi-a dat o alifie și niște picături de băut. După 18 zile mi-a mai dat o alifie, în fine, ce-a făcut, m-a vindecat! Cînd m-a văzut doctorul, nu-i venea să creadă. Cunoscuții mă îngropaseră deja... Și să nu credeți că sint singurul în situația asta. Anul trecut, spre exemplu, mi-am tencuit casa. Muncitorii de pe schelă, vîzînd multă lume la colț, m-au întrebat dacă a murit cineva! Dimpotrivă, le-am răspuns, vin mulți oameni tocmai pentru ca să-și caute sănătatea. Viața!”

„Mă cheamă Lucaci Ioan, dar toată lumea din Șofronea îmi zice Petru. Sint îngrijitor la vîitei, la C.A.P., am 60 de ani. Prima dată m-a durut spatele. Doctorița de la dispensar zice: „Nea Petru, cred că ai răcit ceva, dar te vindecăm noi”. Atunci asistenta mă roagă să arăt și ganglionul umflat în partea stîngă, la stomac, că stia de el. Am ajuns la policlinică, la Arad, și vreo 7 zile m-au tot pus la raze, dar nu găseau ce căutau. Dom' doctor, i-am spus în cele din urmă, pune mîna aici, că eu pentru asta sint venit, și abia atunci mi-au făcut fisă de internare în spital. Acolo am început iar cu analizele, dar eu mă simțeam tot mai prost, parcă aveam ceva arsuri pe dinăuntru, tot valuri, valuri și doctorii or zis că nu se știe de unde le am. Apoi m-au băgat la o co-

misie și toți nouă, sau cîți eu fost, m-au consultat și pînă la urmă or zis că trebuie să-mi facă operație. Bine, zic, dar pe ce bază? Ei, nu, că nu pot spune pînă ce n-or tăia. Am fost trimis la chirurgie, dar s-a nimerit într-o simbătă și pînă luni n-aveam cum să mă taie. Atunci doctorul zice că dacă am soție să vină să iscălească că-i de acord să-mi facă operație. Atunci mi-am luat hainele și-am zis că mă duc după ea. În sat m-am întîlnit cu doctorul Voinea. Ce bai îi, m-a întrebat, i-am povestit totul și el zice către mine, nu-i nimic, miine sau poimîine dau pe la tine. Eu i-am tăiat calea a, doua zi, și numai ce s-a băgat la un cetățean și i-a cerut o sticlă, și-a spălat-o singur cît am stat eu de vorbă cu cetățeanul la poartă, apoi a venit cu ea înapoi plină, apă ori ceva sifon parc-ar fi fost, și-mi zice să beau de 3 ori pe zi din ea, pînă se termină. Mai încolo mi-a dat ceva unsoare și o apă mai puțin limpede, mi-a spus că de la aia o să-mi fie nițel rău, iar de la unsoare o să iasă ceva bube, dar să nu mă sperii, că iese bine. Așa a și fost, cum a spus el, pînă la urmă bubele au căzut și nu mai m-a durut nimic niciodată. Iaca, acum is trei ani de atunci și mă simt bine, muncesc și trăiesc cum trebuie, așa că și doctorului Voinea nu-i doresc decît tot atît de bine, că tare om bun mai e”.

De la stînga la dreapta, doar patru dintre oamenii salvați de Iulică Voinea: Constantin Dumitrascu, Matilda Kawai, Ioan Lucaci și Gheorghe Tătar.

Ne vom feri de prea multe comentarii. Nici n-am avea probabil căderea să le facem. Este evident că preocupările doctorului veterinar Iulică Voinea depășesc cu mult competența noastră. Intră însă pe deplin în competența noastră, ba chiar în datoria ce ne revine, să supunem atenției, să semnalăm celor în drept existența și aici, la Arad, a unui om care se luptă cu cea mai gravă boală a omenirii. Așa cum se vede, am stat de vorbă cu mai mulți dintre foștii lui pacienți. Am fi putut discuta și cu alții, dacă timpul ne-ar fi permis. Dincolo de ceea ce spun, de amănuntele ce pot fi interpretate ca subiective, un lucru este extrem de evident: viața lor! Poate că doctorul Voinea n-a tratat pe nimeni de cancer („boala canceroasă nu se tratează”, spun specialiștii), dar e foarte limpede că acești oameni se stîngeau pe picioare, că fuseseră abandonați de la oricare tratament clasic, că-și luaseră aproape orice speranță de la viață. Iar doc-

torul Voinea i-a făcut bine, el și nu altcineva! Este Iulică Voinea în posesia unui preparat-minune? Și, mai cu seamă, cît adevăr este în ce spune el? Iată citeva întrebări la care chemăm să-și spună cuvîntul cei mai competenți oameni, oncologi și alții, fiindcă de acum ceea ce a făcut medicul veterinar din Arad nu mai poate fi ignorat de nimeni. Iulică Voinea este în mod sigur un om ciudat. Dar nu avem dreptul să nu cercetăm cit se poate de atent ideile și faptele sale, să vedem despre ce este vorba. Revista Flacăra a făcut primul pas pentru a înfățișa tuturor preocupările medicului din Arad, și desigur va reveni ori de cite ori va fi nevoie. Dar cine îl face pe al doilea?

DUMITRU GRAUR
Fotografii de SORIN POSTOLACHE

FILM

Un echipaj pentru Singapore

După ce mai multe filme anterioare parcă voiau să ne convingă de faptul că în această lume nimic nu e mai greu decât să faci film, Nicu Stan vine și afirmă contrariul în aceeași manieră cu care un jucător englez din prima ligă lansează o pasă de 50 de metri lăsând impresia că nimic nu e mai ușor în fotbal. Debutând ca regizor, fostul operator Nicu Stan se simte în film, ca să folosim o expresie de la vest de Singapore, ca pește în apă. Este dezinvolt, sigur pe sine și pe arta sa, ferit de doborârea unei alte libertăți. Primul său film trăiește însăși starea de fertilitate artistică ce l-a inspirat. Întors dintr-o călătorie pe ocean, povestește totul scriitorului Ioan Grigorescu. Scriitor și călător care știe să vadă, rezonază sub impulsurile emoțiilor comune. O întâlnire rară și fericită și arta celebrării întâlnirilor sale de excepție. A nu se înțelege că este vorba aici de un film așa-numit de artă. Este un film frumos, curat, adevărat, bine ritmat. O povestea frumoasă despre un bărbat înfrunt nedrept și cam perfid de viață, foarte aproape de a fi înfrânt a doua oară de aceeași viață care față de învinșii săi rar nutrește vreoa compasiune. Cine are predispoziție pentru plins are de ce plinge, buna dispoziție are la rindu-i din ce se nutrește, într-o combinație farmaceutică numită sobrietate și bun-gust.

Sigur, sfârșitul pare expedit. Secundul comandantului Ionescu dovedise nu numai suficiență, ci și tare morale, tare ce nu pot fi eradicate prin exemplul personal. Dar, mă rog, o minte mai analitică ar găsi și aici interpretări de psihologie diverse. N-am înțeles privirea complice dintre secretarul de partid și comandant în momentul sosirii telegramelor care confirmă numirea secundului în postul de comandant. Creează confuzie. Prea par că știu ei ce știu și e suficient că știu ei pentru ca noi spectatorii să fim liniștiți, că adică e bine așa cum e.

Nu e bine. În film avem dreptul să știm ce și cum. În sfârșit, poate m-am înșelat eu. Vă rog pe dumneavoastră, cei ce n-ați văzut încă filmul, să urmăriți cu atenție această secvență, când îl veți vedea. Plecarea comandantului înaintea terminării călătoriei mi se pare însă a fi observația psihologică cea mai reușită. Nu mai avea ce căuta acolo. El nu plecase într-o călătorie oarecare, nu dorul de mare îl împinse spre ea de data aceasta, sau nu numai dorul de mare. Ci nevoia de a se verifica. Greșise la naufragiu? Nu greșise?... Avea dreptul să supraviețuiască?... Mai putea sau nu mai putea? Doar nu aceasta fusese toată viața lui... Și aflase, iar pentru ce aflase nu putea fi nici trist, nici vesel... Sau și trist, și vesel.

Un lucru ciudat: ceea ce, dramatic, este în deoște greșit și dovedește neîndeminare, aceea de a lăsa enigme nedezlegate, aici devin calități. Faptul că nu știm cine l-a pîrit pînă la urmă pe timonier sau cine a pus bilele în cabina comandantului nu deranjează. Dimpotrivă: întinde un fir la dispoziția spectatorului, pe care acesta îl poate depăna pentru a umple narațiunea cu propria sa imaginație și experiență.

Sînt curios să știu cum va arăta al doilea film al lui Nicu Stan. Ceea ce e sigur e că la al treilea va fi înconfundabil. Și așa mai lansa o presupunere: însuși experimentatul Ioan Grigorescu va gândi altfel următorul film. Oricum, în Nicu Stan și-a găsit interpretul cinematografic probabil de mult dorit.

Echipa de actori — fără excepție, excelentă: Mariana Mihut, Gheorghe Cozorici, Florin Zamfirescu, Victor Rebeniuc, Radu Gheorghe, Ion Besoiu, Gheorghe Visu, Ștefan Sileanu, Radu Panamarenco, Jean Constantin, Dumitru Palade, Iancu Lucian.

NICOLAE CRISTACHE

CAP LIMPEDE

PELICULE PE... PARTEA CAROSABILĂ A VIȘII

Gala filmelor de scurt metraj pe teme de circulație, organizată de curînd la Casa de cultură a studenților din București, a constituit o revelație. Am vizionat 8 pelicule dintre care cele mai multe bine structurate și elaborate dramatic și elaborate în plan estetic și tehnic. Fie că e vorba de traversarea obligatorie, civilizată, prin locurile marcate, de circulația extrem de prudentă pe timp de ploaie, de ceață, de ninsoare sau de furtună dezlănțuită, fie că e vorba de necesitatea îngrijirii și verificării permanente a stării pneurilor, de pildă, care pot produce accidente catastrofale, de urmările îngrozitoare ale conducerii autovehiculelor în stare de ebrietate, de tragediile provocate de o neatenție etc., filmele vizionate sînt rodul unei activități de înaltă răspundere umană și de serios profesionalism.

E impresionantă, intr-adevăr, activitatea acestor urlași, concertați atît de atent, pe toate lungimile de undă, pe toate canalele de circulație a informației și de legătură cu opinia publică, a organelor de mișcare pentru a dirija traficul de aproape dar și de la distanță, în flux normal, rațional, echilibrat, fără excese, fără inconștiență, fără abdicări de la lege, respect și bun simț, cu atenție acută și în permanență stare de veghe, făcînd apel la conștiința cetățenilor, fie că se află la volan fie că rîmîn pietoni. Filmele Zebra, Circulația pe timp de ploaie, Sistemul de rulare, Remușcări pentru o viață, și parțial Sub semnul tragic al vitelului sau 180 zile pe patul spitalului, comandate de către Inspectoratul General al Mișcării, ADAS, A.C.R., M.A.I.A., nu pot lăsa indiferenți pe spectatori; dimpotrivă, îi implică, îi pun pe gînduri și îi învață. Îi învață chiar să trăiască. De aceea, e binevenită propunerea ca astfel de filme de calitate să fie programate mai des, în completarea filmelor artistice de lung metraj. Scopul lor profund umanitar e atîns din plin și ne bucură să auzim că procentul mortalității prin accidente de circulație a scăzut vertiginos în ultimii ani. Pentru că, de pildă, filmele vizionate, realizate între alții de Mihai Dimitriu, Emerick Szekler, Constantin Vaeni sau Horvat, avînd drept consultanți, printre alții, pe maiorul Ion Șerbănescu, pe colonelul Gheorghe Ene sau pe locotenentul Ion Șorică, au o profundă rezonanță la nivelul oamenilor de rînd, readuc în atenția lor prețul clipei,

prețul unui gest, prețul unei neatenții pe partea carosabilă a vieții. (Adrian Dohotaru) EMIGRANȚI LA AUSTRALIA

„Western Australia“, romanul lui Bojin Pavlovski, recent apărut în românește, e un curios best-seller, cu o carieră internațională impozantă. Autorul e, dealtfel, printre cei mai însemnați prozatori macedoneni contemporani, a făcut succes cu „Miladin din China“ și „Duva“ (alte două producții remarcabile), a apărut în cîteva limbi străine, e un adevărat romancier de notorietate europeană. Ce este insolit în „Western Australia“? Mai întîi, materia, apoi optica propriu-zisă literară. Bojin Pavlovski a găsit în biografiile emigranților macedoneni din Australia o substanță estetică inedită, valabilă pentru un roman brutal de moravuri și de caracter, o temă, în fond, mai rară în proza europeană de azi, curentă mai degrabă în aceea americană, unde fenomenul e la îndemînă. Apoi, spre a fixa materia estetică, el a revizuit tehnica romanească, a resuscitat mijloacele naturaliste, chiar dacă „inactual“, le-a dat energie în raport cu umanitatea instinctuală pe care a izolat-o.

Sîntem în Australia contemporană, într-un mediu de emigranți multinaționali, în majoritate oameni săraci și trudiți, cîteva îmbogățiți peste noapte și dezumanizați din pricina maniei maldive a acumulării financiare.

Ceea ce a descris prozatorul a descris cu realism fotografic, brutal, naturalist cu o excelență în intuiție a simțurilor instinctuale. Mai mult decît conținutul propriu-zis e în „Western Australia“ o cataloghie a psihologiilor decăzute, o radiografie a alienării. Bojin Pavlovski a pictat în culori violente și acute psihologia debusolată, a descris perfect „orașele“ consumiste ale viciului, mecanica iluziei cu tot ce înseamnă acesta. În sfîrșit, sociologia acestui infern al „apatrizilor“ este schițată cu o mină de remarcabil analist: teroarea maladiei, spaima de ierarhie, obsesia familiei pierdute interpretate ca paradis originar de unde omul s-a prăbușit; toate acestea conțin o materie epică remarcabilă și insolită pe care prozatorul a înălțat-o la un grad superior, liric ca și Céline. „Western Australia“, de Bojin Pavlovski, un roman excelent tradus de Dumitru M. Ion și Carolina Ilica, este o insolită expresie a naturalismului modern, trecut prin proza alienării și a „bidonville“-urilor. (Artur Silvestri).

TEATRU

Macbeth sau Macbett

Într-un decor sumbru, de paragină, troznind din încheieturi de lemn putred, amintim un cotec, un amvon, un meterez, un palat, cu sfîrîmături care scrișnesc sub pași, printr-o lumină piezișă, spectrală, se petrece tragedia însingeratei ascensiuni la putere a doi oameni: Macbeth și Lady Macbeth. Decor complicat, ostentativ, neplăcut la vedere dar pînă la urmă acceptat de spectator cu resemnare. Purtînd costume care reclamă un ev mediu îndepărtat sau atmosfera halucinantă a unui bar subteran, veșminte uneori grele, somptuoase, cu străluciri bizare de bijuterii, cu zale, platoșe, coifuri care amintesc stampe japoneze, sau gravuri de pe vremea primelor tiparnițe, și chiar uniforme militare apropiate de cele zdrențuite în ultimele confrații, eroii pun în scenă, cu sînge rece, cu spaimă sau cu hohote de ris demonice, în șoaptă sau strigînd, istoria unei dictaturi abisale. Eliminînd din textul lui Shakespeare mare parte din poezia sa, Mihai Măniușu, regizorul spectacolului, demontează bomba cu explozie întîrziată a efectelor unor crime impuse de ambiție, vanitate și sete de absolut, denunță perpetuarea crimei chiar prin actul de salubritate dar și de răzbum care urmează, transformînd scena într-o hecatombă.

Mihai Măniușu nu vrea să lase nici o rază de speranță, spectatorilor, în triumful rațiunii impotriva ororii și abdicării de la condiția umană, ci atrage atenția tocmai asupra faptului că, adeseori, istoria nu repară, nu aduce compensații; dimpotrivă, amplifică delirul crimei și al voluptății născute din prerogativele puterii. Pentru că prin înfrîngerea lui Macbeth, învingătorul Malcolm, în locul unei respirații de ușurare și a întoarcerii la lumină, amenință cu o epocă în care crima va lua forme mult mai perverse.

Răsturnînd finalul adevărat al piesei, punînd în gura lui Malcolm, învingătorul aparent fragil, aparent abulic, o replică strategică dar nu nocivă pe care Shakespeare o așezase în altă parte, deturînd complet sensul personajului, regizorul a ridicat spectacolul la nivelul unui eseu cutremurător despre destinul puterii care putrezește prin crimă. Pînă la acest final care înalță reprezentarea în sfera experimentului posibil și acceptabil, spectacolul e construit auster, uneori confuz din pricina tăieturilor masive în text, alteori greoi și complicat în mișcarea personajelor prin scenă, împiedicate în decor. Esul semnat de Mihai Măniușu după piesa lui Shakespeare e plin de atmosfera celui-lalt Macbett (observații schimbarea de literă) scris de Eugen Ionescu, unde eroul, ajuns la putere prin crimă, e eliminat de altul, la fel de odios, semn că istoria se repetă ciclic.

Spectacolul de pe scena Teatrului Național din Cluj-Napoca e un eveniment mai ales din acest punct, livresc, de vedere. Punct de vedere demonstrat, ostentativ, de regie. Macbeth e un spectacol de regizor. Distribuția însă e inegală. Anton Tauff în Macbeth e de cele mai multe ori în rol, profund, inteligent implicat în concepția regizorului, jucînd cu o detașare uneori verosimilă, alteori falsă, exteroară. Melania Ursu, în Lady Macbeth, dă strălucire unei regine senzuale și schizofrenice. Acest cuplu de actori construiește momente memorabile dar și pîndite cîteodată de joc „tehnic“, de sechele manieriste (vezi acele continue hohote gîluite și false de ris care parcă vor să acopere momentele în care regizorul n-a mai avut idei sau actorii nu le-au știut recepta). Tudorel Filimon e în acest spectacol o prezență în mare parte neplăcută pentru că vine din altă piesă, dintr-o comedie ridicolă, ca să ne surprindă în final prin metamorfoza subită declansată a personajului său (Malcolm) care din imbecil și curtezan (în viziunea regizorului) devine un dictator mai sinistru decît precedentul. Discursul său din final atinge paroxismul: e declarația de război a unui nebul sinistru făcută întregii umanității. În rest, actori inegali, neantrenați în spectacole care pun asemenea probleme de concepție.

Îi aplaudăm totuși pe Constantin Adamovici, Marin D. Aurelian, Ion Tudorică, Bucur Stan, cu gîndul, de asemenea, la alți actori de înaltă ținută profesională ai Teatrului Național din Cluj-Napoca nedistribuiți în acest spectacol.

Cu mai multă grijă pentru detaliu, simplificînd decorul, miza în scenă și unele efecte grotesci, Mihai Măniușu, regizor de mare cultură și talent, ar fi realizat un spectacol antologic.

ADRIAN DOHOTARU

terul poeziei. Nu știu cum putem măsura misterul, pentru a stabili dacă el s-a mărit; cred că problema este nu de a-l mări, ci de a-l modifica, convertind mereu noi și noi elemente din zona inefabilului în aceea a explicabilului. Aceasta este strategia „poeticii matematice“.

— Dar oare numai a ei?

— Într-adevăr, de la Aristot începea poezia a urmat acest drum, la care s-a asociat o parte a criticii de artă. Un singur exemplu: cartea lui William Hogarth (secolul al XVIII-lea) Analiza frumosului, tradusă de Theodor Redlow (Editura Meridiane, 1981). Strategia piericii ascunde de multe ori o lenă a spiritului, trăind din mărirea confuziei dintre mister și ignoranță. „Poetica matematică“ își propune, dimpotrivă, să reducă această confuzie.

— În această perspectivă — cea a înlocuirii marelui Mister prin multe mistere ale poeziei — ce idei și ce rezultate ne oferă, pînă la urmă, „poetica matematică“?

— Notați, vă rog, cîteva exemple: 1) Semantica poetică este de natură continuă și topologică (în opoziție cu semantica științifică, de natură discretă și metrică). Natura ei continuă are două surse, una imanentă operei, cealaltă situată în procesul de receptare. 2) Distorsiunile sintactice argeziene se definesc, în mare măsură, prin încălcarea citorva restricțiilor fundamentale, de tipul proiectivității sintactice (o secvență este proiectivă dacă din faptul că un termen a al ei este subordonat unui alt termen b rezultă că orice termen intermediar este subordonat lui b). 3) Poetica eminesciană se află sub acțiunea unui analog informațional al principiului al doilea al termodinamicii.

4) Studiul probabilist-informațional al structurilor prozodice a tranșat în favoarea lui Ibrăileanu disputa privind capacitatea unor metri de a adera în mod inegal la diferite stări sufletești. Și mai notați, vă rog, un exemplu. Înainte de discuția noastră, tocmai citeam poezia pe care Adrian Păunescu i-a dedicat-o lui Marin Preda în „România liberă“. Sub impresia proaspătă a lecturii, mi se pare de-a dreptul misterios faptul că în această frumoasă poezie cuvîntul dumneata doborîdește o căldură pe care nu o are în vorbirea obișnuită, unde acest mod de adresare are chiar o nuanță neutră sau peiorativă. Este probabil însă că acest mister se va reduce la o anliză ulterioară.

— În concluzie?...

— Cine nu simte poezia, nu are ce căuta în „poetica matematică“.

— Deși — cum ne-ați lăsat să înțelegem — „poetica matematică“ poate doar explica, nu și valoriza, v-am ruga totuși să ne înfățișați — din unghiul creatorului de teorie care sînteți — opinia dv. asupra literaturii române de azi. Ați început cu Adrian Păunescu, să continuăm...

— Realizările literare cele mai importante, de la noi, sînt, cred, cele din domeniul poeziei. A devenit o tradiție să se spună că poezia se traduce greu. Cred însă că acest lucru începe să nu mai fie adevărat. O bună parte din poezia valoroasă a ultimelor generații conțea mai degrabă prin ceea ce spune decît prin modul în care o spune. Unele prejudecăți adînci privind limbajul poetic sînt puse sub semnul întrebării. Creația lui Nichita Stănescu și, în mod special, ultimul său volum, Respirări, sînt o dovadă strălucită în acest sens. Avem, cred, o mare poezie,

care nu pierde prea mult prin traducere.

— O întrebare pe care voiam să v-o punem dv. de cînd ne-ați vorbit despre cartea dv. „Din gîndirea matematică românească“, lucrare în care, prezentînd o suită de matematicieni dintre cei mai mari, surprindeți niște trăsături de școală ale gîndirii matematice din țara noastră. Credeți că matematica — atît de universală și de abstractă — are și un specific național?

— Problematika matematicii este influențată de gradul de dezvoltare socială. De exemplu, faptul că industria noastră s-a dezvoltat cu întîrziere a provocat o întîrziere corespunzătoare în dezvoltarea matematicilor aplicate. Prin compensație, am dezvoltat mai mult matematica teoretică. Există apoi anumite tradiții care se creează în procesul de dezvoltare a științei. Faptul că primii noștri matematicieni și-au făcut doctoratul cu precădere în Franța, într-o perioadă de mare avînt al analizei matematice, a determinat o preocupare corespunzătoare la noi în țară, preocupare care a dat naștere unei tradiții românești de cercetare în acest domeniu.

— Dar matematica nu înseamnă — dv. o știți mai bine decît noi — numai o a-

numită problematică, ci și un anumit tip de gîndire.

— Gîndirea matematică prezintă diferite aspecte; ea poate fi analogică, deductivă, probabilistă, combinatorie, generalizatoare, algoritmică și așa mai departe. Sînt firea și temperamentul unui popor mai apropiate de unele din aceste tipuri decît de altele? Greu de dat un răspuns general. Dacă însă ne referim la cazuri particulare, problema începe să se elucideze. De exemplu, ar fi greu de contestat faptul că în creația unor Dimitrie Pompeiu și Octav Onicescu, în stilul lor (cîci matematica pune și ea probleme de stil, după cum observa Dan Barbilian), un rol fundamental îl are analogia mai degrabă decît algoritmul; iar în universalitatea lui Onicescu se regăsește ceva din preocupărilor matematice ale profesorului său — de o altă natură — a gîndirii lui Iorga; după cum interesul acad. Onicescu pentru problemele universului trimite, într-un fel, la creația eminesciană. Putem de aici să desprindem o paradigmă culturală a Moldovei de Nord, cuprînzînd personalități atît de variate ca Eminescu, Iorga, Enescu, Pompeiu și Onicescu? În acest sens, rămîne încă să reflectăm.

flacăra
PENTRU MINTE, NIMĂ ȘI LITERATURĂ

Ei, tinerii Luminii, Luptei și Libertății c „SÎNTEM, DE E NEVOIE, UN

„Miorița” – Festivalul vrincean al artelor

Ajuns la a doua ediție — prima a avut loc în urmă cu doi ani — Festivalul artelor „Miorița” a debutat recent la Focșani. La ora cînd apar aceste rânduri, el e în plină desfășurare. Proiect ambițios, emanînd din preocuparea deosebită a Biroului Comitetului județean Vrancea al P.C.R. de a amplifica continuu viața spirituală a municipiului de pe Milcov, cum și a altor localități ale județului, acest festival a intrat, cum s-ar spune, pe ușa din față a manifestărilor educative și artistice ale primăverii culturale românești.

Festivalul a început cu un simpozion organizat, la Focșani, pe tema „Cultura contemporană românească”, la care și-au adus contribuția Edgar Papu, Virgil Cândea și Valentin Silvestru; un dialog pe probleme de cultură și civilizație l-a avut, la Adjuș, prof. Alexandru Tănase. Un mare număr de ziaristi specializați în probleme ale agriculturii, din Capitală, dar și de la alte gazete din țară, a participat la un simpozion privind sarcinile presei și ale slujitorilor ei în noua revoluție agrară. Florian Georgescu, directorul Muzeului de istorie a României, și folcloristul Tancred Bănățeanu au efectuat un larg schimb de opinii cu specialiștii Complexului județean muzeal în problema valorificării patrimoniului cultural național. Paleta de activități artistice ale primei săptămîni a festivalului a inclus un spectacol muzical-coregrafic realizat de cadrele didactice ale Școlii nr. 9 Focșani. O strălucire deosebită au adus-o festivalului corul de cameră „Madrigal”, condus de Marin Constantin și Orchestra radio, condusă de Iosif Conta.

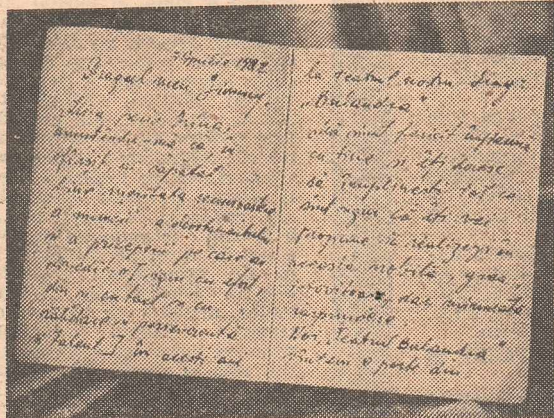
În programul acestei ediții și-a găsit loc, în mod distinct, un ciclu de acțiuni politico-educative de anvergură; intitulat „Partidul, Ceaușescu, România — e tot ce avem mai scump pe lume”, desfășurat în toate localitățile județului.

De menționat, de asemenea, între alte manifestări ale festivalului, prima consfătuire națională a cenaclurilor literare, sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Uniunii scriitorilor și a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, apoi o serie de spectacole și expoziții în cadrul etapei de mîni a Festivalului național „Cîntarea României”. Ca și la prima ediție, încheierea manifestărilor festivalului o face Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, care va poposi la Birsești, acolo unde, cu mai bine de cinci secole în urmă, a înflorit-o domnul Ștefan pe Vrîncoala...

Cine vine în aceste zile pe meleagurile înfloritoare ale Vrancei își poate oferi, deci, un răgaz cultural, o bucurie pentru suflet.

AL. CRIHANĂ

Scrisoare cu dor de-acasă

Dragul meu Jimmy,
Mi-a scris Irina că, în sfîrșit, ai căpătat binemeritata recunoaștere a muncii, a devotamentului și a priceperii pe care ai dovedit-o (sigur, cu efort, dar și cu tact și cu răbdare și perseverență și talent) în acești ani la teatrul nostru drag: Bulandra.

Mă simt fericit împreună cu tine și-ți doresc să împlinești tot ce simți sigur că îți vei propune să realizezi în această nobilă, grea, istovitoare, dar minunată răspundere.

Noi, „Teatrul Bulandra”, sîntem o parte din gîndirea românească. Cu cît sîntem mai buni în arta noastră, mai adevărați, mai adînci în înțelegerea și în cercetarea prezentului, cu atît mai puternică va fi veriga ce o reprezentăm între ce a fost și ce va fi cultura noastră.

Izbutind, o vei face — nu pentru tine — ci pentru mii și mii de oameni. Sînt sigur că vei izbuti!

Cu dragoste,
LIVIU CIULEI
Mineapolis, 5 aprilie 1982

N. R. Publicăm — reproducînd-o din avizierul Teatrului Bulandra, unde este afișată — această scrisoare deschisă către noul director al Teatrului Bulandra amintind, dacă mai e nevoie, că, în urmă cu cîțiva ani, această funcție de mare răspundere a fost onorată de Liviu Ciulei. Dar scrisoarea marelui regizor român (care se pregătește să revină în țară în vederea montării unui spectacol) are și semnificația unei profesiuni de credință privind rolul unui teatru de valoarea celui de pe bulevardul Schitu Măgureanu sau din Grădina Icoanei, în cultura românească. (A. D.)

„Clipa” lui Dinu Săraru la Zürich

Acum aproximativ opt ani, la insistențele redactorului-sef al revistei noastre, Dinu Săraru a

fost somat, în numele propriului său talent, să-și aștearnă pe hîrtie sumedenia de gînduri, personaje, întâmplări, inclusiv sentimente, cu a căror relatare orală uimise, de-o bună bucată de vreme, întreaga lume a scriitorimii. Astfel a apărut în paginile revistei noastre, romanul-foleton Niște țărani, roman care avea să cunoască un veritabil succes de public, o adaptare cinematografică și una teatrală.

Acestui prim roman i-a urmat, la scurtă vreme, un alt mare succes Clipa, roman care, alăturîndu-se altor importante reușite ale genului, a determinat critica literară să considere că literatura noastră cunoaște în ultimii 10 ani o adevărată renastere a prozel.

Si iată, ca o validare a acestui fericit diagnostic formulat de criticii literari, Clipa a apărut, în aceste zile, în limba germană, la editura Unionsverlag din Zürich (Elveția), editură a cărei carte se difuzează nu numai în Elveția, ci și în Austria și R.F.G.

Acest splendid succes al literaturii române contemporane și, totodată, o bucurie a întregii noastre culturi, este, în același timp, un triumf al tuturor cititorilor români ce au validat primii frumusețea Clipei, frumusețea sa estetică și morală și, deopotrivă, marelui talent al scriitorului Dinu Săraru. Alăturîndu-ne lor, am putea încheia, pe măsura entuziasmului nostru, cu afirmația că ne vine să învățăm germana pentru a-l reciti pe Dinu Săraru și în această nouă versiune! (Reghina Vărvieci).

Contemporanii mei

Empedocle

Tatăl lui Fănuș Neagu, nea Vasile (fost), dacă nu mă înșel, în copilărie pe Constantin Toiu zvicnea în picioare în dreptul unui chipiu imaginat, așa cum se vede în poza din albumul nostru.

I-a fost, după cîte am aflat, suferință, și, la vîrsta senectuții, țărănăganului înțelegea să-și respecte „șefii”. Am pomenit acest amănunt fiindcă n-am umor decît iarna, după sortit drept „șef”, adică secretar al Bucureștii, bîntuit de cinism gratuit, săptămîni spunîndu-i cu prefăcută rășe șef!

Costi (așa-i zic prietenii) a răbdat și m-a întrebat calm și cu o malițioasă înțelegere, și jur că e înapt-timp de pace, combatant timp de pace. În urmă cu cîțiva ani, deci înainte de a publica romanul „Galeria cu vișni”, i-am citit cartea, într-o singură noapte, învidie pozitivă, a doua zi, cred că telefon:

— Alo, cu maestrul Constantin Toiu (mică pauză ezitantă, apoi) ...L. Și cu vocea mea de candidat la tîm „recitat” la receptor un fragment turburător.

N-am premeditat gestul, n-aveam starea inimii mele tulburate m-a întrerupt receptorul.

A fost emoționat și m-a întrebat verbal, „un admirator”, „un anonim”.

Multă vreme ((ce expresie!) — elc cordiale. Am mediat chiar un conflict și un prieten comun (eu fiind „meturisc”, cu riscul de-a fi acuzat de și-mi place încă acest bărbat frumos care a avut răbdarea de a-și păstra, introducîndu-l în capul chintei „potul”).

N-a plusat!
Gloria lui fulgerătoare, deși tîrzie, mie, (din a cui vină), și-mi pare rău prieteniei, deși, uneori, limba-mi (b) înimii.

Scriu aceste rînduri de la Arad, așteptîndu-mă, a săpat grădina și m-a în vremea cînd eram belfer la Siria.

Nu vorbim nimic de-aproape două — No, zi mamă...

— Mircea meu drag, dreptu-i că Tac... se scutură vișinul și petal gata să mă încărunească...

Înaintea de a renunța la un gînd care sînt sigur că-l va înțelege foarte bine, un mare scriitor a tradus în română și opera, ultima sa carte: „Nulă”.

Aștept prilejul unui telefon ce-l v dar nu voi putea fi vreodată pentru torul” de nădejde. Din păcate...

E sigur că singurătatea prozatorului Empedocle...

Arad, 17 mai, 1982

întă astfel, pentru că astfel simt și gîndesc:

FLĂCĂRA DE MUNȚI CARPAȚI

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar la Medgidia

Locle

sile (odihnească-se-n pace),
armata română, cînd îl vedea
oare și saluta cu mina dusă
eticulind ostășește:
și bine-ați venit în casa

bordonat, adică mai mic în
ul curat din cîmpia Bără-
rișului".

ică, astă-vară, la mare, eu
evenimentele ce mi l-au
Asociației scriitorilor din
l-am agasat vreo două-trei
umilință: „Să trăiți, tova-

cît a rădat și într-o bună
e reținută: „ce grad ai?!”.
adevărat, soldat neinstruit,
p de război!
ie de vara lui '81, după ce
sălbatică” (1976) și după ce
apte, cu sufletul la gură și
ă spre seară, i-am dat un

u!
a telefon!
popie, școală de popi adică,
ent al cărții de-o frumusețe

nici un interes și numai
demnat să-l emoționez prin

cine sint. După un mic joc
etc... mi-am declinat nu-

șii? noastre au fost ultra-
ict, minor dealtfel, între el
diator” de meserie) și măr-
cameleonism, că-mi plăcea
s, cu chipul de actor blazat,
ra Marele As al talentului
ei regale și cerind numai

ni l-a îndepărtat, nu numai
ău, pentru că eu am cultul
at-o vina) mi-o ia înaintea

Sint acasă la mama, care,
vi-a spălat cămășile, purtate
ceasuri.

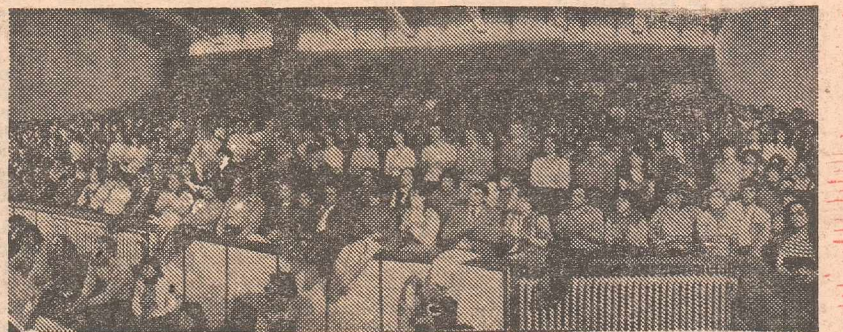
nu mai ești unde erai?...
ele lui se leagănă plutind,

il mărturisesc pentru cel
bine:
inește un dicton latin, sfin-
„Fără prietenie, viața este

oi da, determinat de emoție,
cel ce mă caută azi „Insofi-
lu: îl face să semene cu

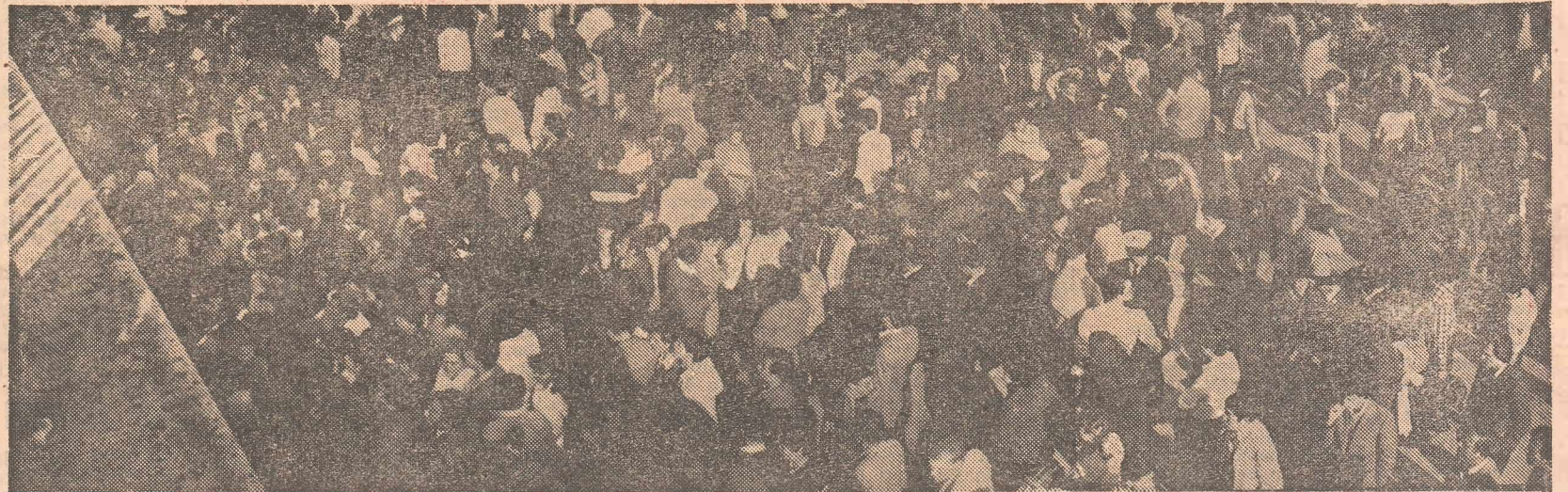
la Cobadin

și la Mangalia

Constanța: pînă pe jumătate de noapte...

...Și cei ce au rămas în afara sălii consolăți de făgăduința revenirii cenaclului pe litoral în perioada 20 iulie - 21 august

MULȚUMIM, CONSTANȚA!

Furtuna care anunță uraganul

Promisiunea pe care Adrian Păunescu a făcut-o de a reveni cu Cenușă în mai la Constanța a fost îndeplinită. Marți, 11 mai 1982, în Sala sporturilor din Constanța, la orele 18 fix, a început un maraton incredibil al acestei trupe aflate acum la opoziția succeselor sale. Cenușă Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, găsește sala arhiplină, și mii de oameni afară, căutând o șansă de a intra. Cite spectacole ar trebui ca să-i mulțumim pe oamenii din județul Constanța? întrebă A. P. Circa 90-100, îi răspunde tovarășul Gheorghe Andronic, șeful Secției propagandă de la Comitetul județean de partid Constanța, și-l confirmă Gavrilă Florea, secretar al Comitetului județean Constanța al J.T.C.

Premieră absolută: Zurgălăul pe versuri de Nicolae Labiș, în varianta muzicală și în interpretarea Mihaelei Popescu din Suceava, în timp ce oamenii din sală intră înăuntru sub scenă. Succes mare. Se cere mutarea stațiilor lină peretii, pentru eliberarea unor noi spații și pentru ca toată lumea să vadă scena. Se găsește soluția. În acest timp grupul satiric „Mesaj”, aflat în plină ascensiune în gustul tinerilor, realizează „Duelul de-a lungul vremurilor”. O bucovineancă, Mihaela Popescu, cântă cu succes nefsirși Dodă, dodă, cîntec bănățean, din repertoriul Mariei Tănase, aici, în Dobrogea.

Din nou o premieră: Ion Hagiu, învățător din Zăbala — Covasna, la Constanța. Căciula sa înlăuntră pe cei din sală ca pe niște munți într-un arc carpat. Se mai găsește încă locuri și pentru câteva sute dintre miile de afară. Interesantă psihologia celor care stau pe jos. Nici o prejudecată și totuși cită capacitate de reculegere în momentele de emoție artistică pură. Ion Hagiu cu un cîntec de crescători de animale, Bir oiaș la poiană / Să eulegem buruiună, un cîntec care parcă e scris acum să acopere o necesitate și o indicație de ultimă oră. Dar e un cîntec vechi, păstrat și reimprospătat. Cîteva tineri din sală sesizează că unul dintre cei prezenți e puțin abtîguit. I se atrage atenția aceluia că starea lui de spirit trebuie să fie conformă cu a tuturor. Băiatul se trezește ca prin minune. Urmează un moment de cuceritoare redescoperire a rădăcinilor: Cristian Ionescu cîntă Părinteasca dimandare în dialect aromân. A. P. consideră necesar să vorbească aici, acum, despre necesitatea reinviiorării multora dintre cuvintele moștenite de la strămoșii noștri și rămase undeva în periferia memoriei. Cîntecul aromân acoperă sala care-l ascultă cu evlavie: Blăstîmare s'aibă-n casă / Cel ce limba lui o lasă. Limba română, zice A. P. este mult mai bogată decît au sintetizat-o grăbit unii lingviști de după război. Cu cită plăcere reascultă tinerii cuvinte pe care praful n-are voie să se așternă. Și, deodată punțile cenușului se deschid. Formația Continentală cîntă în limba sîrbă, în limba arabă, în limba ebraică, în limba greacă, în limba engleză. Cîntăm cîtecele lumii aici, la țărnițele Mării Negre, care este una din porțile noastre spre univers. Sala cîntă sala dansează, sala este ca o reuniune de riuri venite din mai mulți munți al lumii să se verse în Marea Neagră. La un moment dat, sala intră în rezonanță și ne e puțin teamă. Cîntecul de pace Salom Alehem în limba ebraică, care cere Pace! Pace! Pace tuturor! devine, în clipa în care e cîntat de întreaga sală o premisă a zguduirii sălii ca un război; și noi care știm că numai din cauza războiului se poate dărîma o sală! Talazurile sînt la ele acasă la Constanța. De data aceasta tălăzuiește o mare de oameni. Se cîntă Lucille și apoi toată lumea cîntă Trăiască România! Sus, în picioare, cu toții, cu brațele deasupra capetelor, fluturînd „Lumină, luptă, libertate!”, în vreme ce Adrian Păunescu le spune: Așa s-a cîntat și la Timișoara, și la Arad, și la Oradea, și la Cluj, și la Alba Iulia, și la Vilcea, și la Craiova și la publicul aplaudă cu dragoste și cu fraternitate numele fiecărui oraș din România pe care-l evocă A. P., care aduce de aici omagii său și publicului din Iași, Botoșani, Putna, Suceava, Tecuci, Fălticeni, Pașcani, Roman, Piatra-Neamț, Bacău, Călărași, Slobozia. Și sala cîntă „Trăiască Ceaușescu, Partidul și Poporul! Trăiască România! Trăiască Tricolorul!”. Și cu cită dragoste se aruncă tinerii aceștia în zborul versului „Trăiască libertatea, trăiască România!” și cită de drag le e lor cîrmaciul destinului național, prin care libertatea rimează în eternitate cu România. Apoi, atmosferă calmă, de reculegere. Mihaela Giurgiu, botezată astfel acum, spre a nu mai înmulți numărul Poezilor din cenușă și cu atît mai mult al Mihaelelor Popescu, cîntă un poem de Federico Garcia Lorca. Doi băieți nu sînt prea atenți, trîncănesc în timp ce Mihaela Giurgiu cîntă. Mihaela Giurgiu este oprită din cîntec, cei doi sînt rugați să vină pe scenă și sînt invitați dacă sînt așa de deștepti, să recite ultima poezie pe care au citit-o în limba română. Trimși înapoi în sală, cei doi sînt cuminți și lecția le folosește. Debută bine grupul „Polifonic” din Constanța. Și înăuntru aplauze dezlănțuite pentru Arpad Domokos, pentru cîntecul său Un gînd de An Nou, în limba sa maternă limba maghiară, și pentru Oștenii lui Tudor. Gil Ionită cîntă Jurămînt la Putna și Lăsați-mă să merg pe bicicletă. Și cu bucurie aflăm că tinerii din sală doresc să se cînte A treia pace mondială. E tot ce ne puteam dori ca un cîntec politic. Inspirat din ideile președintelui Ceaușescu cu privire la nevoia de pace a planetei

Pămînt, să ajungă o necesitate a tineretului aflat în orele sale libere. Și cîntecul ridică sala în picioare. A. P. este sollicitat să recite Oda în metru antic de Mihai Eminescu, ceea ce el face în vreme ce Alexandru Zărnescu se pregătește, și apoi cîntă Dor de Eminescu. A. P. recită și citeva strofe în limba engleză, în traducerea sa, reamintindu-și de momentele din universitățile americane în care a tînut acum 12 ani conferințe spre a arăta tinerilor americani frumusețea poeziei române, traducînd această odă nemuritoare și care nu i-a displicut nici lui Mircea Eliade. Ducu Bertzi cu ale sale. Marian Corjos cu ale sale. Și citeva cuvinte bune pentru Radioteleviziunea Română, al cărui ajutor, mai accentuat în vremea din urmă, pentru răspîndirea valorilor muzicii tinere este atît de real, încît tinerii din sală sînt puși la curent cu cele mai noi creații ale cenușului. Și apoi Adrian Ivanitchi: Pe lume nu ești singur cînd ai o Mare Neagră. Numărul celor din sală se înmulțește după pauză și un bilet întrebă ce cruce poartă Adrian Păunescu la git. Și acesta răspunde: Nu e o cruce, este chipul lui Avram Iancu, sculptat în os de un fărăn, Mica, din județul Olț, care a citit că mi-ar plăcea să port la git efigia acestui erou fără seamăn. Și de fapt aș fi fericit să vă văd și pe dumneavoastră nu purtînd tot felul de prostii de import la git, ci chipurile de eroi ai acestui neam. În aplauzele celor prezenți, cineva zice: Numai să avem unde le găsi.

Revine în muzica tinăra Ștefan Dinu, fost component al formației „Opinia” din Iași, cu cîntecul Ori eu, ori tu, ori el, ori noi. Revine senzatională. În această clipă, Ștefan Dinu devine membru al Cenușului Flacăra, deși treburile lui de ficcare zi îl vor lăsa puțin timp pentru muzică, intrucît este inginer la Murfalgar, Triumfuri înreistreează Șeicaru, Nicolaeșcu, „Ecoul”, Socaciu. Se cîntă Decembrie pe versurile lui Bacovia, muzica Nicu Alifantis de către Șeicaru și Socaciu. Și se cîntă frumos, cu toată sala. Revine în cenușă, după 6 ani de absență, Cătălin Condurache, student la Cluj, proaspăt laureat al festivalului „Primăvara baladelor”. Îl prezintă Ivanitchi, care vorbește desore exigența acestui tînar care a mai fost în cenușă și revine abia acum, după ce are convingerea că-si are un loc al său aici. De remarcat în orice caz măiestria instrumentală. Apoi Adrian Ivanitchi cîntă un cîntec în limba rusă. Și Adrian Păunescu recită Esenin în rusește și în românește. Aplauze generoase și învăluitoare care fac și mai vie prezența în scenă a lui Ștefan Hrușcă omul cu cea mai rapidă ascensiune în gustul publicului. Ruga pentru părinți amuște sala, care apoi devine o mare furtunoasă. Și Sacra banalitate. Și Constantin Dragomir cu ale sale Viața simplă și Drumul. Și la cererea publicului, Ștefan Hrușcă cu cîntecul lui Adrian Păunescu, pe muzica lui Adrian Păunescu, Dor de Cluj. Și Vasile Șeicaru, cu o premieră absolută, un cîntec scris pe drum de el și de A. P., Aruncarea în valuri. Și mai frumos decît în orice sală, la fel de frumos ca la Ploiești, cîntecul Imposibila nuntă ale aceluiași reluat de toată sala. Și Beatles, cîntec de omagii și de amintire pentru marea trupă deschizătoare de drumuri noi în muzică și în gustul pentru muzică. Și cîntecul De-ale noastre și Actorul, la care Vasile Șeicaru cîntă și Adrian Păunescu mimează și „joacă”. Și Ion Zubașcu și veteranul Mircea Vintilă cu toate medaliile nopților pierdute în cenușă atîrnate de cearcăne, aflat și acum în tobul gustului public. Și chestorul Victor Socaciu, cu toate ale sale. Și finalul cu George Nicolescu. „Viața noastră unde e? Viața noastră, ce-ați făcut cu ea?” Cei din sală plecid acasă însetați încă și primind făgăduința că joi programul va fi rearranjat și în loc de un singur spectacol la Cobadin, se va realiza acel spectacol la Cobadin, dar la orele 8 seara va avea loc un nou spectacol la Constanța. Ceea ce avea să se întîmple. Biletele se epuizează imediat a doua zi. Dar spectacolele de marți și de joi n-au fost decît o furtună care a prevestit marea uragan de simbătă, uragan în urma căruia Constanța intră definitiv, împreună cu Arad, Bacău, Baia Mare, Brăila, Buzău, Cluj, Craiova, Galați, Iași, Mureș, Oradea, Ploiești, Suceava, Timișoara, Vilcea, Vrancea, pe locul întil în tobul publicului nostru.

ELENA GRECESCU

După cinci ani

Răsfoind colecția revistei noastre găsim că în urmă de aproape cinci ani, mai precis în zilele de 13 și 17 iulie 1977, Cenușul Flacăra a mai fost prezent în Medgidia.

De data aceasta noua sedință a Cenușului Flacăra a avut loc în noua și superba sală a sporturilor în vecinătatea, cum susțin specialiștii, celui mai frumos stadion din România. Sala s-a dovedit a fi neîncăpătoare. Chiar după începerea spectacolului a fost necesară o mică întrerupere pentru a se da posibilitatea, ca să mai poată intra încă citeva sute de tineri. Începutul îi aparține actorului Mihail Stan care a susținut un recital de poezie între două trenuri. A sosit cu unul cu puțin timp înainte de începerea spectacolului și a plecat cu următorul în jurul orei 19. Și fiindcă sîntem la acest capitol, la Medgidia a sosit cu un tren tirziu de noapte un mai vechi prieten al Cenușului Flacăra, cîntărețul Alexandru Mica (re-miantul revistei noastre în anul 1974). Alexandru Mica, reîntors recent dintr-un turneu din China și Coreea, a prezentat publicului cîtece culese din țările prietene. „Fata din depărtări” (în limba chil-

neză), „A venit primăvara” (în limba coreeană), „Cîntec ritual pentru pregătît ceaiul” (în limba japoneză), „Pămînt natal” (în limba urdu) și Iancu Jianu un cîntec pe un splendid text vechi de peste două sute de ani cules de Vasile Alecsandri (muzica culeasă de George Ucenescu).

Conducătorul cenușului a afirmat, și pe bună dreptate, că la Medgidia s-a înregistrat un record. S-a făcut o excursie în lume de pe temelii noastre de acasă, de pe un sentiment de egalitate cu toate popoarele lumii. Atîta timp cit noi, spunea în continuare poetul Adrian Păunescu, prin ceea ce facem putem a oferi lumii — cu aceeași demnitate și prietenie putem și lua tot ce este mai reprezentativ din cultura universală. Cenușul Flacăra a venit la Medgidia după cinci ani și a adus, aici, și cîtece în mai multe limbi ale pămîntului. Nu numai atît: dar parcă de minunatul public din Medgidia, a spus Adrian Păunescu, ne-am fi despărțit nu acum cinci ani, ci acum citeva zile.

Împreună cu formația Continentală, George Nicolescu a prezentat în premieră cunoscutul cîntec rusec: „Kalinka”. Și inginerul Dinu Ștefan a interpretat, cum spunea, pentru toți turcii din Medgidia un splendid cîntec care a fost bisat. Dar surprizele serii nu s-au oprit aici. Din sală ni se adresează un tînar care a fost invitat că cînte pe scenă. El se numește Octavian Puiu și este electromecanic la stația C.F.R. din localitate. A cîntat: „O mușată aromincă”.

Din sală s-au primit multe bilete. Unul dintre ele avansa o idee pe care înfrînzim s-o transcriem și s-o pronunem. Ce-ar fi ca în cadrul emisiunilor de la Radio-Vanța să existe o rubrică de muzică tinăra. Desigur, este o propunere a unor tineri din Medgidia. Dar, credem noi, este o dorință a tuturor tinerilor care o să vină să-și petreacă vacanța pe litoral.

SORIN POSTOLACHE

Notă: La Cobadin cenușul nostru a primit cele mai multe flori din acest turneu. Intrucît Victor Socaciu, însărcinat să scrie această cronică, nu a predat-o la timp, vom reveni în numărul viitor cu un material realizat de unul dintre reporterii noștri prin discuții cu citiva dintre participanții la spectacol. Oricum, impresia noastră în urma manifestării de la Cobadin este excepțională.

Arta învingătoare

Între Cobadin și Constanța, răgazul nostru a măsurat mai puțin de 100 de minute timp în care s-au parcurs 45 de kilometri, s-a montat instalația de concert, s-au definitivat ultimele pregătiri, totul într-un ritm impresionant. Coeziunea sufletească, spiritul de echipă, fac din acest colectiv, mai unit astăzi ca niciodată, o trupă cum puține sînt, dacă mai sînt, în stare să facă singură aproape totul de la preparative la actul artistic, de la detaliu tehnic la starea de comunicare și creație, de la intîmul laborator la fascinantul spectacol. Constanța în varianta manifestării noastre din 13 mai poartă și de această dată pecetea unității ce-i dă caracterul de întimplare de poezie și muzică. Inutil să spunem cit de mare a fost interesul manifestat acum ca și altă dată. Chiar programarea acestui spectacol în prelungirea celui de la Cobadin, dincolo de calculele inițiale stă mărturie pentru largă audiență exprimată. Unicitatea acestui spectacol a stat însă în aceea că pe parcursul desfășurării sale, deși confruntat cu probleme deosebite de ordin tehnic, cenușul a reușit să fie el însuși — o înaltă scenă a artei tinere nescăzînd prin nimic în momente în care alte spectacole ar fi fost compromise demult. O bună parte a spectacolului are loc fără microfoane într-o sală în care se aflau aproximativ 5000 de oameni. Grupul „Mesaj”, Gil Ionită, Ion Zubașcu, Marian Corjos și Adrian Ivanitchi trec pe rînd peste acest obstacol. Abilitatea extraordinară, forța de convingere exercitate asupra publicului de conducătorul cenușului, poetul Adrian Păunescu, fac să nu treneze nimic, să se poată trece mai departe de conjuncturi prin artă spre sufletele oamenilor. El însuși creează în acest context unul din momentele cele mai impresionante recitînd „Țăranul tragic”, poezie închinată memoriei marelui prozator Marin Preda. De la moartea căruia, tristă și nefericită constatare, se împlinesc 2 ani. După depășirea acestor momente, deloc scurte și cu atît mai puțin ușoare, poetul Adrian Păunescu multumeste cu generozitate publicului pentru răbdarea și înțelegerea de care a dat dovadă. Cronicarul simte nevoia să dezvăluie acum un lucru pentru care se cuvine cel puțin aceeași recunoștință. În aceleași momente în care cei din sală își etalau capacitatea de receptare în relația lor cu cei aflați pe scenă, mediatorul acesteia, conducătorul cenușului, marcat de efort și de oboseala acumulată refuza să părăsească scena deși i se făcuse rău. Pe treptele scenei, în spatele unei draperii, un medic făcea din picioare o injecție de diazepam unui om care, în acele momente, oferea celor puțini care-l vedeau însăși imaginea sacrificiului.

Au mai participat la această întimplare a cenușului nostru grupurile „Ecoul” și „Continental”, Mihaela Giurgiu, Cătălin Condurache, cîntînd aici pentru prima oară „Lecția de gramatică”, versuri Adrian Păunescu, Cristian Ionescu, scoțînd la iveală prin cîtecele sale în dialect aromân extraordinarele resurse ale limbii noastre, Mihaela Popescu, Victor Socaciu, George Nicolescu, Alexandru Mica, Ducu Bertzi, Ștefan Hrușcă, Ion Hagiu, Vasile Șeicaru și Mircea Vintilă. A debutat cu un cîntec în limba turcă Steluța Vijulie.

Nu vom încheia fără să amintim despre crearea impresionantului moment realizat prin aducerea în scenă a unor cîtece interpretate în limbile spaniolă, sîrbă, chineză, greacă, arabă, coreeană, germană, franceză rusă, engleză, urdu, swahili, maghiară, limba pieilor roșii din Ecuador, japoneză, turcă. Conținutul acestui moment de adîncă semnificație este legat de dorința noastră de a fi punte spre lume, deschidere spre univers. Fie, deci, ca și cîtecele noastre să fie cunoscute în lume precum ale lumii în cadrul acestui cenuș!

CONSTANTIN DRAGOMIR

O seară senzațională la Mangalia

Aplauzele, florile și buna dispoziție ne-au întîmpinat încă de la intrarea noastră în scenă și însăși această uimire ne asigură că seara va fi foarte frumoasă.

Debutul este marcat de seriozitatea meditației intime, piesa lui Adrian Ivanitchi „Titanic” obligînd publicul să gîndească... În această atmosferă își cîntă și Mihaela Giurgiu unul din cîtecele ei de dragoste, cîntec inspirat de versurile lui Federico Garcia Lorca. Dar umorul lui Marian Corjos amintește că mai sîntem făcuți din viață și viața e făcută pentru noi. O nou-tate este constituită de „variante japoneză” a cunoscutei povești a lui Ioan Opincă. Piesa „Drumul” care abordează subiectul existenței simbolice a lui Odiseu și a Penelopei în viața noastră de azi, ne dezvăluie un Constantin Dragomir mai proaspăt, mai apropiat de public, după care, cu o voce sigură și cu măiestria chitarei sale, Cătălin Condurache, premiantul I la „Primăvara baladelor” ne spune, pe muzică, povestea „Cîinele soldatului”. Gil Ionită ne îndeamnă din nou la vigoare și inițiere; bicicleta sa circulă încă prin țară... Un element plăcut în evoluția lui Arpad Domokos este prezența de mai mult timp lîngă el a prietenilor noștri Ioana și Andrei Păunescu care, însoțindu-ne în unele din peregrinările noastre își dezvoltă calitățile nebănuite: voință, tandrețe, dorință de mai bine. Vigoarea, dar și sensibilitatea maramureseană sînt reprezentate de vocea caldă, pătrunzătoare și cuprinzătoare a lui Ducu Bertzi.

Am consemnat cu mare bucurie prezența în cenușă a unui grup local „Baladele timpului” cu un cîntec de largă vibrație „Clitorie”. Din păcate nu putem fi de acord cu schimbarea unor cuvinte din text făcută de instructorii culturali de ocazie. Steluța Vijulie, învățătoare, a evoluat pentru a doua oară în cenușă cu un cîntec turcesc. Notăm cu satisfacție prezența de citeva zile în cenușă a lui Alexandru Mica, omul care ne aduce de undeva de departe ceea ce am cam uitat de mult: că avem un folclor deosebit de bogat, deosebit de semnificativ și că nu avem dreptul să transformăm astăzi folclorul în comerț, în comerț vulgar. O prezență deosebită neînteleasă îndeajuns este Mihaela Popescu a cărei voce fascinantă, împletită strălucit cu ingeniozitatea compozițională ne-a făcut să pătrundem în universul poetic al lui Nicolae Labiș. Cit de frumos sună acum, primăvara, cîntecul argintiu al zurgălăului! Și cit de puțin au înțeles unii oameni aceasta...

„Amiază fierbinte”, piesa lui Nicu Enache și a grupului Continental a dinamizat publicul spectator dovedind cu prisosință că merită locul I ocupat acum o lună în tobul revistei „Săptămîna”. Căciula purtată cu cinste de dascălul Ion Hagiu a fost cîntată și aplaudată de întreaga sală. Iubit de tineri, Vasile Șeicaru le-a încîntat inimile cu noile sale piese, dintre care „Beatles” ni se pare cea mai așteptată, „Imposibila nuntă” fiind după părerea noastră cea mai reprezentativă creație a sa.

Ca de obicei viguros și sigur Ion Zubașcu ne-a dezvăluit reiele lumii și ale omului, după care a anunțat cu o dezinvoltură plină de emoție: „Și acum grupul feminin folk „Mesaj” din Reghin”, anunț care n-a prea avut ecou în rîndurile spectatorilor, deoarece a apărut un grup masculin — „Mesaj” din Oltenia, care a prezentat „Duelul de-a lungul timpurilor”, satiră politică deosebit de izbită. Sobrietate și căldură uneori, exuberanță tînească alteori, iată caracteristicile pentru care Mircea Vintilă s-a menținut cu brio în rîndul celor mai de frunte purtători ai flăcării cenușului nostru, lucru demonstrat și de faptul că piesa „Pămîntul deocamdată” prezentată și în acest spectacol a fost declarată piesa numărul unu a cenușului. Victor Socaciu a impresionat și de această dată prin vocea sa gravă și profundă, prin cîtecele sale dramatice sau evocatoare pe care tinerii le iubesc și le cîntă împreună cu el. Cele două numere care au încheiat spectacolul propriu-zis, grupul folk feminin „Ecoul” și Ștefan Hrușcă, constituie revelațiile cenușului. De la orele 22 a început întimplarea de muzică și poezie, spectatorii avînd din nou prilejul să vadă pe unii dintre cei pe care îi dorim.

De aceea, cu zimbetul pe buze, cu inimile pline de bucuria revederii ne vom reîntoarce la vară și ne vom iubi pe țărnițele Mării Negre, așa cum spune unul din cîtecele cenușului.

GEORGE NICOLESCU

Un triumf

Ultima întimplare de la Constanța a început încă înainte de a intra în sală, afară, unde membrii cenușului au avut de „luptat” cu spectatorii care luaseră cu

Vă recomandăm un spectacol:

Mam'zelle Nitouche

Iată un spectacol cuceritor care, sintem convinși, va face săli pline la Teatrul de Operă din București. Regizorul **George Zaharescu** a impus colaboratorilor săi un nou mod de gândire în realizarea unei opere clasice. Incepând cu ritmul plin de vioiciune, eliminând orice încercare de violență a textului (lucru cu care, din păcate, eram obișnuiți la Operă), cerind și obținând de la maestrul de balet **Victor Vlase** o coregrafie simplă și funcțională, pusă în slujba economiei și diversificării spectacolului, având drept șef de orchestră pe tânărul și înzestratul **Marian Didu**, conducătorul noii premiere a Teatrului din Splai și-a plasat interpretii într-un decor sugestiv atit pentru epoca respectivă cit și pentru zilele noastre (scenografia, **Carmen Razovski**), reușind să obțină o manifestare care ilustrează concepții regizorale moderne, având drept scop întinerirea operetei clasice.

Daniela Diaconescu este o muziciană înnăscută, asta se simte din primul moment, dar și o foarte talentată actriță. Pe parcursul spectacolului, ne-am bucurat să descoperim, în fosta componentă a corului „Madrigal”, o interpretă subtilă, plină de finețe și de savoare, care a reușit, în rolul **Denisei**, o mare creație a teatrului operetistic. Rolul lui **Celestin** a fost foarte bine creionat de **Eugen Savopol**. Pe toate planurile, vocale și scenice, acest experi-

mentat și îndrăgit actor al Teatrului de Operă din București demonstrează tinerețe și calitate artistică, formind, alături de partenera sa, un cuplu cu o stăchetă valorică ce nu se află la îndemina oricui. În celelalte roluri principale, **Sanda Mărgărit** (Directoarea), **Rodica Mineef** (Corinne), **George Niculescu** (Champlatreux), **Nicolae Dinulescu** (Coloneul), **Ion Dușu** (Loriot), iar în rolurile episodice **Iancu Groza**, **Lizeta Chircolescu**, **Elena Vasiloiu**, **Elena Paraschivescu**, **Ștefan Teodoriu**, **Nicolae Crețu**, **Constantin Albu**, **Marian Pantazi** și **Vasile Pacea**, alături de **Eugenia Moroșanu** și **Indira Lupescu**, solistele baletului, au pus în lumină personajele interpretate.

S-ar putea aduce și unele obiecte ca, de pildă, la scena paravanului, în care aria **Haleluia** este cântată mult prea frumos de **Daniela Diaconescu** pentru a fi bruiată, în contraplan, de acele câteva mișcări ilariante (ordonate de regie) ale tânărului locotenent **Champlatreux**. Avem rezerve și în ceea ce privește intensitatea orchestrei, al cărei dozaj ni s-a părut prea favorabil instrumentiștilor (să nu uităm că registrul în care sînt scrise rolurile solistice nu e deloc avantajos); în felul acesta, spectatorul este deranjat la mai multe scene de slaba audibilitate și inteligibilitate a textului.

CLAUDIU NEGULESCU

P.S. O notă bună pentru conținutul și calitatea programului de sală semnat de **Nicolae Stănescu**.

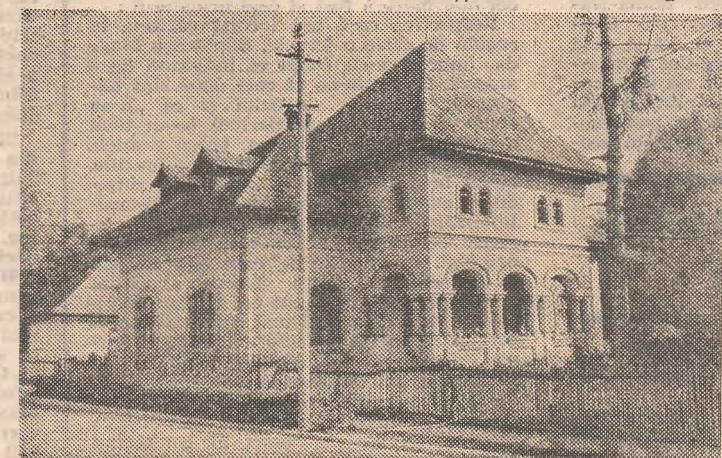
● **Locatarii barăcii nr. 7**, din **Șoseaua Străulești nr. 1**, sector 1, nu beneficiază de peste un an de zile de curent electric. La această situație s-a ajuns din pricină că un locatar al respectivei barăcii, pe numele său **Alexandru Gurău**, căruia i se achitau sumele corespunzătoare consumului de energie electrică, nu a depus banii unde trebuia și la timp. Răul platnic a fost obligat să achite, în rate, cei 20 de mii de lei pe care uitase să-i depună, dar I.D.E.B. refuză să furnizeze curent electric locatarilor, deși aceștia nu au nici o vină! Acolo locuiesc oameni muncitori, copii, bătrini nevoiți să folosească luminări și lămpi de gaz în loc de energie electrică. De ce?

● O situație bizară ne relatează **Paraschiv Momularu**, din București, str. dr. **Radovici nr. 10**, sectorul 5. La adresa indicată s-a acumulat o sumă de lei 3 640, reprezentând contravaloarea consumului de energie termică și apă, al tuturor locatarilor clădirii. Intrucit cea mai mare parte a acestora au părăsit apartamentele ce le fuseseră repartizate, întreaga sumă a trecut, în urma deciziei I.C.R.A.L. Cotroceni, în sarcina celui care ne-a scris și a încă doi locatari, de la garsoniere. La rîndul ei, întreprinderea de gaze, din str. **Cavafii Vechi**, a întrerupt conducta de apă caldă fără măcar a-i preveni pe cei rămași în imobil și tot pentru motivul că nu s-au achitat consumurile. **Paraschiv Momularu** întreabă, prin intermediul rubricii noastre, de ce nu se ocupă de reparațiile acoperișului clădirii, prin care pătrunde apa degradînd locuința sa? Răspunsul primit din partea tovarășei **Maria Enache**, de la I.C.R.A.L. Cotroceni, că pentru așa ceva este necesară o șchedă, sperăm să nu însemne că tot tovarășul **Momularu** trebuie să se ocupe de procurarea acesteia. Cit despre plățile în discuție sintem de părere că se impune o modificare a punctului de vedere al celor două instituții amintite.

● „Abia am coborît de pe patul de suferință, ne scrie **Daniel Georgescu**, din București, și mă grăbesc să vă adresez rîndurile de față în semn de adîncă recunoștință pentru gestul de căldă solidaritate umană cu care revista „Flacăra” a răspuns apelului meu, într-un ceas de grea cumpănă, adresîndu-se lumii întregi pentru a găsi de urgență un medicament rar, **Gamma-venin**, cu care mi-a fost salvată viața.” Cea care a răspuns prima apelului nostru a fost dr. ing. **Ioana Anton**, director al întreprinderii de carton ondulat și ambalaje din Capitală. Fapt pentru care, la rîndul nostru, îi mulțumim, ea și personalului medical al Clinicii chirurgicale a Spitalului **Colentina**, care a aplicat tratamentul necesar salvării vieții acestui copil.

● Serviciul tehnic din cadrul I.C.R.A.L. **Colentina** ne înfor-

mează, în legătură cu sesizarea locatarilor blocului 82, din **Aleea Sinaia nr. 4**, sector 2, București, că întreprinderea este alături de cetățenii respectivi (în număr de 80 de familii, lipsite de un confort elementar încă de la 31 ianuarie 1976 !!!), făcînd numeroase demersuri pe lângă Centrala de construcții montaj, D.G.D.A.L., C.P. sect. 2 ca și la C.P.M.B. dar fără a fi putut determina, pînă în prezent nici o măsură de execuție a lucrărilor restante. Pînă în cele din urmă, constructorul blocului a asigurat I.C.R.A.L. **Colentina** că finisajele vor fi atacate și terminate în cursul acestui an. Pînă în prezent s-au terminat cele de la blocul 73, se lucrează la cel cu numărul 74 și urmează a fi începute cele de la blocurile 78 și 82. După cum se vede, în ordine... matematică.

● Din Curtea de Argeș ne-a scris **Trifon Martinovici**, domiciliat în str. **Lascăr Catargiu nr. 31**, un om preocupat de arheologie și istorie, de păstrarea unor valori ale trecutului, autor al unui studiu intitulat: „Contribuție la cunoașterea începuturilor civilizației carpato-patine”. Locuința sa se află în apropiere de incinta **Curții Domnești**, în perimetrul consacrat punerii în valoare a acestui important monument istoric și, deci, supus demolării. Pe spațiul respectiv se intenționa ridicarea unor blocuri cu cîteva etaje, ceea ce, evident, ar fi dăunat vechii construcții, fapt pentru care, la intervenția C.C.E.S. al R.S.R. s-a renunțat la acest proiect. În schimb, casa lui **Trifon Martinovici** se află pe lista demolărilor, „păcătînd” cu numai 3 m față de zona rezervată perimetrului istoric. Publicăm fotografia casei respective ca argument eventual al unei reconsiderări a hotărîrii luate.

● **Procuratura generală a R.S.R.** ne informează că, luînd în cercetare cazul semnalat redacției de către **Nicolae Secheres**, a conchis că acesta și-a întemeiat bine memoriul și a decis, în consecință, declararea recursului extraordinar, trimițînd dosarul Tribunalului Suprem, spre judecare.

● **Comitetul municipal Botoșani** al P.C.R., analizînd cererea tovarășei **Maria Buliga**, prin care aceasta solicita încadrarea fiicei sale **Dana-Tatiana Buliga**, ne anunță că aceasta va fi încadrată la întreprinderea **Electrocontact** din Botoșani cu începere de la 1 iunie anul curent.

● **Procuratura Generală a R.S.R.** a declarat recurs extraordinar în favoarea pînentei **Cenușa Artemiza-Virginia**, din comuna **Vatra Moldoviței**, județul **Suceava**, intrucit cele se-

sizate de corespondenta noastră au fost întemeiate.

● **Inspectoratul Județean Argeș al Ministerului de Interne** ne aduce la cunoștință că a rezolvat cererea tovarășului **Pițigoi Vasile** preschimbînd buletinul de identitate al acestuia în urma căsătoriei efectuate.

● În numele locatarilor din **Bd. Unirii nr. 65, din Focșani**, **Ion Penovici**, administratorul imobilului, ne informează că a cele camere, situate la parter, și avînd destinația de spălătorie și uscătorie, au rămas fără echipamentele necesare, ca de pildă chiuvete, cafotifere, sifoane de pardoseală, ca și de apă. Este vorba de 4 blocuri, de-alfel frumoase și trainice, cum ne asigură tovarășul **Penovici**, neîntînd să adauge, așa ca pentru știința noastră (poate și a altora), că locatarii au achitat

sumele necesare executării lucrărilor menționate, „amănînt” care nu pare să fi impresionat pe cei de la întreprinderea locală de gospodărie.

● Mulțumim tovarășului **Iosif Dumitrescu-Pietrari** pentru frumoasele cuvinte adresate, cit și pentru versurile sale.

● Din partea **Comitetului Executiv al C.P.M.B.** primim: „Urmare scrisorii locatarilor blocului 160, din str. **Oboga nr. 5**, sector 6, adresată „Flacării”, vă facem cunoscut că, în baza reglementărilor în vigoare, nu se pot emite, în prezent, aprobări pentru utilizarea gazelor la bucătăriile blocurilor puse în funcțiune înainte de 1 ianuarie 1980 și care dispun de instalație electrică pentru prepararea hranei.”

● „Stimată redacție, adresîndu-ne „Flacării” și cerîndu-i sprijinul pentru obținerea unor medicamente din import pentru copilul nostru vă anunț că am primit un înlocuitor românesc, de la Centrala de medicamente. Acesta dă rezultate bune, pînă în prezent. Vă mulțumesc din suflet pentru sprijinul acordat”. **Semnează Neaga Aurel din Cluj-Napoca, str. Mehedinți nr. 14.**

● **Lui Toma I. Vasile**, din comuna **Poiana-Cimpina-Bobolia**, jud. **Prahova**, i s-a rupt cureaua de la motorușul electric al mașinii electrice de cusut, marca „**Rodica**”, importată din **Iugoslavia**. Căutînd o alta în magazinele din **Cimpina, Ploiești, București**, a aflat că asemenea piese de schimb nu s-au adus pînă acum. Oare de ce? Numai pentru faptul că o asemenea mașină este inclusă pe lista obiectelor de lungă utilizare?

● Un semnal de alarmă ne transmite, din **Rosiorii de Vede**, un mare amator de șah: **Mircea Florescu**, domiciliat pe **Bulevardul 23 August nr. 34**, jud. **Teleorman**, care — deși abonat la unele publicații de specialitate, nu a primit, pînă acum, revistele. Lista abonamentelor este lungă. N-o mai reproducem. Ne exprimăm speranța că ele îi vor sosi toate deodată corespondentului nostru dar și îngrîjorarea că nu va avea timp să rezolve toate problemele și să rejeoce toate partidele din ultimele 3 luni...

● Mulțumîndu-ne pentru sprijinul acordat în rezolvarea reparării unei mașini de spălat, **Dejeu Justina** din **Cluj-Napoca** adaugă că, pînă în cele din urmă, nu s-a rezolvat nimic. A fost „un mic ecou”, cum singură ne scrie. S-a dus la **Orăștie**, de unde o cumpărase, dar nu i-au schimbat-o, că alta nu avea! Dar nici banii nu i s-au restituit că, vezi **Doamne**, nu era legal, mai ales că partea metalică se oxidase și mașina, bună-rea, nu arăta cum trebuie (fusesse cumpărată în septembrie 1981!). **Justina Dejeu** ne întreabă ce poate să mai facă? O soluție ar fi aceea de a renunța și să piardă banii dați pe mașină, așa cum i s-a sugerat, cu finețe, dealfel. Poate că **UJCOOP Deva**, căreia i s-a adresat, îi va da îndrumarea cea mai justă...

● **Uniunea centrală a cooperativei meșteșugărești**: „Referitor la scrisoarea tovarășei **Constanta Georgescu** vă comunicăm că s-a adus la cunoștință petiționarei că i s-a aprobat cererea de încadrare în muncă la domiciliu, în cadrul Cooperativei „**Arta textilă**”.

● **Consiliul popular al județului Alba**: referitor la sesizarea numitei **Maria Zachel**, din **Șugag**, care solicită a fi sprijinită în obținerea autorizației de construcție pentru casă familială în comuna amintită, vă facem cunoscut că amplasamentul pe care-l solicită este situat, conform schiței de sistematizare, în zona centrală. De aceea, cererea a fost soluționată favorabil, cu impunerea unor condiții rezultate din importanța zonei.

● **Consiliul popular al municipiului Tulcea**: „Din verificările efectuate a rezultat că cele sesizate de grupul de locatari ai blocului 19, strada **Spitalului**, sînt întemeiate. În acest sens s-a luat legătura cu constructorul — **I.J.C.M. Tulcea** — cu beneficiarul — **I.J.G.C.L. Tulcea** — pentru a se stabili cine execută lucrările intrucit blocul se află în garanție, iar defecțiunile semnalate se datorează constructorului, așa cum s-a putut constata. În termenul cel mai scurt, vor începe lucrările de remediere. Cu privire la conducerea asociației, în urma alegerilor din martie 1982, aceasta a fost schimbată, numîndu-se un alt președinte și un alt administrator.

● **Procuratura generală a R.S.R.** ne aduce la cunoștință că memoriul tovarășului **Perju Ion**, din **Ploiești**, str. **Primăverii 50**, a fost întemeiat și, drept consecință, procurorul general a declarat recurs extraordinar trimițînd dosarul spre rezolvare Tribunalului Suprem.

● Noi, locuitorii străzilor **Pădureni** și **Proteasa** din sectorul 6 al Capitalei, înțelegem că ridicarea unui ansamblu nou de locuințe pretinde sacrificii din partea tuturor celor din împrejurimi, însă distrugerile pe care le-a creat constructorul cartie-

rului **Crîngăși** au ajuns de ne suportat. În prezent, strada **Pădureni** este un imens lac, iar intersecția cu str. **Grigore Preoteasa** o adevărată capcană pentru cei ce se încumetă să pătrundă cu un mijloc de transport sau pe jos. Rețeaua de canalizare a fost distrusă și nu s-a reparat, instalațiile de apă funcționează cu mari întreruperi, resturile menajere nu se mai ridică de către I.S.B., apa se infiltrăază peste tot (cămine de apă, pivniti) și neavînd unde se scurge, bîlțește, a început să miroasă urît și s-a creat pericolul unei infecții”. **Semnează: familiile Cismaru, Ciocă, Tudor, Ionescu, Leriu s.a.**

● **Cetățeanul Dumitrana Gheorghe**, care ne scrie despre activitatea literară și publicistică a fiului său, îi solicităm materiale documentare, din care — eventual — să putem reproduce în coloanele revistei noastre unele materiale. Așteptăm.

● **Centrala minereurilor Baia Mare**: cu data de 13 martie 1982, comisia de calificare și încadrare în muncă din exploatarea minieră **Nistru**, intrînd în posesia certificatului de absolvire a tovarășului **Nicolae Aramă**, din **Baia Mare**, cu procesul verbal nr. 1630, l-a încadrat începînd cu data de mai sus în categoria 2 bază, ca lăcătuș subteran. După expirarea stagiului de practicant, va fi încadrat în muncă în categoria 3 bază.

● **Consiliul popular al județului Brașov**: la adresa noastră nr. 4357/1982 privind scrisoarea numitei **Mihai Margareta** domiciliată în **Brașov**, str. **Dornei nr. 16**, prin care solicita sprijin pentru reîncadrarea sa în cîmpul muncii, fiind restructurată de la cantina întreprinderii **Hidromecanica**, vă facem cunoscut că azi, 3 mai a.c., a fost repartizată ca muncitoare necalificată la întreprinderea de cabluri și radiatoare **Brașov**.

● **Rezeanu Petre**, din **Azuga**, str. **Prahovei nr. 24**, a dat dovada unei bunevoinețe necobisnuite: a plătit 8 pubele de gunoi, pentru toți locatarii imobilului unde locuiește. Constatîndu-se eroarea, i s-a indicat să-și recupereze sumele respective de la colocatar, din partea cărora, pe cit se pare, întîmpînă greutăți. Ca să vedeți ce înseamnă să fii gentil...

Pagină realizată de **EMANUEL VALERIU**

Doșta redacției

● **Ștefan Mocănița** — **Giurgiu**: Dacă ați primit o perioadă pensie de invaliditate gradul II, perioada respectivă se omite, cele 60 de luni necesare calculării drepturilor de pensie pentru limită de vîrstă se completează cu lunile lucrate anterior pensionării. **Mariana Simion** — **Vernșeu (Buzău)**: Adresați-vă instanței de judecată. **Valentin Similache** — **București**: Restituirea sumelor reținute pentru pensia suplimentară se face numai în cazul celor care au plătit contribuția pe o perioadă de pînă la 5 ani și nu au dreptul la pensie suplimentară. **Elisabeta Moșneanu** — **Ploiești**: Nu beneficiați.

● **C. Teodorescu** — **Galați**: S-a calculat corect. **Liviu Ionescu** — **Timișoara**: Treceți pe la redacție, secția scrisori — probleme cetățenești. **Dumitru Dogaru** — **Selaru (Dîmbovița)**: Puteți cere recurs în termen legal. **Victor Braga** — **Pîrsoav (Buzău)**: Lămuriri primiți de la Direcția de expediere a presei.

● **Gheorghe Ștefan** — **București**: Nu aveți dreptate. S-a calculat pe perioadă cit ați lucrat. **Ion Moită** — **Amara (Ialomița)**: Ați depășit vîrstă de 60 de ani și nu mai puteți fi supus expertizării medicale în vederea încadrării în grad de invaliditate. **Badea Bota** — **București**: Nu se mai poate. Termenul de un an în care se putea acționa a expirat la 10 martie a.c.

● **Ion Jugănar** — **București**: Numai la Ministerul Educației și Învățămîntului. **Traian Dumitru** — **Aiud**: Nu s-a comis nici o ilegalitate. **Petre Moldoveanu** — **București**: Încercați la Filiala Arhivelor Statului municipiului **București**. **Aldina Ștefan** — **Rm. Vlcea**: Scrieți-ne care vă este necazul.

MARGA NEDELEA

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

În dimineața ultimei zile de lucru a săptămânii trecute, centralista de serviciu de la Televiziune mi-a dat legătura cu un telespectator :

— Anchetă teve ?

— Da, am răspuns, încercând imediat un sentiment de impostură, căci gustul dulce-amărui al anchetelor l-am cam uitat.

— Vă dau un caz excepțional pentru o anchetă. Veniți pe strada Sălănic. Un om moare în poarta Spitalului Colțea și nimeni dintre șperțarii ăștia nu încearcă să-l salveze.

— Nu cred ! — am răspuns într-un tirziu și i-am cerut să-mi spună numele așa cum văzusem că se procedea la 055, la Miliție, la evenimente, într-o seară de pe vremea când făceam niște anchete despre huliganism.

— Stoica, mi-a răspuns bărbatul de la capătul firului, fără ca indignarea din vocea sa să sufere vreo modificare.

Probabil că asta m-a făcut să îndepărtez bănuiala că așa putea fi victima unei farse. Am lăsat totul baltă, inclusiv șansa de a căpăta o echipă de filmare (de pe vremea când am schimbat ziarul cu televiziunea nu mă mai bat, din nefericire, pentru cauzele pe care le găsesc de dinainte pierdute !)

și mă reped spre locul cu pricina. Parchez jumătate pe trotuar și mulțimea pe care o zăresc îmi alungă și ultimele bănuială că așa fi putut fi un păcălit. Oh, cit de mult ținem la virginitatea de a nu fi trași pe sfoară, deși viața ne mușcă zilnic cu infidelități de tot felul. Un omuleț cu un chip lăptos, întins între două mașini, aproape de zidul spitalului oferă spectacolul unei vieți stinse. Ca o compensație la lumina care nu mai e, o mină mîloasă a aprins o lumină ieftină într-un ambalaj de iaurt. Apelul de la telefon mi se confirmă imediat. Mă apropii de mulțime și sint pus repede în legătură cu doi bărbați. Unul — aflu mai apoi că-l cheamă Marcel Guță — e stînjenit de tevatura în care viața l-a silit să intre în această dimineață. Cu o oră în urmă ar fi sfidat pe oricine care i-ar fi descris o astfel de posibilitate. Atunci era în toată ședința obișnuită, de dimineață, de împărțire a sarcinilor. Și el, directorul Întreprinderii de cofetării și restaurante numărul doi, în câteva cuvinte, îi puse în mișcare pe subalterni, trimițându-i la treabă. Trei dintre ei — Bocșa Sava, Ion Olteanu și Gheorghe Nicolae, frigotehniști — plecară de la sediul întreprinderii de pe strada Doamnei spre atelierul lor de reparat agregate frigotehnice. Atelierul e pe strada Sălănic nr. 10. În dreptul Spitalului Colțea, ultimului dintre ei i s-a făcut rău. S-a agățat cu disperare de brațul tovarășilor lui de muncă. Bocșa îl cunoștea „mai bine decît pe un frate”, lucrau împreună de 30 de ani. Intră în panică. Ceru ajutor. Cineva de pe stradă sesizînd că e vorba de un accident cardiac îl sfătui să-l culce pe caldarîm. Așa și făcură. Ceasul arăta nouă și zece cînd Bocșa, disperat, dădu buzna în spital. Portarul, om încă de la țară, martor la scena aceasta, nu se opuse. Bocșa află repede că medicul de gardă din policlinică se află la camera 8. Intră acolo. Doctorița lipsea. Sora refuză să vină în ajutor. De trei ori avea să alege acest bărbat pe care l-am cunoscut stăpînit de

o puternică emoție, stăpînindu-și totuși, alături de șeful său, indignarea, de la tovarășul său de muncă care se stîngea în stradă ca neomenea și camera de gardă. Degeaba ! Simțul omeniei, care între perții spitalului înseamnă și simțul datoriei, absentă !

— Eram în sala de așteptare — interveni o femeie care-mi spune că o cheamă Aneta Petrache și e muncitoare la PECO —, cînd a venit prima oară omul acesta după ajutor. Sora nici n-a vrut să stea de vorbă cu el : „Lăsați-mă în pace ! Terminați cu prostiile astea. Rezolvați cum vreți și plecați de aici !” — ne repetă femeia indignată replica pe care o auzise.

Îi rog pe cei doi bărbați — Marcel Guță și Bocșa Sava — să mă însoțească la ca-

Stăpine, stăpine,

îți cheamă și-un cine

mera de gardă. Lăsăm în urmă rumoarea mulțimii. E inutil să transcriem acuzațiile adresate oamenilor în halate albe pe care vrem, nu diut-o vanitate întâmplătoare, să le știm întotdeauna imaculate. La camera de gardă stau la taclale două surori de caritate. Una diutre ele, Eugenia Vartines, este cea care a refuzat ajutorul. O rugăm s-o găsească pe doctorița de gardă. Apelurile telefonice dau greș. N-avem răbdare să așteptăm și pornim în căutarea directorului. O secretară ne spune că doctorul Dașchevici lipsește din birou și după ce află cine sintem și de ce sintem aici dă un telefon și apoi netulburată ne întoarce spatele continuînd să bată ceva la mașină. Se vede bine că moartea face parte și ea din viața spitalului ! Într-un timp, însoțitorii mei pleacă în stradă : au sosit reprezentanții auto. ităților. Nu întirziți nici eu prea mult și-i urmez. Procurorul de serviciu pe Capitală e Stamate Răducanu, iar lucrătorul de miliție, de serviciu la 055, la evenimente, maiorul Adrian Hedeșiu. Împreună cu ei refac traseul anchetei. Mai întii, citeva declarații luate din mulțime : Maria Dobre, pensionară, domiciliată în str. Pravăț 18 : „Nu-mi vine să cred că un spital plin cu doctori poate să lase un om să moară pe trotuar” ; Melania Solomon, de la Grupul de șantier nr. 3 : „Ar mai trebui să intrăți și prin spitale că poate s-ar mai isprăvi și cu șperțarii. Nimeni nu-ți face nimic. mori cu zile. dacă nu le dai ciubucuri mari...” ; Liviu Codrea, de la Baza de aprovizionare a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare : „Cînd am văzut că omul care era culcat pe trotuar se zbate am crezut că e beat. Apoi am aflat că i se făcuse rău. A trecut o jumătate de oră pînă cînd a venit un doctor orelist, care a constatat decesul. Atunci au vrut să ia cadavrul ca să-l ducă în spital dar mulțimea s-a opus cerînd să vină Procuratura și Miliția...” La camera de gardă, prezența unui procuror face un efect miraculos : doctorița Xenia Petrescu este găsită imediat. Ascultăm stupefiiți

scuze de tot felul și certitudinea pe care o aveam pînă atunci că de-o fi ceasul să ni se facă rău în preajma sau în incinta spitalului se va găsi cineva calificat care să ne dea ajutor ni se spulberă. Doctorița însoțea în spital cițiva studenți. Îi zăresc într-un colț al încăperii stînd sfioși. Aș vrea să aflu părerea lor. Amin pentru o clipă. De după un paravan se aud vaiete. Mi se spune că e soția decedatului. Alerțată de cineva, femeia, împreună cu fiica ei, gravidă, au alergat la spital. Aici a leșinat și după îngrijirile acordate repetă intruna, obsedant, că peste noapte, bărbatul ei, altfel hipertensiv, s-a văitat de stomac. I se acordă îngrijire. Ne reîntorcem la studenții din medicină dar cineva a avut grija să-l trimită din încăpere. Cazul era, nu-l așa ? , particular, și, în plus, deloc pedagogic, deși se știe că un principiu al medicinei e că nu există boli ci numai bolnavi, adică oameni, în carne și oase, cu necazurile lor, cu familiile lor, că în urma bolnavilor pot rămîne văduve și orfan. Așa cum s-a întimplat acum ! Și în timp ce doctorița de gardă încearcă să ne lămurească că omul tot ar fi murit, „câci cine scapă de un atac de cord ?”, fel de fel de gînduri îmi trec prin cap. Indignarea începe să se innoaie și ciudate asocieri de idei mă duc la bătrîni greci care găseau o mai mare depărtare de la om la om decît de la o lighioană la alta. De atunci să fi crescut într-atita distanța dintre noi încît un om să fie lăsat să moară în indiferența semenului său care a prestat jurămint lui Hypocrate că își va păstra conștiința nobilei sale profesii imaculată ? Îmi intru gîndurile sosirea directorului. Doctorul Dașchevici promite o anchetă administrativă în locul unei anchete penale care nu are obiect : indiferența nu e condamnată de lege ! Și atunci, punct și de la capăt ?

O vagă renunțare începe să-mi dea tîrcoale : nu e cazul să te bați pentru cauzele dinainte pierdute, nu-i așa ! ? Dar nu, lăsată să prolifereze, indiferența devine agresivă. Căci, iată, printr-un raționament straniu se găsește și un vinovat : e tovarășul de muncă al decedatului, cel ce s-a zbatut ca omul de lingă el să nu moară ca un neom pe margine de rigolă. „De ce n-a fugit cu el în spital ?” În fața unei optici atît de grav strîmbată de egoism și comoditate, de indiferență și poltronerie n-ai dreptul să renunți chiar dacă legea, cea juridică, nu condamnă indiferența. Căci altfel vom face să se lățească înstrăinarea și distanțele dintre om și om vor crește împunînd puterile noastre de a ne opune vitregiilor, inclusiv morții.

...Afară, între timp, un microbuz de la Morgă luase cadavrul. Doar un muc de luminare mai pîlpăia încă într-un ambalaj de iaurt, semn că acolo pe trotuar se stînsese un om. Și un vers iscat de frica de singurătate mă obsedă dureros : „Stăpine, stăpine, îți cheamă și-un cine...”

VARTAN ARACHELIAN

P.S. Luni dimineața, prin telefon, maiorul Hedeșiu îmi comunica rezultatul autopsiei : scleroză miocardio-coronară și insuficiență cardiacă acută.

Printre colțul casei cu temelia bearcă și peretele blocului nu se pot strecura decît persoane efilate și special antrenate în crevase pilot ; de sus cad cioplituri de beton celular autoclavizat și chiffele de mortar întărit, iar consola balconului de la primul etaj e o pavăză precară, bună doar ca să ciupească tabla acoperișului devenit darabană pentru tot ce oade, inclusiv propoziții gen „...zeii cui v-au pus alături”. „Alături” este totuși un eufemism. Ca de obicei, realitatea este mult mai tranșantă : un bloc de 145 apartamente a fost năpustit efectiv, definitiv și constructiv peste o biată casă formată din două camere și dependințe. Nu tresărită că n-a murit nimeni acolo, nu s-a accidentat nimeni, iar blocul nu se prăbușește, ci se înalță. Privindu-l nu mi-ăm putut reprimă amintirea butadei după care, spun unii, opt în șapte intră o dată, dar mai inghesuit !... Casa și blocul stau muchie-n-muchie, ca un transoceanic aflat etravă la etravă cu o lotcă de cincisprezece crivace. Comparată ne-o facilitează freamătul mării aflate la o zvirlitură de băț, și sirenele vapoarelor ancorate în rada Constanței. Fiindcă da, de necrezut, acești David și Goliat din familia locuitorilor nu sint vizibili pe niscai coclauri, pe unde cuvîntul „constructor” să nu fi ajuns decît purtat pe aripile vîntului, ci într-un oraș în care, din '76 și pînă azi se ridică 4 000-5 000 de apartamente pe an. Am numit prima cetate maritimă a României — municipiul Constanța. Iar locul unde poate fi văzută mai sus-descrișă boacănă se află pe strada Maior Sofran nr 12. În zona unde se edifică acum ansamblul de 320 de apartamente „falezanord”. Investitorul, constructorul și be-

neficiarul acestor apartamente este Trus-tul de construcții chimice Midia-Năvodari. Proiectul l-a executat IPJ Constanța contra a 476 de mii de lei și dînd peste cap principiul superpoziției elementelor după care două corpuri nu pot ocupa în același timp aceeași suprafață. Așa se face că respectînd proiectul constructorii au nimerit peste casa existentă aco-

Opt în șapte intră o dată, dar mai inghesuit

lo de 40 de ani și care după lege ar trebui să mai hălăduiască încă 36 ! Motivul „întîmplării” ?

Nu fusese „văzută” de proiectant. (Altminteri cum să explici că proiectul de execuție nr. 379/1979 nu o „aminteste” în nici un fel și că, exact sub temeliele ei, au fost prevăzute să traverseze canalizarea și conducta termică ?!?) Inutil să amintim aici maldărele de corespondență avîndu-i ca sofi de teanc cînd pe tovarășii de la T.C.C. Midia-Năvodari, cînd pe cei de la I.P.J., cînd pe cei de la I.C.R.A.L. cînd... Inutil să accentuăm că nici pînă la data anchetei noastre I.P.J. (deși „schemabilizat” prin adresele TCC din 4 septembrie 1981 și din 5 februarie 1982, ultima înregistrată la institut sub nr. 1297/10.02.1982) nu pornise acțiunea de întocmire a documentației necesare proiectului de decret pentru aprobarea demo-

lării casei... opozante ! De fapt, necazul cel mai mare a fost și este următorul :

Respectiva casă era locuită cu acte în regulă de către o femeie, Slăviteșcu Magda, împreună cu fetița ei în vîrstă de 5 anișori. Crezîndu-se că cele două sint împotriva ridicării blocului și că „n-au chef” să se mute, șantieristii le-au tăiat mai întii lumina, apoi apa, bașca și cînele zgomotelor de tot felul, bașca vibrațiile, bașca brațul încercat al macaralei rotîndu-se amenințător pe deasupra acoperișului... Lipsiți de condiții elementare și speriate, cele două ființe s-au refugiat la prieteni. Practic, acum, casa este părăsită de șase luni, dar femeia a achitat la ICRAL pînă la bănuț cei 115 lei chirie lunară. Iar cînd n-a mai suportat ne-a scris. Am apelat la factorii implicați. Sergiu Căndrea, dirigintele șantierului : „Tăindu-i apa și lumina, inginerul Herghelegiu a procedat samavolnic. Pînă diseară (11 mai — n.n.) le restabilim...”. Vicepreședintele de resort al consiliului popular municipal : „Vă asigurăm că femeia și fetița ei vor primi un apartament în chiar blocul care... le-a dat afară din casa lor, și că demersurile pentru demolare vor fi urmărite și puse în practică...”

Om trăi și om vedea. Blocul U I are ca termen de predare 30 decembrie 1982, dar pe 30 iunie vor fi date în folosință primele 75 de apartamente. Pînă una-alta ne întrebăm dacă pompierii constănteni vor fi văzut și vor fi avizat favorabil proiectul nr. 379/1979 conform căruia... opt în șapte intră o dată, dar mai inghesuit.

MIRCEA BUNEA

față cu pumnul, apoi a scos un cuțit cu care l-a somat să-i dea banii și ceasul de la mină, după care a dispărut.

Ce-i drept, autorul fîlhăriei a fost prins de miliție în timp scurt, dar după eforturi substanțiale care puteau fi evitate ca și consecințele fizice și psihice suportate de victimă, dacă aceasta nu s-ar fi lăsat atrasă de himere mai ales că la nivelul de pregătire personală se impunea să dovedească și discernămint, vigilență, conduită civică.

Despre infractor care nu apucase să cheltuiască toți banii jefuiți și asupra căruia a fost găsit și ceasul victimei este suficient să precizăm că mai are 7 ani de condamnare la activul său pentru fapte asemănătoare.

Atenție deci cu cine faceți „cunoștință” cînd vă aflați în compania lui „Bachus” ca și în alte împrejurări dealfel.

MIHAI GROZAVU

Procedeu acostării viitoarelor victime din rîndul persoanelor aflate în compania lui „Bachus” folosit atît de escroci, de prostituat_e cit și de filhări, este arhicunoscut de foarte multă vreme.

Print-un simplu raționament logic s-ar putea deduce că cine cunoaște împrejurările care i-ar putea provoca vreun rău, face tot ce-i stă în putință să le evite. Numai că unii ajung la această concluzie abia după ce este prea tîrziu, neluînd în serios pătania altora. Ca, de pildă, C. A., inginer electronist la Regionala C.F.R. Constanța „...L-am cunoscut (?) — reclama duminealui recent la miliție — în restaurantul „Pescăruș” din Eforie Nord...” Un fel de a spune „L-am cunoscut” — pentru că nu știa cum se numește, și mai ales, nici cu ce se ocupă, încît să ai încredere în ceea ce-ți propune.

Și proaspăta cunoștință (necunoscută)

din jurul paharului nu întirzie să-i facă lui C. A. o propunere tentantă. „V-ar sta bine o haină de blană tip Alain Delon” — aruncă partenerul momeala. „Sint dispus s-o cumpăr dîncă mi se oferă” se grăbește C. A. — Uite, am ceul la mine.

În compania lui „Bachus”

Merg imediat și scot suma necesară. Și au mers la agenția, unde amatorul de „Alain Delon” a intrat în posesia sumei de 5 270 lei, apoi tot împreună au plecat spre Techirghiol unde ofertantul spusese că are obiectul promis. Ajunși în dreptul unui teren viran și neluminat cunoștința de pahar avea să-și dea arama pe față. Mai întii l-a izbit puternic peste

Intimidarea ca argument...

„Pentru mine revista «Flacăra» a constituit și constituie atit un mijloc de informare politică, economică și cultural-artistică, cit și un mijloc de educare politico-ideologică și patriotică, motiv pentru care săptămînal o procur (este drept cu greutate), citesc fiecare comentariu și articol cu mult interes și pasiune”. Așa își începe măgulitoarea sa corespondență președintele asociației de locatari ai blocului OD 36, str. Mașina de Piine nr. 8, sect. 2, București, colonelul inginer Șucu Gheorghe.

În continuare, însă, iată ce afirmă același : „Contrar principiilor promovate de această revistă, am constatat cu surprindere și adîncă mîhnire că în nr. din 5 februarie 1982, pag. 14, prima coloană, aliniatul 6, a apărut un anunț cu totul bizar. Consider că este un act de responsabilitate, de conștiință, de datorie sacră de a respecta munca, cinstea și demnitatea acelor despre care se scriu lucruri denigratoare”. Afirmații corecte, la care subscriem și pe care încercăm, în activitatea noastră, să le și respectăm. Drept urmare, am luat legătura cu tov. Șucu Gheorghe. Dînsul fusese lezat de o notiță, în care numele său nu apărea, publicată în „Flacăra (la rubrica Flacăra la dispoziția dumneavoastră)” și în care se exprima surprinderea și nelămurirea locatarilor, din strada amintită, pentru felul în care președintele asociației își declina responsabilitățile, trecîndu-le în sarcina altcuiva. Am fost surprins de primul contact, ca și de următoarele, cu inginerul Șucu Gheorghe, vocabularul și tonul său fiind diametral opuse stilului de redactare a scrisorilor semnate de același om : amenințări, trageri la răspundere, violență verbală, invocarea justiției etc., etc., ca și pretenția de a i se trimită acasă scrisoarea incriminată pentru „a vedea cine a îndrăznit etc., etc. Ascult și nu-mi vine să cred ! Mai am încă rîndurile sale sub priviri, din care citez : „Doresc să precizez că marea majoritate a locatarilor își manifestă nemulțumirea pentru cele scrise. În acest sens rog a se verifica situația la fața locului și dacă socotiti necesar să se dea dezmințire. Am încredere în această minunată publicație care promovează cu mult curaj spiritul revoluționar și nu cruță nimic pentru a apăra adevărul”.

Cuvinte pline de bun-simț și care obligă. Obligă, dar nu seamănă deloc cu convorbirea noastră. Desigur, omul a fost puternic lezat de ceea ce noi credem că este o palidă muștrare din partea colocatarilor din str. Mașina de Piine 8. „Cine este sincer și puternic are curajul să-și facă autocritica. Cine este laș se ascunde în carapace și așteaptă să se potolească furtuna. Mă doare minciuna mai ales în vremea noastră. Din inimă vă rog să demască lași, demagogii și mai ales minciinoșii, că tare rău ne fac”.

Perfect logic ! Perfect adevărat ! Acel adevăr știut de tov. Șucu Gheorghe trebuie să fi fost în așa măsură vestejit, încît bietul om își cerea, cu disperare, dreptul la replică. Se oferea chiar să ne ajute, ca împreună să reușim scoaterea adevărului la lumină. Îi invit pe președintele asociației de locatari să vină la redacție pentru a consulta scrisoarea, care a stat la baza informației publicate la 5 februarie 1982, așa cum este firesc, și să discutăm direct întreaga problemă.

Și aștept... O zi, două, nouă... În cele din urmă, tăcerea sa totală mă surprinde. Saltul de la revoltă și bun-simț la dispariție mi se pare curios. Reiau, singur, cercetările. Cu surprindere, constat că coling. Gh. Șucu nu mai face parte din cadrele armatei, de la data de 21 noiembrie 1981 ! Deci, domnia sa semnase scrisoarea trimisă redacției și mi se recomandase cu o calitate pe care nu o mai deținea ! Ce mai află ? Că la 14 martie a.e., în prezența unor delegați ai sectorului II al C. P. al Capitalei și ai C.P.M.B. s-a desfășurat adunarea generală a locatarilor din str. Mașina de Piine nr. 8, constatîndu-se lipsurii în bugetul asociației, pe care membrii comitetului refuză să-l semneze. În consecință, se stabilește recuperarea sumelor cheltuite nelegal și continuarea expertizei contabile (la sugestia delegatului C.P.M.B.). În încheiere, locatarii și-au ales un alt președinte, un comitet nou, o comisie de cenzori diferită de cea veche. (Aceiași locatari care, în marea lor majoritate, se declaraseră nemulțumiți de cele scrise în „Flacăra” ! ?)

Și ce am mai aflat ? Că fostul președinte al asociației de locatari s-a „luptat” în îndelungi, complicate și nejustificate procese cu tovarăsa Florentina Tomuș, și dînsa domiciliată la aceeași adresă, confruntări care aruncă o lumină deloc favorabilă asupra caracterului și comportării lui Șucu Gheorghe, care nu s-a sfiit să facă foarte grave afirmații, în fața unor organe administrative și de stat, pe care atit acestea, cit și instanțele, nu le-au putut confirma. În general, am rămas cu precara impresie că cel care constituie subiectul rîndurilor de față manevrează intimidarea ca pe un argument. Atitudine căreia nu-i pot răspunde decît cu propriile sale afirmații, scrise și semnate : „Cine este sincer și puternic are curaj să-și facă autocritica”, sperînd că „încrederea” sa „în această minunată publicație” să nu se fi diminuat. Ba, dimpotrivă !

EMANUEL VALERIU

Infirmițiile grave sînt la miini. La toate victimele: 28. Întregi, pe jumătate sau numai pe sfert, degetele arse au rămas înepenite ca niște gheare. Așa cum s-au apărut în fața focului (venit din neasteptate). Unda de șoc a răzbit în câteva secunde întreaga fabrică, a mutat un perete, a spart toate geamurile, ca să se stingă undeva în timp după ce a îndoit un vagon de cale ferată. Dan Tudose n-a rezistat arsurilor și a murit după câteva zile. A fost un bun meseriaș. Procuratura județului Constanta a întocmit un rechizitoriu exemplar. A pornit adică de la proporțiile dezastrului și a stabilit condițiile ideale pe care dacă fiecare dintre factorii de conducere le-ar fi respectat, accidentul n-ar fi avut loc. Rechizitoriul este răs-picit și noted ca un perete de stîncă. În-susindu-și punctul de vedere al procuraturii, instanțele au reținut doi principali vinovați: pe inginerul șef, Adam Constantin, care ținea și locul directorului plecat în concediu, și pe maestrul Virgil Iordache, șeful atelierului mecanic, subordonat direct inginerului șef. Ei au fost găsiți vinovați atît pentru pagubele materiale suferite de întreprinderea pentru producerea nutrețurilor combinate Poarta Albă, cît și pentru uciderea din culpă a sudorului Dan Tudose. Se poate observa cum gravitatea faptei este conjugată ideal cu înălțimea funcțiilor celor răspunzători.

II

— Deci, dumneavoastră sinteți maestrul Virgil Iordache... Sînt înmărmurit de violența distrugerii. Explicați-mi în ce fel ar fi putut fi ea evitată? Cum ar fi trebuit să procedați, în mod ideal, pentru ca accidentul să nu fi avut loc?

— În mod ideal, eu n-aveam ce căuta în întreprindere. Ieșisem din tura de noapte, după 12 ore de muncă. Am rămas fiindcă a fost nevoie de mine... Nici victima, Dan Tudose, n-avea ce căuta acolo. S-a dus pentru că era o urgență, în ajutorul prietenului său Nicolae Sintion...

III

— Sinteți sudor?
— Sudor.
— Ați venit în întreprindere după accident?

— După.
— La accident nu s-a emis permisul pentru lucru cu foc. Să zicem că eu sînt directorul fabricii și dumneavoastră sinteți ce sinteți, adică sudor. Vă dau permisul de lucru cu foc, ca să reparați o avarie. Ce faceți cu el? În primul și în primul rînd...

— În primul și în primul rînd îl lăscălesc...
— Nu.
— Ba da, întii îl lăscălesc...
— Mai întii îl citiți!
— De ce să-l citesc?
— Ca să luați cunoștință de ce scrie în el.

— Știu ce scrie în el. Toate permisele sînt la fel. Tipărite. Le știm pe dinafară. Din practică și de la instructorul...

IV

— Tovarășe director, dați-mi vă rog de-sarul cu permise de lucru cu foc.

— Sînt foarte multe. Genul de avarie de la care a izbucnit focul este frecvent. Chiar și de mai multe ori pe zi...

— Cîți sudori aveți?

— Cîțiva: doi-trei... Ei știu cel mai bine ce trebuie făcut. Sînt instruiți periodic și au experiență. Instalațiile sînt complexe și funcționarea lor naste clipă de clipă probleme diverse. Hrănim zilnic cu produsele noastre peste 400.000 de porci. Omul mai rabdă, animalul nu. Nici nu e de închipuit o întrerupere a lucrului fără a ne crea din timp un stoc de rezervă. Cînd e nevoie producem peste capacitatea proiectată. Chiar atunci executăm operații dictate de mari urgențe ale portului... În afara specificului nostru de activitate.

V

Dimineața zilei de 28 martie 1981. Maistrul Virgil Iordache ieșe din schimb, după 12 ore de muncă. În timpul noștii i se raportase apariția a două defecțiuni în puncte diferite de lucru. Le verificase. Nu erau neobișnuite. Trebuie totuși să aștepte personalul calificat din schimbul de zi. Inginerul șef, Adam Constantin ținea locul directorului plecat în concediu. Citeva probleme urgente ale oricărei zile la prima oră îl rețineau în birou. S-au inteles să fie formate două echipe de intervenție. Maistrul n-a mai plecat acasă. Prilej, pentru ca după formarea echipelor, să se ocupe și de câteva complicații la atelierul mecanic pe care-l conducea. Echipelile se îndreaptă către punctele de intervenție. Sudorul Dan Tudose se alipește uneia dintre ele. Unde era greu. Urma să se lucreze alternativ. Aparatele de sudură erau conectate la aceeași sursă și cînd lucrau unele nu puteau lucra și celelalte. Sudorul Vasile Pricop avea de îndeplinit o treabă relativ ușoară. O spărtură superficială la elevatorul 14. El începea primul. Între timp, cealaltă echipă căreia i se alipse benevol Dan Tudose, organiza punctul de lucru, mai dificil și în condiții stîngheritoare. Elevatorul 14 nu funcționa. Vasile Pricop ia măsurile corespunzătoare de protecția muncii și începe să sudeze. Sudează circa 15-20 de minute. Tot la elevatorul 14 se mai descoperă o fisură, ceva mai ușoară. Vasile Pricop pleacă după electrozi, lăsînd aparatul de sudură conectat. Ajutorul lui, sudorul practicant Nicușor Cucu, rămîne singur. Dincolo, în celălalt punct de lucru, operațiunile de pregătire s-au terminat. Așezată sub utilajul defect, echipa așteaptă clipa cînd

poate să înceapă lucrul. Iritat de așteptarea care se prelungea. Dan Tudose se ridică îndreptîndu-se spre punctul de lucru al lui Vasile Pricop. Rămas singur, sudorul practicant Nicușor Cucu hotărăște cu de la sine putere să sudeze și cealaltă fisură. O face și fiindcă la elevatorul 13, ceva mai ascuns, observă de asemenea o fisură, se îndreaptă într-acolo. Fisura aceea nu fusese raportată. Nicușor Cucu gîndește că face un lucru util. Se apleacă, eliberează flacăra acetilenică... Este exact clipa cînd dincolo, Dan Tudose se ridică și pornește să vadă ce se întimplă de se întîrzie atîta... Il oprește o flăcără... Elevatorul 13 funcționa.

VI

Nicușor Cucu este un băiat cuminte. Foarte harnic și foarte docil. Un băiat bun, dar cam ciudat. Din pricina excesului de zel care de mai multe ori era să se soldeze cu accidente sau chiar cu propria lui moarte se plimbă prin mai multe puncte de lucru mereu alungat și tot mereu sperîndu-se că un băiat atît de harnic și de ascultător, chiar dacă e cam neajutorat, își va găsi în cele din urmă locul potrivit.

Referat

Subsemnatul Albrich Gheorghe, om al muncii în cadrul I.P.N.C. Poarta Albă, vă aduc la cunoștință următoarele: Cucu Nicușor a fost repartizat de către maestrul Iordache Virgil la zdrobitor să bată stiuțele. Cînd n-au mai fost stiuțele, a luat IFRONUL și s-a dus la Lazăr Marin să-l ajute să pornească motorul. L-a împins atît de tare încît motorul s-a învîrtit de două ori în loc, gata să se răstoarne...
Sau:

Legea ne apără, s-o cunoaștem, s-o respectăm

Nevoia de exemplaritate

Referat

Subsemnatul Lazăr Ion, om al muncii etc. declar următoarele: Am fost trimis împreună cu Cucu Nicușor să desfîndăm ecluza de la ventilator... Maistrul s-a dus jos să pornească ventilatorul, eu să mă uit la buncărul 84-8. Cînd m-am întors l-am văzut pe Cucu Nicușor căsîndu-se să scoată cu mina din ecluză o bucată de fier... L-am dat la o parte abia în ultimul moment.

Cucu Nicușor, 23 de ani:
Mențin declarațiile date de mine în fața organului de urmărire penală. În dimineața zilei de 28 martie 1981 m-am prezentat la lucru și deoarece apăruseră defecțiuni am fost repartizat de maestrul Iordache Virgil cu Pricop și Capsali să mergem să remediem aceste defecțiuni. Lucrările se făceau în turnul siloz... M-am dus cu colegii mei să sudez dar maestrul nu mi-a spus în mod expres că trebuie să fac lucrări de sudură. Știam de fapt că fiind sudor practicant trebuie să asist la lucrările de sudură. După ce maestrul Pricop și-a terminat lucrarea a coborît pentru a lua electrozii... Pricop Vasile a lăsat aparatul de sudură sub tensiune. După ce sudura principală se făcuse de Pricop Vasile am văzut că mai era loc de sudat și am considerat că pot să-l fac și eu... arăt că nimeni nu mi-a atras atenția de noua defecțiune apărută, ci singur am considerat că trebuie remediată... Am luat aparatul de sudură...

VII

Dan Tudose tocmai se ridicase. A auzit o explozie și o flăcără i-a izbucnit în față... Flacăra s-a propagat în întreaga fabrică asemenea unui fulger... Oamenilor nu le-au rămas decît miinile ca să se apere...

VIII

— Exact asta nu înțeleg: de ce tocmai Nicușor Cucu... Virgil Iordache?
— Fiindcă n-aveam alți oameni disponibili, dar mai ales pentru că acolo unde a fost trimis baza n-o reprezenta sudura ci căratul, ridicatul... Operații tocmai bune pentru el, mai ales că este deosebit de conștiincios... Nu m-am gîndit o clipă că s-ar putea apropia de aparatul de sudură.

IX

— Un mort și 27 de infirmi sau mutilați pe viață... Conștiința dumneavoastră, Adam Constantin, de om, de inginer, de conducător de unitate, ce reține?

— A trecut un an... Aproximativ 400 de nopți de calcul. Am epuizat toate variantele... Au fost două puncte de lucru... Normele ministerului de protecția muncii specifică împrejurările în care se pot face sudurile... La punctele de lucru de care aveam cunoștință au fost respectate... Dovadă că nu acolo a izbucnit explozia. La unul dintre ele s-a și sudat: sudura principală, aproape 20 de minute și nu s-a întimplat nimic. O serie de formalități nu le-am îndeplinit. Nici eu, nici maestrul Iordache. Au fost îndeplinite de echipele trimise. Așa au fost instruite. Mă întreb dacă le respectam, unul dintre noi? Adică mergeam la fața locului. Aveam grijă să se steargă praful, ceea ce s-a făcut, fiindcă așa se procedea, organizam la locul respectiv echipele... mi-e teamă că n-am fi făcut decît tot ceea ce s-a făcut. Trebuie să prevedem că Vasile Pricop pleacă... De ce a plecat n-am înțeles.

Avea un ajutor și normal ar fi fost ca după electrozi să trimită ajutorul nu să meargă el lăsînd aparatul sub tensiune... Un singur lucru mă chinuie: dacă maestrul rămînea să supravegheze echipele? Deși în mod firesc el s-ar fi aflat la locul celălalt unde organizarea lucrului presupune într-adevăr o supraveghere atentă... Uciderea din culpă pentru care sînt acuzat mă doare cel mai mult. Sînt vinovat de foarte multe lucruri. Poate mai multe decît mi se reproșează... Mi-a lipsit tăria de caracter să spun: stop. Nu se mai lucrează pînă nu punem la punct instalația de desprăfuire... deși nu știu dacă sa fi ajutat foarte mult procedînd astfel... Ca s-o punem la punct, după accident, am lucrat 35 de zile cu ajutor special din mai multe județe... Dar iarăși revin și mă întreb dacă acest lucru l-ar fi putut împiedica pe Nicușor Cucu să realizeze îmboldul său spre exces de zel... Pagubele ar fi fost mai mici, desigur... Dar pînă la uciderea din culpă... Cucu n-a fost trimis să sudeze, nu i s-a spus să sudeze acolo, la locul raportat, unde se luaseră măsurile de protecția muncii, cu atît mai puțin la un loc nou, de care n-a știut nimeni, nu-l văzuse nimeni... Explozia nu s-a produs la suprafață, ci în elevatorul care lucra, unde există într-adevăr praf în suspensie explozibilă... Eu, inginerul șef, sînt ucigaș, iar cel care din inconștientă a dat foc n-are nici o răspundere penală? Și n-ar fi avut poate dacă fără o pregătire corespunzătoare ar fi fost trimis să lucreze ceea ce nu se pricepea, dar nu l-a trimis nimeni pentru asta, el singur recunoaște...

X

O casă netencuită la marginea comunei Mihail Kogălniceanu. Curtea de legume

sarea. Și tot comisia a ajuns la concluzia că sursa de foc deschis în acel moment era sudura electrică. Era absolut necesară sudura?

— Era necesară. Normele de protecția muncii prevăd condițiile care trebuie asigurate pentru executarea sudurii. Simtem nevoiți, uneori zilnic, să apelăm la sudură, cu respectarea normelor, bineînțeles.

— După întoarcerea din concediu ați reanalizat presupun împrejurările dramatice de atunci. Au fost respectate normele de protecția muncii?

— Cea mai bună dovadă o constituie faptul că la punctele de lucru reclamate, deși s-a sudat, nu s-a întimplat nimic. Explozia s-a întimplat într-un punct nou, neștiut, unde s-a sudat din inițiativa proprie a lui Nicușor Cucu. Explozia n-a avut loc în aer, ci în elevatorul care funcționa, așa cum v-am arătat. (N.N. Inchipuiți-vă un burlan de sute de metri. Cînd funcționează, în interiorul lui are loc o adevărată furtună de praf sub presiune, gata oricînd să explodeze. Elevatorul 14 la care a sudat Vasile Pricop n-a funcționat și furtuna respectivă nu exista. De jur împrejur s-a udut și s-a sters praful periculos. Astfel, deși s-a sudat mai bine de 20 de minute nu s-a întimplat nimic. Elevatorul 13, unde Nicușor Cucu s-a dus din proprie inițiativă, era în funcțiune. La prima șcințe suspensia de praf dinăuntru s-a aprins și s-a propagat de-a lungul sutelor de metri prin burlan. Dacă burlanul n-ar fi cedat în nici o porțiune de-a sa, flacăra ar fi revenit și l-ar fi ucis poate pe Nicușor. Dar a cedat și prin spărtura nouă flacăra a izbucnit ca o ghuiea, în afară, propagîndu-se în toată fabrica.)

XIII

Se mai desorinde din rechizitoriul o nevoie firească de exemplaritate în raport cu proporțiile dezastrului: „Fînd eadru tehnic de conducere și remunerat pentru aceasta, el (inginerul șef, N. N.) avea obligația să găsească soluții tehnice care să prevină crearea unei stări de pericol avînd experiență în acest sector...”

Este indiscutabil deci faptul că invinuitul Adam Constantin, inginerul șef al unității, cunoștea în mod direct pericolul iminent în care se afla fabrica și personalul muncitor în legătură cu acumulările de praf la limita explozivă și nu a luat măsurile pentru înlăturarea pericolului...”

Care ar fi fost aceste măsuri din partea unui inginer sosit în unitate de șase luni pentru a remedia acumulările din zece ani de existență nici comisia, nici rechizitoriul nu aminteste nimic și nici nu se specifică dacă ele existau cu adevărat la nivelul răspunderii unui inginer șef. Nici directorul întreprinderii nu a fost consultat în acest sens.

Și parcă pentru a nu coborî cu nimic din tonul mînt justitiar, deși din însăși declarația lui Nicușor Cucu rezultă că n-a fost trimis să sudeze, că fusese totuși instruit cu normele de protecția muncii, că nimeni nu i-a solicitat ajutorul, că obligațiile lui la locul respectiv erau cu totul altele, „știam de fapt că fiind sudor practicant trebuie să asist la lucrările de sudură”, chiar și faptul de a fi acționat cu de la sine putere într-un loc de avarie nesemnalat de nimeni, fără permisiunea nimănui, fără a raporta cuiva, rechizitoriul reține totul în seama maestrului și a inginerului șef: „Or, gravitatea constă în faptul că tocmai acest tînr neinstruit și neautorizat a fost trimis în turnul siloz, unde există interdicția de sudură, fără supraveghere (...) Această demonstrație e gravă abatere de la normele de securitatea muncii și o tot atît de gravă abatere de la disciplina muncii și obligațiile de control și supraveghere a eadrelor tehnice (și) care potrivit legii trebuiau să facă acest lucru, iar omisiunile lor și încălcarea din culpă a îndatoririlor pe care le aveau au condus la producerea unui eveniment cu consecințe atît de grave. În acest context, desigur că nu puteam reține și vinovăția sudorului practicant Cucu Nicușor care, la nivelul său de pregătire și lipsă specifică de instruire, nici nu putea realiza pericolul la care singur s-a expus din neștiință...”

XIV

Cercul vicios este acum închis. Lucrarea trebuia să aibă loc. Și chiar a avut loc pe jumătate fără să se întimple nimic. Nicușor însuși a sudat la locul unde fusese luate măsurile de protecția muncii și flacăra n-a izbucnit. Explozia s-a produs într-alt loc, unde sudorul practicant s-a deplasat din proprie inițiativă. Este împede că dacă Nicușor Cucu n-ar fi fost în turnul siloz Vasile Pricop ar fi sfîrșit cu bine operația începută. O operație pe care el n-o efectua pentru prima oară. Nicușor n-a fost trimis acolo pentru sudură. În cele 8 ore de serviciu oricum trebuia să facă și el ceva în turnul siloz sau în altă parte. Mai mult, a fost trimis acolo intrucît muncile ce urmau a fi efectuate, căratul unor materiale, susținerea unor utilaje grele etc., erau tocmai genul de muncă la care se pretau abnegația și calificarea lui. Nu i-a permis și nu l-a îndemnat nimeni la lucrul de care s-a aueat, lucrul la care s-a aneaiat singur nu era prevăzut. A cere încuviințarea pentru a executa o operație de care nu știe nimeni nu este o chestiune de calificare, ci de elementară disciplină și elementară disciplină trebuie s-o dovedească orice muncitor indiferent de calificare sau vîrstă. Nu este deci vorba de măsuri de protecția muncii care n-au fost respectate, ci de disciplină. Rechizitoriul rămîne în continuare limpede și răs-picat doar că se referă la alte fapte decît acelea care au provocat în mod coneret și tragic explozia. Și la alte condiții de lucru.

Încă o dată: DREPTATE CRAIOVEI!

Mai e încă timp și sînt toate argumentele să se revină asupra deciziei pe care încă n-am văzut om s-o aplaude. Convingerea mea e că nici oamenii din Certej, aparent avantajati de Federația Română de Fotbal, de a socoti învingătoare echipa lor într-o înfruntare pe care ea a pierdut-o cu echipa Universitatea Craiova, nu se pot bucura de asemenea grosolană abateră de la orice normă. Producem în această pagină, încă o dată, toate argumentele:

Va să zică decizia a fost luată după trecerea termenului regulamentar în care s-ar fi putut lua o decizie.

Va să zică decizia a fost luată pe baza unor argumente care au căzut, jucătorul în cauză executînd suspendarea la care era obligat.

Va să zică arbitrii declară adevărul.

Va să zică reprezentanții clubului Dinamo susțin cu tărie și cu fair-play că drept e ca Universitatea Craiova să-și joace șansa în continuare în Cupă.

Va să zică toată presa scrie în accea-

și direcție. Iar decizia rămîne în picioare.

Va să zică de curînd s-a revenit asupra unei alte decizii dovedită injustă — reproducem aici, alături, datele problemei.

Va să zică, Petre Răcițan, președintele Secției de fotbal Minerul Certej, venit la București cu ocazia tragerii la sorți a sferturilor de finală, declară că echipa sa n-a avut și n-are nici o pretenție. Iar decizia rămîne în picioare.

Singura explicație ar fi că tovarășul Gheorghe Prodea, șeful Comisiei de disciplină și competiții e plecat. Unde e plecat tovarășul Prodea? Tovarășul Prodea e plecat cu echipa națională în America de Sud. Ce caută tovarășul Prodea acolo? Tovarășul Prodea își primește în acest fel recompensa pentru marcea minune pe care a săvîrșit-o. Unii m-au întrebat dacă nu cumva plecarea lui Gheorghe Prodea cu Mircea Lucescu dezvăluie amestecul lui Lucescu în această afacere incredibilă. Personal nu cred. Mircea Lucescu e un om prea ta-

lentat și prea inteligent ca să compromită într-un interval atît de scurt ceea ce a construit greu și frumos, o carieră pe care noi, cu toții, o respectăm. Dar dacă tovarășul Gheorghe Prodea se va întoarce curînd, supunem înaltei dumisale atenții cazul, și-l rugăm să binevoiască din mare mila sa, din fierbinte înțelepciunea sa și din a colegilor săi, să acorde celei mai bune echipe de fotbal din România ultimilor ani ceea ce ea a cîștigat în teren, dreptul de a juca mai departe în Cupă. Nu de alta, tovarășe Prodea, dar dacă n-o să mai avem echipe bune, nici dumneavoastră nu veți avea cu cine călători în străinătate. Vă veți trezi că n-aveți de călătorit decît dintr-un județ în alt județ, ceea ce e prea puțin pentru apeliul dumneavoastră de justiție planetară, pe care era bine dacă îl exercitați și în cadrul lotului pe care l-ați condus, ca să nu fie eliminați într-un meci amical doi jucători români. Abia vă așteptăm din America de Sud, tovarășe Prodea, și abia așteptăm să se facă dreptate pentru Craiova și pentru fotbal. Mai e încă timp, mai avem încă speranță.

ADRIAN PĂUNESCU

Pe ce lume trăiește Federația de fotbal?

După ce a eliminat Craiova din Cupă, printr-o decizie arbitrară și lipsită de suport regulamentar, F.R.F. și-a găsit din nou de lucru, hotărînd avertizarea lui Cornel Dinu. E, veți zice, dreptul forului respectiv, Dinu fiind, nu-i așa, jucător de fotbal. Numai că el n-a fost sancționat în această calitate, ci ca autor al articolelor publicate în „Flacăra“? Iată însă, spre edificare, cum sună textul avertismentului, dat în 15 aprilie și ajuns la clubul „Dinamo“ în 26 (?), adică 11 zile mai tîrziu:

„Biroul Federației Române de Fotbal, în ședința din 15 aprilie 1982, sesizat de unele articole publicate de jucătorul Dinu Cornel în revista „Flacăra“, a luat în discuție conținutul lor și a constatat că pe lângă aspectele pozitive ale acestora s-au strecurat de mai multe ori și o serie de cuvinte jignitoare, uncoeri calomnioase, la adresa unor antrenori, jucători, arbitri și chiar a Federației Române de Fotbal și Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, fapte incompatibile cu normele de etică sportivă, cu ținuta unui jucător în activitate.

Față de această atitudine, Biroul Federației Române de Fotbal a hotărît sancționarea jucătorului Dinu Cornel cu avertisment conform art. 150 lit. a, iar în cazul în care va continua să publice astfel de articole ireverente, lipsite de discernămint, va fi nevoit să aplice și alte sancțiuni prevăzute în Regulamentul de organizare a activității fotbalistice — ediția 1980 la art. 168 lit. a și art. 166.”

Lăstid deoparte nota amenințătoare din final, ea nefiind altceva decît un avertisment la avertisment, să vedem, avocătește, dacă sancțiunea dată are o bază legală. S-o spunem din capul locului, n-are, dintr-un motiv simplu: articolele și literale invocate de F.R.F. sînt precedate, în cadrul mai larg al capitolului al XII-lea, „Abateri și sancțiuni“, de paragraful A, „Dispoziții preliminare“, în care stă scris, la art. 144, că „Normele de disciplină se aplică jucătorilor care săvîrșesc abateri:”

a) pe stadioane, în săli, în alte locuri unde își fac pregătirea sau se dispută jocurile publice, indiferent dacă sînt jucători titulari, jucători de rezervă sau spectatori;

b) în sediile organelor locale de educație fizică și sport sau ale F. R. Fotbal, sau în alte localități în care acestea își desfășoară activitatea.”

Limpește ca lumina zilei. Atunci?! Să fi confundat exigentul Birou al F.R.F. revista noastră cu stadionul „Gheorghe“ sau măcar cu sala „Olimpia“? Greș de crezut. Dacă lui nu i-au convenit, și e limpede că nu i-au convenit, unele din afirmațiile făcute la rubrica „Orul care joacă“, atunci ar fi putut utiliza, legal, de prevederile Legii Presed, dar n-ar fi avut dreptul de a dicta o sancțiune care nu e, v-ați lămurit, prevăzută în Regulament?! Cum adică, tocmai cei puși să păzească ordinea și disciplina în fotbal, le încalecă la prima ocazie, inventînd subrele temeuri pentru a justifica o sancțiune?! Am mai spus-o și o repetăm, nici noi n-am împărtășit toate coșurile lui Dinu, am și făcut în revistă disocieri în acest sens, dar am considerat și considerăm că e dreptul lui să le exprime. A căuta cu luminarea jignirea și calomnia acolo unde ele nu există, a le confunda cu o încercare, fle ea numai parțial reușită, de a ajuta cauza fotbalului și, mai ales, a îmbrăca în haine legale o hotărîre, ca și în cazul Craiovei, fără suport regulamentar numai pentru că o opinie sau alta nu e pe placul F.R.F. sau C.N.E.F.S., tocmai un astfel de procedeu ni se pare incompatibil cu normele de etică sportivă. Ea mai mult. Trăim într-o țară și într-un timp în care, grație democrației, orice cetățean are drept și acces la critică. În toate domeniile, aceasta e prețuită ca o soluție posibilă în îndreptarea unor neajunsuri și sînt supuse ei, în presă, la radio etc., ministere, centrale, întreprinderi și așa mai departe. Ce determină F.R.F. să creadă că Dinu, de fapt un activist în perimetrul fotbalului, n-are dreptul să-și spună părerea? Pe ce lume trăiește F.R.F., putem întreba și așa, închipuindu-și că legile sînt valabile pentru toate celelalte instituții din societatea noastră, numai pentru ea nu?!

Sigur, Dinu ar fi putut exagera uncoeri, nu excludem nici această posibilitate. Era însă, este, de așteptat să i se aducă dovezi, argumente, pe care noi le-am incredințat hirtiei fără întîrziere. Dar nu, în locul unui dialog deschis, sincer, util, federația a preferat și preferă metoda intimidării și a amenințării, căreia n-a obosit să-i confere o formă legală. O asigurăm că, nici de data asta, n-a reușit. Luat fără o bază regulamentară, avertismentul dictat contra lui Dinu trebuie revocat cît mai urgent, iar revenirea se cade a fi făcută publică.

OVIDIU IOANIȚOIA

Primum din partea echipei Universitatea Craiova:

Față de Hotărîrea Biroului Federației Române de Fotbal pronunțată în ședința din 15 aprilie 1982, în baza căreia echipa de fotbal „Universitatea“ Craiova a fost eliminată din competiția „Cupa României“, desfășurată în cadrul „Dacia“, dorim să precizăm:

În ziua de 31 martie 1982 a avut loc etapa pentru „Cupa României“. Meciu dintre „U“ Craiova și „Minerul“ Certej s-a disputat la Tg. Jiu. În minutul 65, la scorul de 3-0 pentru Craiova, jucătorul Tilihoi a fost înlocuit cu tînărul Cioroianu Florin.

Ziarul „Știința tineretului“ nr. 10 220 din 7 aprilie 1982 (pag. 2, sub titlul „Sancțiuni severe conform regulamentului“, la rubrica „Etica sportivă“) consideră că „U“ Craiova a dat dovadă de „nescocire a Regulamentului, de întrebuintare a falsului în tentativa de a obține victoria“, ca apoi să menționeze: „campionii s-au temut așa de mult de divizionara C, încît au recurs la fraudă pentru a fi siguri de victorie“. Articolul a apărut nesemnlat, exact în ajunul ședinței Comisiei de competiții și disciplină în care s-a luat hotărîrea eliminării noastre din Cupă.

Apelul făcut de noi la Biroul Federației Române de Fotbal împotriva acestei hotărîri a fost respins în ședința din 15 aprilie 1982, după cît se pare cu 6 voturi pentru, 3 abțineri (3 membri absenți de la ședință) și 4 pentru admiterea apelului.

În aprecierea asupra întregii situații, vă rugăm, să aveți în vedere următoarele:

1. — Situația jucătorului Cioroianu Florin:

● a primit cartonașe galbene în meciul tur cu „Jiu“ Petroșani (29 noiembrie 1981), cu A.S.A. Tg. Mureș (27 februarie 1982) și cu „U“ Cluj-Napoca (23 martie 1982); ● a fost introdus în teren la meciul cu „Minerul“ Certej în minutul 65, considerîndu-se că etapa de suspendare a efectuat-o în jocul cu C.S. Tirgoviste, care a avut loc la data de 7 martie 1982, cînd nici măcar nu a făcut deplasarea.

2. — Precizări în legătură cu dreptul de joc al jucătorului Cioroianu Florin pentru meciul cu „Minerul“ Certej:

● în timpul meciului cu „Jiu“ Petroșani, arbitral de centru Ilie Zaharia din Drobeta-Tr. Severin a sancționat pe jucător cu cartonaș galben pentru faulturi repetate asupra jucătorului Coca II. Meciul a fost intrerupt și s-a arătat cartonașul galben în vîzul tuturor jucătorilor și spectatorilor (declarațiile antrenorilor celor două echipe, ale celor doi fușieri, a jucătorului sancționat, a căpitanului de echipă, a jucătorului Coca II, ea și cea dată ulterior de arbitru de centru, se găsesc depuse la F.R.F.); ● după meci, arbitru a pus pe cei doi antrenori să semneze rubrica „sancțiuni“ în alb, urmînd s-o completeze ulterior, motivînd că este „înghețat de frig“ și nu poate să scrie (există declarația arbitruului de centru).

3. — Față de această situație, conducerea tehnică și ceilalți factori de răspundere au considerat că poate fi utilizat în meciul cu „U“, la data de 28 martie 1982.

Abia în meciul cu „U“ Cluj-Napoca, după expirarea etapei de suspendare, jucătorul Cioroianu Florin a primit al treilea cartonaș galben care, în realitate, contează primul cartonaș după suspendare, ceea ce îi dădea dreptul de participare la jocul de Cupă în discuție.

4. — În legătură cu corecta interpretare a dispozițiilor regulamentare:

● potrivit art. 75 din Regulamentul de organizare a activității fotbalistice, elaborat de F.R.F. în anul 1980, utilizarea jucătorilor suspendați „pentru jocurile sistem turneu sau eliminatorii se sancționează... timp de 48 de ore de la terminarea jocului“. În speță, meciul din Cupă cu „Minerul“ Certej a avut loc în ziua de 31 martie 1982, iar sancțiunea s-a aplicat de către Comisia de competiții și disciplină în ziua de 8 aprilie 1982. O astfel de sancțiune este preserisă și deci, chiar dacă jucătorul Cioroianu Florin nu ar fi avut drept de joc, sancțiunea nu și-ar produce efectele. Subliniem, însă, că problema prescripției este invocată doar în subsidiar, pentru că punctul nostru de vedere este că acest jucător avea drept de joc în etapa de Cupă; ● potrivit art. 169, al. 2 din același Regulament, „conducerea tuturor cluburilor (asociațiilor) sportive sînt obligate să urmărească permanent acumularea numărului de cartonașe galbene ale fiecărui

jucător și să ia măsuri de suspendare automată a celor care acumulează numărul de cartonașe stabilit“. Apreciem că și aceste dispoziții au fost respectate întocmai, înregistrîndu-se exact cartonașele galbene pentru jucătorul Cioroianu Florin și dispunîndu-se, automat, suspendarea sa pentru etapa cu C.S. Tirgoviste, unde nici măcar nu a făcut deplasarea;

● potrivit Capitolului III, partea a II-a din Regulament, intitulat „Competența și atribuțiile Comisiei centrale de Competiții și disciplină“, punctul 4, al. 7, acest organism are dreptul să „judece în primă instanță contestațiile referitoare la jocurile programate“. O asemenea contestație n-a fost făcută de „Minerul“ Certej, iar în cazul existenței sale, trebuia judecată nu în 8 zile, cum s-a întîmplat în realitate, ci în 48 de ore, conform art. 75;

5. — Semnalăm un fapt care ni se pare unic, dar și bizar, în desfășurarea activității fotbalistice:

este pentru prima dată cînd se ia o astfel de măsură, ținînd cont de situația aparte a litigiului, fără a fi la bază o contestație din partea echipei interesate, respectiv „Minerul“ Certej. Ne întrebăm, pe de altă parte, pe ce bază s-a judecat un astfel de caz? Adăugăm că nu poate fi vorba de o tentativă de obținere a victoriei, prin fals, așa cum se susține într-un material nesemnlat și publicat în ziarul amintit, intrucît nu este de crezut că echipa deținătoare a Cupei R.S.R. și campionă a țării apelează la serviciile unui debutant pentru a-l înlocui pe jucătorul Tilihoi Nicolae, de mai multe ori internațional A. mai ales că victoria ei nu mai putea fi pusă sub semnul întrebării la scorul de 3-0.

6. — În considerarea dispozițiilor regulamentare în materie, a principiilor de etică și disciplină sportivă, cu întregul său respect, conducerea Clubului „Universitatea“ Craiova, club care a adus atîtea bucurii și satisfacții sportului românesc și iubitorilor lui, solicită Biroului C.N.E.F.S. să analizeze cu competența care-l caracterizează situația creată și, constatînd că s-au respectat întocmai toate dispozițiile regulamentare, să dispună anularea hotărîrilor luate și menținerea echipei „Universitatea“ Craiova în competiția cea mai populară a fotbalului nostru.

Semnează prof. Sergiu Cătuneanu, președintele clubului.

AVEA DREPTUL S-O FACĂ?! Articolul 75 din același Regulament de organizare, editat în 1980, precizează referitor la „utilizarea jucătorilor suspendați“ că „echipele care folosesc la jocuri oficiale jucători suspendați vor fi sancționate... pentru jocuri sistem turneu sau eliminatorii timp de 48 de ore de la terminarea partidei“.

Oi, meciul de la Tîrgu Jiu, dintre Universitatea Craiova și Minerul Certej ce-a fost? Mecii de Cupă, adică eliminatorii. Dacă Regulamentul era aplicat, Craiova ar fi trebuit să piardă partida în maximum 48 de ore de la terminarea ei, dar lucrurile n-au stat așa. Abia după 6 (opt) zile conducerea clubului campion a luat cunoștință că echipa sa e în pericol de a fi eliminată din Cupă?! Așa stînd lucrurile, și nu altfel, e limpede că, neoperînd acest articol, nici invocarea celui cu numărul 169 nu mai e regulamentară.

Judecînd cum a judecat, federația a analizat datele problemei trunchiat și subiectiv. Ea a pedalat pe o prevedere regulamentară, dar a ignorat-o pe cea laltă, lezînd interesele echipei campioane și, prin extindere, pe cele ale fotbalului românesc, în general. Ea a comis o greșală, fapt grav. Mai grav însă e faptul că, desi presa a luat poziție, făcîndu-se ecoul a mii și mii de iubitori ai fotbalului, derutați și indignați, F.R.F. continuă să persiste pe drumul pe care a apucat, refuzînd reanalizarea cazului. Crede oare federația, cramponîndu-se de o decizie nedreaptă, că e infail-

ibilă, situată în afara posibilității de a greși? Îi vom demonstra, cu probe concrete, palpabile, că lucrurile nu stau așa.

În „Sportul“ din 7 mai, ea anunță că meciul dintre echipele Dierna Orsova și C.F.R. Craiova, disputat la 25 aprilie în cadrul seriei a VII-a a diviziei C, a fost omologat cu 3-0 în favoarea gazdelor intrucît formația feroviară a folosit un jucător în stare de suspendare. Comunicat care, firește, a urmat judecării Comisiei de competiții și disciplină, judecată prepusă serioasă, întemeiată pe certitudini. Numai că așa-zisele certitudini n-au fost, vai, decît simple bănuieli și, cîteva zile mai tîrziu, federația s-a văzut pusă în jenantă situație de a retracta cele afirmate public?! După cum se poate vedea alături, F.R.F. a revenit asupra deciziei inițiale, trimițînd Asociației sportive C.F.R. Craiova o telegramă în care notează că „vă facem cunoscut că în urma reverificării situației cartonașelor galbene la C.F.R. Craiova jucătorul Ionel Marius nu se găsea în stare de suspendare. Rezultatul rămîne 1-0“?!

Dacă a greșit în cazul echipei C.F.R., greșeală recunoscută de însuși autorii ei, de ce n-ar fi greșit F.R.F. și în cazul Universității?! Pe baza documentelor invocate, noi credem că a greșit și o invităm, încă o dată, să procedeze la revizuirea cazului. Pînă la 26 mai, zi în care urmează să se dispute sferturile de finală ale Cupei, n-a mai rămas mult. A rămas însă destul ca federația să rediscute situația Craiovei și, în lumina noilor probe aduse, să facă dreptate. Așteptăm. (Ov. I.)

ref. în București 17 nr. 2931 50 10.11.80

vă facem cunoscut că în urma reverificării situației cartonașelor galbene la C.F.R. Craiova jucătorul Ionel Marius nu se găsea în stare de suspendare rezultatul rămîne 1-0 stop
secretar florin dimitrescu federația română de fotbal str. vasilie oanta nr 16 sect 1

Meiuri	Rezultat
1. F.C. Constanta - Jiu Petroșani (29 noiembrie 1981)	1-0 în favoarea Jiu Petroșani
2. A.S.A. Tg. Mureș - Jiu Petroșani (27 februarie 1982)	1-1 pentru F.C. Constanta
3. Tezila Babeș - Demar Marșeș (Divizia C, seria II, meciul nr. 18 APRIL 82 în favoarea echipei Tezila)	1-0 pentru Tezila
4. Dierna Orsova - C.F.R. Craiova (Divizia C, seria a VII-a), disputat la 25 aprilie 1982 în favoarea echipei Dierna (pe termen 1-0 pentru Dierna)	3-0 pentru Dierna
5. Meciu Meciușca Alb. Iulia - Minerul Certej (Divizia C, seria a VII-a), disputat în 22 aprilie 1982 omologat cu 3-0 pentru Meciușca	3-0 pentru Meciușca
6. Meciușca Alb. Iulia - Minerul Certej (Divizia C, seria a VII-a), disputat în 22 aprilie 1982 omologat cu 3-0 pentru Meciușca	3-0 pentru Meciușca

Deși învingătoare cu 5-0 în optimile Cupei, Craiova e, iată, silită să facă memorii peste memorii spre a cere să joace în sferturi?! O judecată strîmbă, care n-a analizat decît parțial și pripit piesele existente la dosar, a privat-o de un drept dobîndit prin muncă, hotărîrea luată fiind, repetăm, ilegală și imorală. Apreciînd memoriul clubului craiovean drept argumentat și lămuritor, nu vom relua toate datele problemei. Vom reaminti însă că, bazîndu-se pe Articolul 169 din Regulamentul de organizare a activității fotbalistice, Comisia de competiții și disciplină, prezidată de Gheorghe Prodea, a tăiat în carne vie. Ea a sesizat, e un mister cine, cînd, cu ce ocazie, doar Minerul n-a avut și nu are nici o pretenție?!, că Cioroianu a intrat în teren în stare de suspendare (fals, după cum se demonstrează mai sus) aplicînd în consecință prevederile Articolului 169, cel care îl obligă pe conducătorii echipelor să țină evidența cartonașelor și să ia, automat, măsuri de suspendare. Ceea ce, dealfel, Craiova a și făcut, Cioroianu fiind oprit să joace la Tirgoviste. Greșeala comisă, fundamentală, hotărîtoare, cheie în rezolvarea cazului, e însă alta. Comisia de competiții și disciplină a luat în discuție situația creată CIND NU MAI

OMUL CARE JOACĂ

Reflecții tactice (I)

În fond, ce au fost ultimele așezări tactice — ignorând pentru un scurt moment dinamica lor —, ale sistemului cu 4 fundași pretutindeni, și prin răsfringerea inerente de împrumutare conform particularităților de necontestat și la noi? O adaptare firească la realitățile de interes pe care le impunea în fiecare zi fotbalul care se juca, având bineînțeles și el evoluția sa dialectică incontestabilă. „4-2-4”-ul brazilian din '58 inspirat așa precum cunosătorii nu pot ignora, de marea echipă a Ungariei la începutul deceniului al VI-lea, în funcție de calitățile jucătorilor de care dispuneau și unii și alții, a fost și o punere în valoare a atacului, dar mai ales o raționalizare în acoperire a apărării... Era începutul fotbalului „scrișnit din dinți”. A urmat Herrera și „aurul” lui Moratti, un realism dus până la extrem și prin aducerea „puțin mai spre portar” a unuia dintre stoperi, dar care-și permitea să zimbească printre înclăștrările — în care sacrificiul disciplinei era ordine — cu arabescurile lui Corso, „crosurile” lui Suarez și șarjele gemne de John Carlos ale lui Peiro.

În fine, tactica fotbalului s-a mai așezat, s-a avut curajul să se afirme că însuși spre binele atacului (I), și a apărut „4-3-3”-ul. Citeam la Jacques Thibert (un ziarist de fotbal care nu poate fi ignorat și pentru că a văzut destule) că Anglia s-a încununat cu titlul suprem în 1966, apelând tocmai la această așezare. Știm cu toții că Ramsey l-a făcut pe regretatul Alan Ball și pe Peters, din extreme (Ah, am vrut să apelez mai tirziu la dinamică, dar nu se poate...) mijlocași laterali, care preluau sarcinile jocului din acea zonă, aducând pastelul firesc al marii lor personalități de valiu. Apărând cind unul cind celălalt pe o parte laterală de profunzime a atacului englez, ochii reputatului gazetier francez pot fi crezuți și acum că l-a văzut aplicând formula pe care a enunțat-o, și nu „4-4-2”-ul pe care-l lansau...

Timpurile tactice au mers mai departe, tot imaginația de mare reclamă pentru fotbal a presei franceze a lansat și ideea de „fotbal total” — care părea la început un cocktail de neînțeles — dar care avea și ea cel puțin în străfulgerările raționamentelor sale o așezare inițială ce seamănă înaintea fluierului de pornire cu o tablă de șah.

Știu, după aceea, „uluitorii boys” ai lui Michels, Van Praag și Covaci o luau parcă razna, totul părea dezordine, dar era o mare ordine de mișcare pusă și ea în slujba scopurilor de circulație prin care se realiza victoria. Alte mijloace decit acelea ale lui Inter, sigur, pe o treaptă evolutivă de necontestat. Da, m-am lovit din nou în a așeza ceva aparent static de dinamică, un raționament la care vreau să ajung și mai tirziu și care va avea un rol și mai preponderent. Aș vrea să fac o referire, ca o paranteză, la faptul că s-a anunțat că „jucându-se cam peste tot 4-4-2”, și noi, la naționala noastră, vom apela în spirit ofensiv la această așezare. Copiem pentru că așa joacă alții, sau facem acest lucru în funcție de posibilitățile actuale ale fotbalului și fotbalistilor noștri? Voi răspunde mai tirziu și după prezentarea unor argumente capabile să-mi susțină părerea. Deocamdată, să ne reamintim „marele Rapid” (cu adevărat al lui nea Tinel și al lui Victor Stănculescu-Mandiba (pseudonim lansat cu simțul umorului de însuși purtătorul său, deci nu supără pe nimeni).

Era în perioada „4-4-2”-ului lui Ramsey, dovedindu-se și în fotbal că aceleași idei concepționale pot erupe în același timp în locuri diferite. „4-4-2”-ul de atunci al Rapidului era de construcție pur românească, asemănător cu cel englez ca desen, amănuntele fiind complet diferite. Bebiță Năsturescu și „Parpală” Codreanu nu aduceau în nici un caz cu Ball și Peters în execuții dar, atenție, seamănau în travaliu; și, în mod deosebit, Puiu Ionescu și Nichi Dumitriu nu puteau fi nici colocitari de lapte cu „încrincenții bătași” din marginea careului. Hurst și Hunt... Era o apariție concepțională a noastră, la posibilitățile jucătorilor Rapidului de atunci — lipsite și din motive fundamentale de reușite internaționale de răsunet —, care dovedește și acum că sistem capabil să gîndim cel puțin teoretic în același timp cu pasul vremii.

CORNEL DINU

Așadar, a sosit și ziua finalelor. Din păcate nici un reprezentant român nu a putut trece peste bariera care delimita pe cei foarte buni de cei buni. Așa cum am arătat și în transmisiunile mele precedente, drumul spre această barieră imaginată nu a fost presărat numai cu trandafirii victoriei, ci și cu spini tainici ai luptelor de culise. O concluzie se cere, după disputarea maratonului pugilistic, și anume că, în general vorbind, mișcarea boxului amator este într-o simțitoare descreștere. Probabil că în zilele noastre tineretul își canalizează energia spre sporturi care mai puțin spectaculoase, dar ceva mai ușoare. Să recunoaștem că pentru un boxer, care de-a lungul unei partide primește zeci de pumni dar este învins de arbitrii judecătorești, nu este deloc ușor să-și păstreze echilibrul, pentru a se pregăti în permanență să lupte cu adversarul din ring și să aibă puterea de a înțelege mișcările de la masa oficialilor. Din acest motiv, l-am înțeles pe remarcabilul boxer cubanez Armando Martinez atunci cînd în înfățișarea cu Alexandru Koșkin a fost învins de arbitri. Trebuie să arăt că întâlnirea finală de la 71 kg a reeditat la scară ceva mai redusă cazul Georgică Donici. Este clar că cea mai spinoasă problemă este cea a arbitrajelor și că din acest punct de vedere A.I.B.A. are sarcini dintre cele mai grele. Altfel prevăd declinul total al mișcării pugilistice.

Încă o dată se cuvine subliniată evoluția arbitrajului român Gabriel Danciu care ori de cite ori apărea în ring era aplaudat pentru corectitudine, obiectivitate și intervenții prompte. Dealtfel, poza lui a răsunat în citeva ziare mînceneze drept răsplăt pentru promptitudinea de care a dat dovadă în meciul terminat K.O. dintre estgermanul Juergen Fanghaenel și bulgarul Vassil Bossakov.

Am venit spre marea hală din Complexul olimpic ceva mai devreme și mult mai destins, nu mai aveam nici un fel de emoții. Privesc în jur, în această simbrătă de mai, și văd multă lume îndreptându-se spre casele de bilete. Prilej pentru a mă lămuri ce-i cu moda punk. Tot vedeam prin München, e drept cam răzleți, niște tineri cu o frizură de-a dreptul hariantă. Perciunii erau rași pînă deasupra timpelor, părul vopsit în diferite culori, de cele mai multe ori fără nici un fel de discernămint cromatic, iar în creștetul capului aveau o coamă, stufoasă sau mai puțin stufoasă, în funcție de bogăția capilară. Cînd îi vezi pe stradă unul cite unul mai treacă-meargă, dar să-i vezi 10-12 adunați în cerc, ai impresia că te afli în urmă cu sute de ani în fața unui

Omenia față-n față cu ea însăși

Aleea dintre blocuri este goală la ora aceea tirzie de noapte. Luminile caselor care străjuiesc panglica de asfalt, plină de autoturisme parcate, sint stinse, cu excepția locuinței de la parterul unui bloc, unde locuiește Lucian C., maistrul constructor. În apartament, forțată specifică oamenilor treziți brusc din somn și care, pînă se dezmeticesc, se încurcă unii pe alții căutînd cite ceva. Mezinul maistrului, în vîrstă de 5 anișori, are 40 de grade. Lucian se îmbracă repede, iese iute din casă cu intenția de a cere ajutor unui cunoscut, medic, care locuiește la distanță de citeva blocuri. Mergînd cu capul plecat, preocupat de suferința copilului, reușește să se ferească, în ultima clipă, de o Dacie galbenă care la curbele în maniera cu care se merge la un circuit de vitează. Curios, deodată mașina frînează brusc, usile din spate se deschid și din ea este aruncat ceva, aidoma unui balot, care în cădere face un zgomot înfundat. Apoi autoturismul dispăre în noapte.

Lucian este destul de aproape de mașină pentru a observa în linii mari semnalmamentele șoferului, ale însoțitorului său și ultima cifră a numărului de pe tablăta albă a autoturismului. Oprea și apoi demarajul puternic al mașinii nu i se par firești. O ia la fugă pe urma autoturismului, dar nu reușește să observe decit virajul acestuia pe una din străzile cartierului vecin. Se reîntoarce la „obiectul” aruncat din mașină. Rămîne înmărmurit cînd acesta se dovedește a fi o femeie de 40-45 de ani, plină de sînge amestecat cu praf și cu hainele în dezordine. Lucian alarmează vecinii, le spune pe scurt despre ce-i vorba și, cu ajutorul

fost cîștigat de Perjar, care și-a corectat și recordul, obținînd odată cu laurii timpul de 1'22". Foarte discutată, cursa amatorilor a oferit o sosire cap la cap între Trifoi (Petre Munteanu) și Herlea (Haralambie Șerban). Cea anterioară fusese cîștigată de Dorobanț (Octavian Matéi). În majoritate, cail antrenată în cursa amatorilor au avut un cronometraj foarte bun. În clasamentul de formații conduce, în continuare, Sandy Ionescu (14 victorii), urmat de Gheorghe Tănase (13 victorii) și Mircea Ștefănescu (13 victorii).

Spectaculozitatea curselor de 2100 metri certifică înțelegerea posibilităților de evoluție a calului și tehnicitatea conducătorului, transformîndu-se de fapt în curse de concepție și de suflet. Continuă să fie deosebit de atractive cursele amatorilor.

ELENA ȘTEFĂNESCU

De la trimisul nostru special

la campionatele mondiale de box

Mișcarea nu e totul

trib. Peisajul acesta total neplăcut la vedere a fost estompat în cea după-amiază de mai de frumoasele costume bavareze, purtate cu același firesc atît de copii, cit și de pensionari, cu ale lor burți proeminente.

Din păcate, nici ziua finalelor nu a adus prea multă lume în tribune. După statisticile pe care le-am primit la masa presei, campionatele au fost văzute de circa 25 000 de cetățeni, cifră, după mine, mai mult decit modestă, care fără doar și poate că ar fi fost întrecută în București dacă aceste campionate s-ar fi desfășurat la noi. Nu este căderea noastră să facem o analiză exhaustivă a acestor campionate din care motiv mă voi opri doar la citeva momente. E vorba de americanul Mark Breland, actualul campion mondial, cel care l-a scos din luptă pe reprezentantul nostru Mihai Ciobotaru. Acest american de culoare, după părerea noastră, are viitorul în față, datorită unui fizic parca special construit pentru un boxer. Picioare lungi, brațe lungi și puternice, cu o forță de lovitură ieșită din comun pentru categoria sa. Este într-o permanentă mișcare, atacă variat și din orice poziție, știind să folosească cu inteligență alonja. În aparență pare un boxer mai puțin rapid pentru categoria sa, dar această incetinală a frecvenței loviturilor este înșelătoare, pentru că atunci cînd ochiul său ager descoperă breșa în garda adversarului, viteza execuției este uluitoare și totdeauna termină învingător, fie trimițîndu-și adversarul la podea, fie punctînd clar. Cubanezul Armando Martinez, la mijlocie mică, este un pugilist complet, atît în arta atacului, cit și în cea a apărării. Pe acest boxer l-am remarcat chiar de la prima apariție atunci cînd și-a încrucișat mînușile cu estgermanul Detlev Kaestner. Memorabilă va rămîne în memoria spectatorilor repriza a treia desfășurată într-o manieră întîlnită numai la profesioniști. Fără să fie nevoie de intervenția arbitrilor de ring, acești doi excepționali boxeri și-au proptit imaginari parca frunțile și au schimbat lovituri de-o claritate și de o frecvență amețitoare, încît aveai impresia că e vorba de doi roboți conduși de un computer. Teofilu Stevenson, la supergrea, așa cum

am mai scris, nu mai este cel de altădată și poate că, pentru cartea lui de vizită, era mai bine dacă ar fi urmărit aceste campionate din sală. El l-a întîlnit pe italianul Francesco Damiani, un boxer cu 6 ani mai tînăr și care a susținut de-a lungul carierei sale 56 de întîlniri față de 252 ale cubanezului. Diferența de clasă în ring a fost enormă, în timp ce Stevenson practica un box ineficace, dar de înaltă clasă, italianul s-a dovedit însă un rudimentar în arta pugilatului. Lui Stevenson nu i-a trebuit mult pentru a sesiza puternica lovitură a italianului, motiv pentru care a preferat un meci pierdut în picioare decit o aventură care-l putea scoate din luptă înainte de limită. Damiani a pierdut pe drept finala cu americanul Tyrell Biggs, un boxer cu doi ani mai tînăr decit el, înzestrat cu un fizic aproape perfect și antrenat pe măsură. Fără doar și poate că era mai firească finala între cubanez și american, unde probabil că am fi asistat la un meci de o reală frumusețe, pentru că nimic nu-i mai frumos decit un meci între boxeri de valoare apropiată. Dar, așa cum mai spuneam, în box nu există o ierarhie a valorilor, ca la tenis, din care cauză multe adevărate finale au avut loc chiar la începutul acestui campionat mondial. Reprezentanții noștri au fost defavorizați de aceste blestemate culoare și furați la masa judecătorilor. Nu ne hazardăm cu nimic atunci cînd spunem că Georgică Donici avea toate șansele să se întoarcă acasă cu o medalie de aur. În pofida modestelor rezultate (două medalii de bronz), boxerii noștri au avut și ceva învăț. Ei au practicat un box modern în continuă mișcare. Dar în box asta nu este totul. Se cere multă inteligență în ring și mai ales luciditate atunci cînd esti în situații dificile. La acest capitol pugiliștii noștri s-au dovedit mai puțin orientați și așteptau, parca, indicația precisă și competentă a celui care departe de careul magic, cu exactitate, precizie dar și cu rise își făcea auzit glasul. Atunci cînd, din motive lesne de înțeles, glasul nu se mai făcea auzit, orientarea în ring era debusolată. Tițoiu a simțit din plin acest lucru. Cîștigase clar două reușite, iar în a treia pur și simplu a fost dezorientat. Glasul din sală nu a mai putut fi auzit și inevitabilul s-a produs. Cred că în această direcție ar trebui să se îndrepte atenția antrenorilor. Boxul românesc are de apărut o mare tradiție și ar fi păcat să între într-o eclipsă. Tradiția odată pierdută nu mai poate fi reluată decit cu foarte mari eforturi.

DAN BIRLADEANU

Îți din astea. Am să vă reklam.

Autoturismul e examinat milimetru cu milimetru. Nu se găsește nici măcar o zgîrietură, nici cea mai mică urmă de revopsire. Infructuoasa cercetare face ca posesorul mașinii să zimbească ironic. „Hai, domnilor, mai aveți mult? Am treabă.”

Cînd se trece la verificarea interiorului autoturismului, mai cu seamă a părții din spate, Ovidiu începe să dea semne de neliniște. Buzele i se usucă, o paloare ușoară i se așterne pe față.

Se găsească citeva picături de sînge uscat pe bancheta din spate. La prima vedere nu se observă nimic. Culoarea lor e foarte aproape de cea grenă a tapiseriei mașinii.

„Cum explicați existența urmelor de sînge, care bineînțeles va fi recoltat și supus analizei de laborator?”

„Ce să mai spun. M-am împins în Ovidiu, împreună cu nedespartitul său prieten de cheful, Carol K., se întorcea în noaptea cu pricina de la o petrecere care începuse la patru după-amiază și se terminase la două noaptea.

„N-am văzut femeia, eu vorbeam cu Carol. Am lovit-o în timp ce traversa strada. N-am fugit. Intenționam s-o ajutăm, dar nu voiam să ating cu ea la spital, să nu se observe că s-a bătut. Ce să-i faci, mai bea omul, nu? Am urcat-o în mașină și am pornit spre apartamentul meu. Voiam ca împreună cu soția și prietenul meu, să-i dăm noi primul ajutor. Între timp mă gîndeam că n-o să mai miros chiar așa tare a băutura. Plănuiam apoi s-o duc la spital.

Tocmai cînd o scoțeam din mașină, femeia a început însă să tipe.”

„Asta scoală tot cartierul”. Îmi zice prietenul meu.

„Și atunci ce ați făcut?”

„Am dat-o jos și am plecat.”

„Mai corect ați aruncat-o din mașină ca pe un obiect oarecare și ați fugit.”

Ovidiu lasă capul în pămînt. În momentul cînd cei doi infractori au încercat s-o scoată pe Geneveva Z. din mașină, aceasta, avînd fracturi deschise la mîini și la picioare, a început să tipe de durere și să ceară apă.

Ce s-a întîmplat ulterior se cunoaște.

Cine este Geneveva? În vîrstă de 45 de ani, muncitoare, mamă a 6 copii, a venit dintr-un oraș situat la 200 de kilometri să-și vadă sora bolnavă de cancer, internată la o clinică din localitate. N-a vrut să rămînă în gară pînă dimineața și a pornit-o încet spre spital.

Fără în față omenia, bunătațe, splendidă solidaritate umană cu bestialitatea, lașitatea care, din păcate, mai sălășluiesc în unli din semenii noștri.

VICTOR BEDA

Hipism

Perjar victorios

Duminică trecută, hipodromul din Ploiești a găzduit cele mai frumoase curse, cel mai mult spectatori, recorduri, debuturi, sosiri cap la cap, surprize. Din lotul de minji, ce au debutat în această întîlnire, s-au detașat Halmeu (R. I. Nicolae) și Oșana (Vasile Gheorghe); Simbria (Nicolae Nicolae) a pierdut locul întîi sîrînd pe linia de sosire. Această generație întărește ideea că peste doi ani derbiul va fi furtunos. Derbiștii din anul acesta se pare că încep să-și clarifice șansele. În prima cursă a lor, pe 2100 metri, a învins Hemeișu (Nicolae Gheorghe). Cel mai important premiu, deschis tuturor vîrstelor, premiul C.R.C.C.R., a

Lumea in care trăim

Ingrozitoarea „fericire eternă“

Vă amintiți? Sint doar câteva zile de cind pe micul dumneavoastră ecran, într-o miercuri seara, s-au derulat întimplările tragice ce au dus la moartea unei fetițe în vîrstă de numai 8 ani — Ruth. Un film englezesc fără celebrități în distribuție (sau poate așa mi se pare mie), un film care poate fi discutat pe planul calităților sale artistice dar care are o valoare incontestabilă pe planul adevărurilor pe care le exprimă. Căci filmul, inspirat dintr-un fapt real de viață, a avut darul să ne tulbure, să ne impresioneze și să ne oblige să ne gîndim mai atent la daunele ireparabile pe care le poate produce fanatismul religios. Căci înainte de orice, filmul acesta este un act de acuzare. Tatăl care acceptă moartea propriului copil în numele unui citat biblic, tatăl care refuză salvarea ei pentru a o feri de un imaginar păcat ce ar priva-o de o imaginară lume de apoi, tatăl acesta este un produs tipic al sectelor lipsite de orice scrupule. „Nenorocitul cîntăreț de psalm“, cum îi spunea eroului principal un personaj al filmului, reflectă consecințele unei indoctrinări antiomane care frizează demențialul.

În film este vorba de viața unei fetițe și povestea a avut un deznodămînt cutremurător. Dar întimplarea din film a ajuns pe ecran după ce multe asemenea Ruth, în multe țări ale lumii, și-au pierdut viața sau au rămas schilode pentru toți anii care îi mai au de trăit.

Din nefericire, după anii celui de-al doilea război mondial, sectele au proliferat și au ajuns astăzi o adevărată plagă a societății moderne. Ele se adresează mai ales celor descumpăniți, fără opțiuni clare în viață, indivizilor nestatornici care încearcă să-și găsească un punct de sprijin în teorii abracadabrante. Indiferent dacă este vorba de sec-ta lui „Moon“ sau de „Copiii domnului“, de „meditația transcendențială“ sau de „Biserica scientologică“ avem de-a face cu același gen de activități cu caracter funciar dubios, nociv, cu grave valențe imorale și antisociale precum și cu același tip de personaje care pun în scenă sectele. Pe organizatorii acestora ziarul vest-german „Die Welt“ îi caracteriza astfel: „Șarlatani cu pretenții mesianice, indivizi brutali, corupți, avizi de bani și putere“. Cazul lui Moon a devenit celebru. Acest fost agent al C.I.A., plecat din Coreea de sud ca un modest comerciant de orez, a devenit patronul unei afaceri ce manevrează miliarde de dolari sub paravanul „bisericii unificate“.

Dar despre fiecare din aceste secte s-ar putea spune foarte multe lucruri. Să ne aducem aminte de pildă de sinuciderea, de masacrarea în masă din jungla Guyanei a aderenților la secta denumită „Templul poporului“. Cind întreaga afacere părea să se năruiască, conducătorul sectei a preferat să-și ucidă aderenții — aproape 1 000 de oameni! Despre „meditația transcendențială“, „Le Nouvel Observateur“ scria că este o încercare de a polei misticismul cu o poiză științifică din sfera psihicului, psihanalizei, filozofiei pentru a atrage în rîndurile sale mai ales intelectuali. Cu ramificații în circa 15 țări, pretinzînd că urmărește „liniștea și pacea la scară mondială printr-un guvern mondial“ cu autoritate asupra tuturor membrilor săi (guvern care există într-un fel de embrion undeva într-o localitate elvețiană), „meditația transcendențială“ se dovedește a fi o adevărată organizație internațională. Periculoasă nu numai prin aberația mistică pe care o proferează într-o formulă pseudostiințifică, ci mai ales prin despersonalizarea membrilor, cărora li se anulează identitatea în schimbul unei sigle (într-un stil ce evocă procedeele naziste) și prin cerința de a îndeplini orice cere secta.

Caracterul antisocial și antiuman al sectelor rezultă și din

faptul că practicile lor conduc la o degradare a personalității și comportamentului moral al aderenților, legitimează desfrîul sexual, manifestă atitudini de intoleranță față de alte concepții de viață, resping valorile și sfidează realitățile vieții sociale, susțin dezordinea și anarhia socială. Ziarul „Die Welt“ asemăna, totodată, efectele sectelor asupra membrilor lor cu coasumul drogurilor periculoase: „alterarea îngrijorătoare a personalității, ruperea oricăror legături cu realitatea, rezistența fizică scăzută, atrofierea extremă a sentimentelor, comportamentul infantil“. Consecința — „aderenții noilor secte lasă impresia că ar fi permanent în transă sau sub anestezie“.

Firește, în dosul frazelor cuvioase ale întemeietorilor sectelor se ascund diferite mobiliti. Uneori se urmăresc doar interese financiare, altele aceste interese financiare sînt împletite cu interese politice, astfel încît sectele ajung să devină un instrument al acțiunii celor mai reacționare și retrograde cercuri din lumea contemporană. Unele secte se îndeltnicesc cu activități de spionaj și o serie de procese desfășurate în diferite țări au relevat faptul că sectanții se preocupă nu numai de „noii profeți“ ci și de lucruri mult mai pămîntene cum ar fi sustragerea de documente secrete, înregistrarea unor convorbiri telefonice, vînzarea de droguri și alte asemenea activități despre care nu s-ar putea spune că aparțin... „fericirii eterne“. După cum relatea presa americană, în urma unei descinderi a poliției federale la sediul sectei „Biserica scientologică“ s-a găsit orice, în afară de obiecte de cult — arme, muniții, instrumente de spargere, aparate de înregistrare a convorbirilor telefonice, de ascultare de la distanță a discuțiilor, circa 23 000 de documente sustrate ce urmau a fi folosite într-o amplă afacere de șantaj.

„Lumea întreagă este în mîinile mele. Mă pregătesc să cuceresc și să subjug această lume“ — profeta multimiliardarul Moon a cărui „biserica“ afirmă categoric: „Sîntem în centrul luptei împotriva comunismului“. Căci aceste secte, indiferent dacă practică spionajul politic sau pe cel industrial, dacă sînt amestecate în afaceri teroriste sau în rețelele de droguri și prostituție, își mărturisesc caracterul anticomunist. Nimic nu e întimplător în aceasta. Sectele încearcă să smulgă luptei pentru înnoiri sociale pe toți acei ce sînt incapabili de înțelegerea adevărurilor esențiale ale existenței umane, pe toți acei care dovedesc slăbiciune, lipsă de fermitate morală. Iar vînzarea acestora se face prin profesarea obscurantismului, prin tot felul de formule pseudoștiințifice, mai ales atunci cind este vorba de intelectuali, a „ascetismului“ atunci cind sînt ademeniți oameni din mediile în care domină sărăcia, șomajul, insecuritatea socială și rularea speranțelor, sau a mîrfajului unor „tărîmuri ale fericirii eterne“ atunci cind sînt ademeniți tinerii debusolați aflați în căutarea sensului vieții. Aceștia sînt cei ce devin fanatici, de genul acelor care, precum eroul din filmul „Viața pentru Ruth“, sînt dispuși să-și ucidă chiar propriul copil în numele „credinței“.

Tatăl lui Ruth ucigîndu-și fetița pretindea că i-a asigurat „fericirea eternă“. Ingrozitoare prăbușire morală într-un secol în care oamenii au descifrat sensurile reale ale vieții și au învățat să supună voinței lor natura, să-i dezlege tainele.

Nu! Nici un tribut nu trebuie plătit falsei și distrugătoarei „fericiri eterne“. Căci nimic nu este mai prețios decît fericirea vieții, fericirea născută din viață și pentru viață.

AL PINTEA

Arta sfîrșitului...

Ca orice artă, cea a asasinării în masă nu evoluează rectiliniu. Prima bombă atomică a fulgerat colosal în 1945, dar zece ani mai tîrziu, față de satanica putere de lovire a generației următoare, intra în pannonia „modestă“ a războiului atomic.

Bomba cu hidrogen a dus mai departe măciuca nucleară, izbitura potențială a depășit orice inchipuire iar, apoi, bomba cu neutroni a introdus în devălmășia grandioasă a uciderii criteriul selectiv. S-ar părea, pînă aici, că de la un deceniu la altul mîntea omului și hîrnicia sa tehnologică pot pune la dispoziția omenirii tot ce este necesar pentru o agonie perfectă, de calibrul supraplanetar.

Asistăm, chiar dacă îngroziiți și revoltați, la punerea în scenă a unui măcel sofisticat și extrem de eficient minuit cu butonul și anticipat, pînă la ultima consecință, cu o luciditate a detaliului final demn să ridice părul măciucă pînă și marșienilor cei mai cinici...

Intr-adevăr „războiul viitorului“, pregătit cu o culanță care desfigurează pacea prezentului posedă — ca principal reper — saltul din bombă în bombă, fiecare bombă fiind și mai și decît cea tocmă lăsată în urmă. Dar arta de a asasina omenirea — repet — nu se dezvoltă rec-

tiliniu. Formule de ucidere care păreau învechite reintră, ciclic, în atenție ca un memento-obsesiv că tot ce înseamnă distrugere nu se perimează. Groaza cea de toate zilele se scoate din vechile pușculițe și se combină cu terminalele tehnologiilor de virf. Revista „Le Point“ notează în acest siderabil context: „Teamă de războiul atomic? Bomba chimică este la fel de înspăimîntătoare. Unii o credeau îngrozită pentru totdeauna în oroarea tranșelor războiului din 1914. Progresul tehnologic, versiune negativă a retroinovației, o reduce în coșmarul cotidian. În cadrul Statelor Majore ale marilor puteri, militarii se alarmează: de acum înainte, strategile includ arma chimică în aceeași măsură cu arma nucleară“.

De mai bine de un secol, diplomații și experții încearcă să definească ce reprezintă cu adevărat această armă chimică, sau, mai bine zis, aceste arme chimice. În prezent, ei le clasifică în trei categorii, nu întotdeauna prea bine definite. Revista încearcă totuși să le definească și să le explicitizeze pentru înțelegerea masei pașnice de oameni normali. Aflăm astfel care sînt diferențele între agenții iritanți, cei care afectează capacitatea de acțiune și cei (în sfîrșit!)... mortali.

Gazul neurotoxic, depozitat sub formă lichidă, este periculos. Ne amintim și azi în Statele Unite și în alte părți de cele 6 000 de oi ucise în 1963 (în statul Utah, pe o rază de 80 km) de gazul neurotoxic

scăpat în cursul unor manevre militare. De unde și marea dificultate pentru armata americană de a-i determina pe aliații europeni să accepte, dacă nu producerea, cel puțin depozitarea gazelor „made in S.U.A.“.

Ca grozăvia să fie completă, hop! au apărut gazele binare. Victorie! Războiul chimic poate înalța, în pas voids, pe drumul care duce la sufocarea perfectă. „Le Point“ face lumină: „Ca orice produs chimic de sinteză, un gaz neurotoxic suferă o serie de reacții, de transformări, care pot avea loc în diferite etape. Și atunci nu s-ar putea folosi obuzul însuși — un obuz de 155 mm — ca ultimă retorță pentru a realiza pe tractorie sinteza între două elemente, absolut inofensive atunci cind sînt separate? Iată că aceasta se realizează datorită unei substanțe de legătură, deosebit de puternică, cunoscută sub formula P-CH₃“.

Așadar, P-CH₃ leagă strîns două elemente inofensive în sine și ofensive împreună cu eficiența zguduitoare a legării destinului omului de sfîrșitul său toxic. Exegeții crimei în masă vor putea opera, în viitor, analize temeinice privind diferențele între sfîrșitul atomic, neutronic sau toxic al omenirii cu optimismul că s-a ajuns la stadiul cind Terra își riscă sfîrșituri diferențiate...

RADU BUDEANU

Nici un efort nu este de prisos

Luptătoare neobosită pentru împlinirea drepturilor celor mai mici locuitori ai planetei, Freda Brown dezvăluia, citind presa din unele țări occidentale, mai multe cazuri de rele tratamente aplicate copiilor de adulți, inclusiv de părinți. Știri incredibile, cutremurătoare. În R.F.G., de exemplu, nu mai departe decît în anul 1979, se înregistrau anual circa 6 000 de copii de pînă la trei ani internați în spital din cauza tratamentului brutal. În Anglia, mureau zilnic doi copii din cauza maltratărilor provocate de părinți, iar 4 700 de copii rămîneau anual mutilați din aceeași cauză. Ființe fragile, lipsite de apărare, copiii au ajuns sacul de antrenament al unei lumi a angoaselor, a nervilor întinși la maximum, a tensiunilor sociale și familiale generate de nesiguranța zilei de mîine, de frica de necunoscut, de spectrul războiului, de violența care naște violență.

În R.F.G., un copil scrie o carte și-și supără pe cei mari. Simplu fapt că un copil scrie o carte se constituie într-un eveniment deosebit, și, totuși, acest autor

precoce, pe numele său Alexander Homes, a reușit să-și scoată din fire exact pe cei ce ar fi trebuit să se mirească cu el. pe înșiși educatorii lui. Cartea se intitulă „Bătut de bunul Dumnezeu“. În ea, micuțul povestitor relatează fapte reale dintr-un azil pentru copii, al minăstirii St. Vincent, din Rudesheim, unde a petrecut ani în șir, lipsit de afecțiunea părintească, martor și nu de puține ori subiect al unor obiceiuri pe care lumea se încăpățînează să creadă că le-a abolit demult. Însă printr-o hotărîre a tribunalului din landul Wiesbaden și la cererea conducătorilor azilului cu pricina, editorii au fost nevoiți să retragă cartea din vînzare.

Din calcule făcute cu numai cîțiva ani în urmă, rezultă că 36 la sută din populația globului sînt copii. Cea mai mare parte a acestora se nasc în regiuni slab dezvoltate, în țări care nu-i pot alimenta sau îmbrăca, care nu le pot asigura educație, asistență medicală și un loc de muncă atunci cind se fac mari. Zilnic se nasc în lume 334 000 de copii. Conform celor zece nobile și pline de umanism principii cuprinse în Declarația drepturilor copilului, indiferent de rasă, de culoarea pielii, de sex sau religie, cei mai mici locuitori ai Terrei trebuie să aibă parte de același drept la afecțiune și dragoste,

la hrană și la asistență medicală, la educație gratuită și la joacă, la un nume și la o naționalitate, să se bucure de o atenție specială în caz de debilitate fizică sau mentală, de protecție și ajutor, să trăiască într-o lume a păcii.

Fiindcă ei, copiii, continuă să fie victimele războaielor — acolo unde e război, și au fost peste o sută numai în perioada de după... război — ale sărăciei (a treia parte a locuitorilor planetei trăiesc în colibe), ale agresiunii, exploatării, rasismului și apartheidului. În lume, zece milioane de copii mor anual de foame. „Nu avem dreptul, spunea fostul secretar general al O.N.U., Kurt Waldheim, să lăsăm drept moștenire copiilor noștri sărăcia și discordia“.

Comunitatea internațională și-a propus să rezolve, pînă în anul 2000, câteva probleme fundamentale menite să schimbe condiția copilului în lume: reducerea nivelului mortalității infantile pînă la sub 50 la o mie de nou-născuți, posibilitatea ca toți copiii să folosească apă potabilă și să trăiască în condiții sanitare normale și altele.

Pentru atingerea acestor obiective, nici un efort nu este de prisos.

DUMITRU AVRAM

Mondo umano?

Imensitatea secunde

Știrea e destul de lapidară. În acest an, miercuri 30 iunie, minutul care urmează să înceapă la 7 h 59' va dura, în Statele Unite, nu 60 de secunde ca de obicei, ci 61 de secunde. Specialiștii au precizat că secunda suplimentară a devenit necesară intrucit viteza de rotație a Pămîntului a încetinit. În fine, tot cu același prilej, s-a reamintit că operații asemănătoare s-au mai consemnat în iunie 1980 și decembrie 1978, cind au existat secunde bisecte. Acum, dacă am extinde puțin observațiile, s-ar constata că între prima și a doua corecție au trecut doar 18 luni, iar între a doua și cea viitoare vor fi exact 24 de luni, în ambele intervale Pămîntul încetinindu-și viteza de rotație. Așadar, pentru a-și face rotirile obișnuite, pămîntului îi este necesară, anual, o secundă în plus.

Ei, și? S-ar putea obiecta. Mare lucru o secundă. Secundele vin și trec, problemele rămîn. Și totuși acest foarte scurt interval de timp poate fi uneori uriaș. Viața arată că imensitatea unei secunde se poate compara adesea cu aceea a secolelor sau milenilor. Să ne amintim, de pildă, ce s-a întimplat la Hiroshima, la 6 august 1945, orele 8,16' în prima milionime de secundă cind, spun specialiștii, după explozie, sulița de lumină roșie-purpurie s-a întins pe o lățime de sute de metri, devenind o minge de foc strălucitoare cu o temperatură în centrul ei ce atinge cifre considerate absolut fantastice, inimaginabile de savanți. Apoi, socoteala e simplă: dacă în 8 secunde 80 000 de oameni au fost omorîți pe loc sau grav răniți, dacă peste 62 000 clădiri au fost distruse, dacă au fost avariate alte sute, dacă alte mii de persoane au fost contaminate, cite din toate acestea s-au întimplat într-o secundă? De asemenea, dacă finem seama că uraganele nucleare declanșate aveau 1 500 km pe oră, adică aproape 417 metri pe secundă, iar forța lor distructivă este teribilă (acesta e cuvîntul) și între timp asemenea gen de calamități s-au tot perfecționat, e limpede ce pot aduce ele într-o secundă.

Poate nu într-una bisectă care, parcă e un făcut, se marchează ca atare, dar în rest trec neobservate cu ceea ce se produce în acest interval de timp. Pe care, multă vreme, unii l-au crezut insignifiant uitînd, poate deliberat, că au existat multe decizii cu mari implicații determinate de ceea ce s-a întimplat într-o secundă sau luate într-o secundă. Și tot din această perspectivă ne gîndim la ce se poate întimpla în aceeași unitate de timp dacă, totuși, de exemplu, cele 87 ordinate care analizează informații transmise de radare instalate în cele patru colțuri ale lumii și de numeroșii sateliți militari ai NORAD (North American Aerospace Defense Command — din Colorado Springs) semnalizează toate — și profund eronat — un atac nuclear?

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După „ILUSTROVANA POLITIKA“ (R.S.F. Iugoslavia)

Pe o întindere relativ mică. Cehoslovacia, țară fără ieșire la mare, a adunat atâtea lucruri interesante pentru orice călător, încât i-ar trebui acești zile și nopți de-a rândul, fără a cunoaște obseala, să le poată admira pe toate.

Toți cei pe care împrejurările vieții i-au adus pe aceste meleaguri de-a lungul secolelor, au căutat să cunoască cit mai mult din trecutul și prezentul ei, s-o prezinte cit mai bine în adevărata ei realitate.

Desigur că este foarte greu să cuprinzi în câteva pagini atita istorie trecută și prezentă, atita frumusețe și bogăție cită există în această țară.

Călătorind prin această țară, oricit de grăbit ar fi, omul nu pierde plăcutul prilej de a vizita și admira îndelung una sau mai multe din cele 2.500 de cetăți și castele sau din cele 40 de localități declarate orașe-muzeu, cu o arhitectură păstrată din cele mai îndepărtate vremuri.

Călătoria efectuată în Cehoslovacia mi-a dat posibilitatea să înțeleg și mai bine că Praga, „orasul de aur” sau „Orasul celor o sută de turnuri”, așa cum l-au denumit pe bună dreptate mulți din călătorii ce au pososit aici, nu este numai orașul bisericilor, al mănăstirilor și palatelor în stilurile roman, gotic, al Renașterii și al barocului, al străduțelor înguste, întortocheate, ci al magistralelor, al hotelurilor, al magazinelor universale, al locuințelor confortabile după cum și al metroului în construcție.

Cehoslovacia este situată în inima Europei, incluzându-se, prin suprafața de 127.877 kmp și o populație de peste 15 milioane de locuitori, în rindul țărilor mici și mijlocii. Participă cu numai 0,4 la sută la populația mondială, iar suprafața sa reprezintă doar 0,1 la sută. În schimb, contribuie la venitul național mondial cu 1,1 și 1,3 la sută, ceea ce înseamnă că în Cehoslovacia se creează un venit național triplu față de media mondială.

Specificul național răzbată din toate domeniile vieții. Cehoslovacia este alcătuită din două republici naționale: Cehia (79.000 kmp) și Slovacia (49.000 kmp). Prin împărțirea federativă a statului, începând cu 1 ianuarie 1969, a fost parafată egalitatea celor două republici. Dealtfel, un succes remarcabil al politicii din ultimii 35 de ani a fost tocmai apropierea nivelului economic și de trai al celor două republici, ducând la o dezvoltare dinamică a economiei unificate a țării. Rezultatele obținute în anii socialismului plasează Cehoslovacia (în raport cu populația) printre statele cu un înalt grad de industrializare, adică 1,5 la sută din producția industrială mondială.

În perioada actuală accentul cade pe ridicarea eficienței economiei naționale, valorificarea superioară a resurselor naturale proprii, intensificarea agriculturii, creșterea nivelului tehnic, introducerea cit mai operativă în practică a cuceririlor tehnico-stiințifice etc.

Odată ajuns la Praga, am petrecut câteva ore la una din cele mai mari și importante unități economice din Cehoslovacia și anume la „Chimpetrol”, care are în subordine 10 întreprinderi și 5 institute de cercetare, profilate pe produse din petrol (mase plastice, polietilenă, polistiren, benzină, cauciuc și altele).

Pentru a cunoaște mai bine realizările și preocupările acestei mari unități economice a țării, gazdele ne-au invitat să vizităm întreprinderea chimică de cauciuc de la Kralupy, situată în raionul Melnik, la 25 km de Praga.

Despre preocupările oamenilor, realizările obținute și perspectivele de dezvoltare ale întreprinderii ne-a vorbit ingine-

rul Milan Eichler, director adjunct al întreprinderii.

Lucrările de construcție au început în 1958, iar în 1963 au avut loc primele probe tehnologice. La ridicarea întreprinderii declarată „santier al tineretului” au participat peste 2.000 de tineri din toate colțurile țării.

O mare extindere a luat întreprinderea în cincinalul 1971—1975. În acei ani s-au înființat secția de polietilenă, secția de polimeri și rafinăria, cu o capacitate de prelucrare de peste 3 milioane de tone de petrol pe an. Din cei 3.500 de angajați ai întreprinderii, 1.000 sînt specialiști cu o înaltă pregătire profesională.

Gazdele au ținut să remarce cu satisfacție dezvoltarea continuă a colaborării dintre Cehoslovacia și România în toate domeniile de activitate, această colaborare avînd un suport material tot mai solid în concurența pe tărîm economic.

Paralel cu creșterea continuă a volumului schimbului de mărfuri, are loc extinderea cooperării în producție în ramuri

total 30 de lucrări, au făcut obiectul finanțării. Locul întâi a fost cîștigat de elevul Jan Cermak, în vîrstă de 14 ani, din Praga-8.

„În calitate de primar aș sta, probabil multe ore, împreună cu arhitectul principal, în fața planurilor de dezvoltare a rețelei de străzi. As respinge toate soluțiile care ar pleca de la convingerea că prin centrul orașului trebuie să treacă o arteră de transport” afirma elevul Jan Jirout. Alte lucrări acordă importanță spațiilor verzi ale orașului. Copiii au cerut să extindă parcurile și grădinile. Au sugerat ca la amenajarea acestora, și în mod special la amenajarea și îngrijirea spațiilor din jurul blocurilor de locuințe, copiii să participe din plin. Alți participanți la concurs au fost de părere că trebuie construite mai multe complexe sportive și au insistat ca fiecare raion să aibă o piscină completă. Mulți au propus ca edilii orașului să acorde mai multe mijloace financiare pentru construirea unor săli de concert, în cluburi să fie înființate

„Orasul de aur”

importante pentru economiile celor două țări, îndeosebi în domeniul construcției de mașini. Această cooperare, pentru a cărei extindere există condiții dintre cele mai favorabile, constituie o contribuție însemnată la dezvoltarea economiilor noastre naționale, serveste cauzei generale a socialismului.

Un rol important în economie îl joacă, după cum e și firesc, Praga, capitala țării. Ponderea ei în ansamblul economiei naționale este acum de 10 la sută, dar greutatea specifică a unor sectoare este chiar mai mare.

Insemnătatea orașului în viața economică a țării se poate aprecia și după amploarea construcțiilor ce se desfășoară în vederea realizării unor importante obiective, cum sînt extinderea metroului, noua clădire a parlamentului, gara principală, podul peste valea Nusle, construcție considerată unică în felul ei și altele. Un obiectiv important este construirea în jurul orașului Praga a unei autostrăzi, cu o lungime de 72 km. Pentru a ne da seama de volumul mare de lucrări la această șosea circulară, amintim că la fiecare 2 km se va construi un pod. Toate acestea se circumscriu preocupării pentru soluționarea problemelor ce se ivesc în procesul dezvoltării continue a orașului. Pe același plan, actualul cincinal prevede acțiuni, măsuri și fonduri în vederea largirii rețelei de învățămînt, potrivit cerințelor crescînde de cadre cu înaltă calificare, satisfacerii necesarului de locuințe și de obiective social-culturale. S-a construit un nou oras, în sudul municipiului Praga, cu 90.000 de locuințe.

Volumul construcțiilor și reconstrucțiilor creează tot felul de probleme cetățeanului. Unele din acestea pot fi rezolvate relativ repede, altele nu se rezolvă dect în perspectivă. Implicațiile acestor ritmuri de dezvoltare și modernizare fără egal în secolara viață a orașului preocupă pînă și pe copii. Ca primă dovadă stă uriașul interes pe care l-a trezit concursul organizat de Comitetul național al capitalei pentru pionierii intitulat „Ce aș face dacă aș fi primarul capitalei”.

La acest concurs au participat circa 10.000 elevi și eleve din clasele a VIII-a. Primele trei lucrări pe fiecare raion, în

cercuri de muzică, iar la cinematografe să fie organizate mai multe spectacole pentru copii și tineret. Unul dintre concurenți, Aleksandr Vinogradov, a spus: „Împreună cu specialiștii, as elabora un plan de schimbare a rețelei municipale de autobuze cu o rețea de troleibuze. Aș dispune construirea unui număr mai mare de case pentru tineri și case pentru bătrîni, precum și construirea unor garaje subterane cu mai multe etaje care au devenit de o strictă necesitate pentru Praga”.

Propunerile au fost numeroase și de un real interes pentru toți locuitorii. Primarul capitalei, dr. Zuska, a-a întîlnit cu elevii ajunși în finală. El a vorbit deschis copiilor și le-a explicat unele amănunte pe care ei încă nu le știau. Concursul a trezit interes nu numai în rindul copiilor, ci și în rindul părinților lor. El a confirmat că tinerii iubesc Praga și sînt bine pregătiți pentru ca la maturitate să devină participanți activi în opera de propășire a orașului lor drag.

Un obiectiv de mare importanță economică și socială este Aeroportul internațional Praga-Ruzine, ce se află situat chiar în centrul Europei, denumit poarta aeriană a țării. El este baza liniilor aeriene cehoslovace. De asemenea, este folosit și de 22 agenții aviatice internaționale. Prin Praga timp de secole au trecut drumurile comerciale ale Europei. Datorită acestei poziții geografice, în timpurile moderne Praga a devenit „un nod” al transporturilor aeriene.

În ziua de 4 octombrie 1920, societatea franco-română de transporturi aeriene CIDINA a deschis linia regulată Praga—Strasbourg—Praga, care a fost prima legătură aeriană a Cehoslovaciei cu strălăntărea. Transportul aerian a folosit la început aeroportul militar Praga-Kbely.

În 28 octombrie 1923 și-a început activitatea societatea națională Liniile aeriene de stat cehoslovace care mai apoi a devenit CSA. Primul zbor intern de transport Praga—Bratislava s-a realizat cu un avion AERO A-14, pilotat de Karel Brabeneč (329 km în trei ore).

De la aeroportul Praga-Kbely s-au realizat și primele zboruri în strălăntărea ale avioanelor cehoslovace. Aceasta se întim-

plă în 1929, cînd s-au deschis linii cu Germania, Olanda, Elveția, Iugoslavia, România, U.R.S.S. și altele.

În condițiile creșterii numărului de decolări și aterizări devenise clar că aeroportul Kbely nu va satisface nevoile traficului aerian.

Astfel s-a luat decizia de a se construi un nou aeroport pe cîmpul Ruzine la vest de Praga. În anii 1933—1937, aici s-a ridicat unul din cele mai moderne aeroporturi din Europa acelor timpuri. Se implineau 14 ani de cînd Cehoslovacia avea o rețea proprie de transporturi aeriene.

Aeroportul Ruzine a început să funcționeze la 5 mai 1937. Prima linie a fost cu Bruxelles, care funcționa în colaborare cu societatea SABENA.

Noul aeroport s-a bucurat de aprecieri elogioase din partea specialiștilor străini. Întregul ansamblu a primit „Medalia de aur” la Expoziția internațională de artă și tehnică organizată în acel an la Paris.

După război, dezvoltarea transporturilor aeriene civile cunoaște o amploare deosebită în Cehoslovacia. După câteva luni de la terminarea ostilităților, prin abnegația lucrătorilor, aeroportul a intrat din nou în funcțiune. Prima linie internațională regulată a fost asigurată de Aeroftot. A urmat apoi etapa de modernizare a aeroportului. În anul 1957, CSA folosește ca primul avion TU-104, deschizîndu-se în acest fel epoca avioanelor cu reacție. Noua epocă a impus atît permanenta perfecționare a instalațiilor de la sol cit și, în ultimă analiză, refacerea în întregime a aeroportului. Planurile sînt aprobate în 1958, dar construcțiile nu încep dect în anul 1964. Astfel, în 15 iunie 1968 se dă în funcțiune noul aeroport. Clădirea din sticlă și aluminiu — care adăpostește sălile de așteptare, ghișeele, restaurantul și altele — este de cinci ori mai mare dect clădirea din 1937. Într-o singură oră pot decola avioane care să transporte 2.300 călători. În imediata apropiere se află clădirea ce adăpostește echipajele. Ea este legată de blocul tehnic pe care se sprijină turnul de control. O construcție unică în felul ei este hangarul care găzduiește avioanele în vederea reparării ori reviziei lor. Împreună cu CSA, Administrația cehoslovacă a aeroporturilor răspunde de funcționarea aeroportului care este legat cu 50 aeroporturi din toată lumea, de asemenea, cu 14 aeroporturi interne. De pe aeroportul Ruzine decolează în fiecare zi avioane ale companiei CSA și ale altor companii internaționale. Avioanele din dotarea societății naționale de transport sînt IL-62, pentru distanțe mari, T-134 A, pentru distanțe mijlocii și scurte, IAK-40 pentru linii scurte interne. Pentru liniile interne se folosește și avionul turbo-propulsor IL-18, precum și avionul L-410. La aeroportul Praga-Ruzine aterizează regulat avioanele celor mai vestite agenții aeriene internaționale ca: Aeroftot, Air Canada, Air France, Air Algeria, AUA, Balkan, British Airways, Cubana, TAROM, Finlay Interflug, JAT, KLM, Lufthansa, LOT, Malae, Pan American, SAS, Swissair și altele.

Pe aeroportul din Praga se efectuează anual peste 60 de mii de decolări și aterizări. Pe aici trec peste două milioane de călători. Se transportă peste 40.000 tone marfă.

Bătrîna Praga, odată cu întreaga țară, devine, cu fiecare an ce trece, tot mai tînără, mai frumoasă și mai prosperă, avînd o contribuție tot mai importantă la dezvoltarea armonioasă a întregii țări.

FLOREA CEAUȘESCU

Din volumul „Drumeție prin lume” în curs de apariție în Ed. Sport Turism.

Andreesciana

(Urmare din pagina 1)

Ele sînt următoarele: **Momentul Delavrancea** (1889—1900), **Formarea conștiinței critice** (1901—1918), **Principalele expoziții din perioada interbelică și răsunetul lor** (1919—1932), **Primele sinteze și studii cu caracter monografic** (1933—1947), **Recuperarea operei** (1948—1957), **Cercetarea fundamentală** (1958—1970), **Literatura de eseu** (1971—1981). Această riguroasă grupare a materiei cuprinde două apendice: a) **Documente și reconstruiri privind colecțiile „Andreescu” între 1882 și 1947** și b) **Dezvoltarea patrimoniului muzeal andreescian între 1948 și 1981**. Toate cele șapte momente succesive pe care le stabilește Radu Bogdan în „posteritatea critică” a lui Andreescu cuprind, fiecare sistematic, o parte de **Note și Referințe** și una de **Excerpte critice**.

Putem spune că nici un pictor român n-a mai fost privit cu atita acribie și bogăție de informații în urmărirea judecăților ce i s-au consacrat pe o întreagă perioadă istorică. Cuprinderea cîmpului de observație ni se proiectează extrem de largă. Numai pe primul plan al interesului apare aci Andreescu, dar acompaniamentul său de orchestră înglobează implicit o adevărată istorie a criticii de artă și a vieții artistice din tot acest răstimp. Ba, mai mult, chiar o schiță de istorie a culturii noastre moderne se poate infirpa dintr-o asemenea bogată investigație.

Această privire, pe o întindere de un veac, a posterității critice se află flankată, la deschidere și la încheiere, de două mari eseuri. Noi am vedea într-însele, exact la o sută de ani de la moartea artistului, o incununare a tot ceea ce s-a gîndit și s-a scris pînă acum despre Andreescu și în legătură cu el. Primul eseu, care își asumă funcția de **Preambul**, se intitulază **Despre sensul creației în critica de artă**. Este stabilirea unei subtile și nuanțate relații între noțiunea de creație și aceea de adevăr înălăuntrul cri-

ticii de artă. Desigur că ideea comportă o discuție amplă, pe care însă nu o putem dezvolta acum.

Dar și mai important — chiar fundamental în această materie — se arată a fi esul final, despre **Perenitatea lui Andreescu**. Desigur că au fost — și mai sînt încă — unele vederi cu totul opuse asupra marelui pictor, vederi acceptabile în cadrul unor anumite registre din arta sa. Radu Bogdan descoperă însă registrul cel mai profund și, în același timp, cel mai complet din cite s-au văzut atînce pînă acum. Autorul eselui — spirit pronunțat sistematic — pleacă de la factura materială a picturii lui Andreescu și ajunge, din aproape în aproape, pînă la o efectivă ontologie a ei. Dar chiar și în ipostaza palpabilă, senzorială, a operei, Radu Bogdan nu se oprește la impresie, la solicitarea exterioară, ci pătrunde pînă la — am spune — **spiritul materiei** respective.

Astfel, aplicată la arta lui Andreescu, rămîne revelatoare aici o adevărată filosofie a culorilor, mai cu seamă a **griului** și a **brunului**, apoi a **verdelui** și a **albastrului**. Aceste culori reci, adesea apăsatore, admirabil analizate ca atare, alcătuiesc puntea de tranziție între componenta materială a picturii andreesciene și aceea care cuprinde limbaul ei adevărat semnificativ. În acord cu paleta sobră, descoperită de **pitoresc**, a lui Andreescu, se prezintă și motivele ilustrate de el, peisaje de iarnă, de pădure desfrunzită, de întindere săracă, de cite o cocioabă izolată, așezată la vreo margine de tîrg sau de drum pustiu.

Asociate cu asemenea motive, griul dezolat al cerului și brunul mohorit al pămîntului creează ansamblul unei adevărate viziuni asupra lumii, viziune condensată pe pînza de către o conștiință solitară și melancolică. Și totuși, această subiectivă stare dispozițională (**Stimmung**) nu afectează cu nimic desăvîrșitul realism al picturii sale. Iar realismul, la rîndul său, nu înseamnă, în cazul de față, o exterioară mimesis, ci pătrunderea dinlăuntru și în esență a aspectelor intrate în obiectivul scrutării sale.

Toată această suită de raționamente ilustrează viu felul de a gîndi al lui Radu Bogdan. El se teme de-a absolutiza brutal și unilateral obiectul cercetat. Orice afirmație se vede imediat cîntărită și apoi rotunjită spre a i se reduce nuanțat din dimensiunile inițiale. Procesul are loc cu un anumit diehis al omului atent și lipsit de grabă, în pasiunea sa obstinat năzultoare de-a obține exactitatea în lucrurile cele mai străine de număr și cantitate. Astfel, o afirmație a lui Radu Bogdan apare aproape concomitent însoțită de negarea ei, o negare nici ea absolutizată, fiindcă nu anulează aserțiunea inițială, ci numai o atenuază sau, mai bine spus, o **dăluiește**. Pe această atenuare se grefează în prelungire o nouă observație, supusă și ea aceluiași proces al subțierii ei, succedîndu-se, astfel, o întreagă serie entimemică. Prinț-insa Radu Bogdan prînde pictura andreesciană într-o piașă atît de strînsă încît aceea nu mai poate evita livrarea măcar a unuia din secretele ei — poate a celui mai de taină.

Mai departe, melancolia și solitudinea artei lui Andreescu se continuă prin alte fundamentale trăsături constitutive, care derivă una din alta. Este vorba, în primul rînd, de **gravitatea** acelei picturi. Radu Bogdan privește etimologic conținutul aceluia termen, ca provenind de la sensul de **greu**, **apăsător**. Andreescu simte din plin pe umerii săi ponderea strivitoare a vieții, pe care însă o învinge orizontul liberator al artei, unde o asemenea povară trăită se reflectă de astă dată într-o arie de echilibru. O altă trăsătură constitutivă a picturii noastre este **seriozitatea**. Radu Bogdan recurge aci la o operație distinctivă, deosebit de subtilă. Ideea de gravitate și cea de seriozitate ni se relevă ca noțiuni net separate, supunîndu-se amîndouă unei penetrante analize dissociative. În sfîrșit, o ultimă trăsătură constitutivă a artei lui Andreescu este **candoarea**. Și ea, la rîndul ei, se diferențiază de o altă însușire, cu care ar putea să se confunde, și anume de **naivitate**. Toate aceste componente caracterologice formează laolaltă, în ansamblul cercetării, o unitate care depășește do-

meniu tipologic artistic și intră în acela al ontologiei.

În final, Radu Bogdan își formulează întrebarea tulburătoare, legată de „praful puterilor” lui Andreescu în context mondial. Răspunsul său ni se deschide atît de edificator încît nu ne putem opri de a-l reproduce integral: „Pictori ai eunușului și ai melancoliei mai sînt. Gravitate întîlnim și la o parte din ei. Înalte virtuți creatoare de asemenea. Dar avem sentimentul că nimeni nu posedă ca Andreescu — la fel de discret și totodată la fel de pătrunzător, cu oarecum dramatică tensiune și în același timp cu superb de cumpănită împăcare, energie și toși delicat, frust dar nu mai puțin rafinat — darul de a face dintr-o priveliște, dintr-o floare sau dintr-un chip de țărancă îmbrobodit, expresia inefabilă a unei stări de conștiință”. Și toate aceste calități „într-un mod și cu accente care rămîn numai ale lui Andreescu și care îi situează arta printre expresiile profunde și singulare ale spiritului uman”.

Păstrînd proporțiile convenite am spune că numai un om care seamănă el însuși cu Andreescu a putut să-l pătrundă cu atita intensitate. Noi, care îl cunoaștem pe autorul monografiei și din alte scrieri ale sale, putem spune că — spre deosebire de alți exuberanți istorici ai artei de la noi și din alte părți, care își ating spontan ținta prin explozia unei metafore fulgurante — Radu Bogdan este și el eunușiu, melancolic, singur, grav, serios și candid. Dar, mai presus de toate, ca și Andreescu, a întreprins imposibilul. Si-a luat singur pe umeri — iată solitudinea și gravitatea lui — o povară uriașă, care oriunde, în alte țări, n-a putut fi înfăptuită dect de un colectiv competent și solid organizat. După propria măturisire, rezultatul muncii sale de o viață, închinată artistului îndrăgît, se află numai la jumătatea drumului. Este și pînă acum una din incredibilele reușite ale culturii noastre. Fi urăm, ca atare, să ducă pînă la capătul dorit de el și de noi toți această gigantică lucrare.

DOGAR PAPU

„Fiecare om e responsabil de propria-i sănătate“

Zice: pare să fie o modă să fi lucrat cu Lupu, dar eu chiar am lucrat, 12 ani. I-am fost elev și, cind spun asta, mă gîndesc că am dat vreme îndelungată în preajma lui și că mi-a influențat adiac structura. L-au mai marcat, firește, și alte contacte, întâlnirile cu profesorii Rainer și Danilopolu, dar se consideră crescut la școala lui Lupu. Acesta l-a observat cîva ani, după care i-a dat mină liberă, încredințându-i, devreme, sectorul de cercetare al bolilor reumatismale în cadrul Institutului de medicină internă. Nu-i greu de dedus că răspunderea aceea l-a stimulat în mod deosebit. Acesta a fost, reîntîlnindu-l, unul din marile merite ale dascălului meu, forța de a-i capacita și pe alții. Lupu a rămas prin ce a realizat el însuși, dar și prin ce a realizat colaboratorii săi. Cel mai mare bine pe care l-a făcut mediciniei, și a făcut atîtea, e faptul că a ajutat o mulțime de oameni cu generozitate.

Crede că dac-a ajuns la medicină mai ales datorită „Citadela” lui Cronin, și azi una din cărțile sale de căpătîi, e sigur că, la început, cel mai bine i-a prins internatul. Îl rog să povestească și nu așteaptă două invitații. Ar trebui redescoperit sistemul acela, îl aud, care a însemnat pentru generația mea un ideal. Nici cînd am devenit medic n-am fost alt de fericit ca în ziua cînd am primit vestea că-am fost acceptat ca intern. Am făcut o ucenicie aspră și prost plătită, dar ea m-a apropiat de bolnav, de sufletul acestuia. Sistemul, prișor, a dat roade excelente, iar Victor Ciobanu argumentează: mai toți foștii interni ai promoției sale au devenit medici primari și, mulți, profesori de elită, Dan Setlacek, Iuliu Șuteu, Aurel Denischi, Alexandru Dumitrescu, Alexandru Treștoreanu, Miron Georgescu, alții. Trecerea prin internat a fost, mult timp, o garanție de profesionalism și omul din fața mea își aduce aminte că, pe cînd mai existau cabinete particulare, cei care erau în măsură scriu pe firmă „fost intern al spitalului cutare”. Azi, regretă, nu mai e așa, din care cauză s-au risipit destule talente. Mai concret? Îl iscodesc. Selecția tardivă, vine răspunsul. Da, adaugă, actuala stagiatură, de 3 ani, a făcut o corectare, dar ea mi se pare parțială. Evoluția firească ar trebui să includă dreptul studentului de a se dezvolta în continuarea facultății spre specialitate, prin concurs. Munca de rutină, zice, te întîrzie și, uneori, te pierde. O școală de medicină e cu atît mai robustă cu cît îi stă la îndemînă să scoată specialiști cît mai precoce. În chirurgie, de pildă, e greu să mai iasă ceva dintr-un medic care, pînă la 30 de ani, n-a învățat nici măcar să facă noduri. Profesorul vorbește puțin și, totdeauna, la obiect. Un dialog cu el e o plăcere. Într-o cafea, pe care l-am anunțat că n-o voi bea, caută o hîrtie. Îl urmăresc, e înalt și îmbrăcat într-un costum impecabil. Calculez că nu l-am văzut de 4 ani. E la fel de prezentabil, cu prestanță, în formă. I-o spun și nu zîmbește măgulit,

Victor Ciobanu: profesor doctor docent, șeful Clinicii de medicină internă de la Spitalul „Grivița”; membru al Senatului I.M.F. și șef al Catedrei de medicină internă II; membru în Consiliul Sanitar Superior; președinte al Societății române de reumatologie; membru și consilier al Ligii internaționale contra reumatismului, precum și al celei europene; membru al societăților de reumatologie din Franța, Belgia, Italia și Portugalia; membru în Colegiul de redacție al revistelor „Revue du Rhumatisme” (Paris) și „Eular”, ultima publicație a Ligii europene contra reumatismului;
autor a peste 300 de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate; a tipărit singur sau în colaborare, o serie de cărți și tratate, între care „Autoagresiunea în patogeniza cirozei ficatului” (1958), „Imunopatologie clinică” (1975) etc., avînd în fază finală „Tratat de medicină internă”, „Tratat de terapeutică” și „Poliartrita reumatismală”;
distins cu ordine și medalii.

ci mă privește cu seriozitate. Notez că, pînă la un punct, omul e responsabil de propria-i sănătate, greșelile lui, comise din ignoranță sau din lipsă de vigilență,

afîindu-se la sursa multor suferințe. Între așa-zișii factori de risc, unii sînt, acceptă profesorul, inevitabili, fondul genetic, vîrsta și așa mai departe, dar alții sînt în intîm de individ. Spune lucruri îndobște știute, fumatul favorizează apariția cancerului pulmonar, alcoolul împinge spre ciroză, obezitatea e primul pas pe drumul spre diabet, dar subliniază o idee prețioasă: înainte de a fi problema medicilor, sănătatea e problema fiecăruia dintre noi. Mașina omenească e, clar, construită cu generozitate, numai că această generozitate e, adesea, prost înțeleasă, întîmplîndu-se ca omul să cheltuiască mai mult decît a primit de la natură. Cînd vine, mai devreme sau mai tîrziu, nota de plată, el se spală pe mîini și dă fuga la doctor. Posibilitățile acestuia de a interveni sînt, firește, mari, dar și limitate.

Soluția?, întreb. Cultivarea funcțiilor vitale ale organismului și, fără a descoperi vre-o Americă, păstrarea unei măsuri în toate cele. Natura dă, reia profesorul gîndul de mai devreme, dar omul risipește cu ambele mîini. El e, din păcate, tot mai sedentar, deși mișcarea reprezintă unul din secretele sănătății. Proastele obiceiuri încep, de regulă, de timpuriu. E o mare greșală, crede, că la orele de educație fizică elevii nu se mișcă, activitatea lor rezumîndu-se la a bate mînea. Nivelul de trai a crescut și crește, mașinile s-au înmulțit, omul modern e tot mai refractar la mișcare. Îi aduc argumentul crizei de timp. Îl acceptă și nu-l acceptă. E tentat să creadă că lumea ar fi mai sănătoasă și dacă, soluția e, firește, minimală, fiecare ar lua, la plecarea de acasă sau de la serviciu, tramvaiul sau autobuzul de la stația următoare. Îi se pare că românul s-a obișnuit să mînce gresit. E drept, unele erori s-au moștenit, rîntășurile de pildă, dar altele sînt mai noi, nefaste, invenții ale omului modern. Mîncăm, îl aud, la ore nepotrivite și, mai grav, seara, înainte de culcare, abuzînd de făinoase. Nutriționiștii sînt pentru 3-4 mese pe zi, noi le reducem la 1-2, consumînd însă aceeași cantitate de alimente. Un alt risc: mîncăm repede. Mai bine zis, înfulecăm, cîștigînd cu minutele spre a plăti, mai tîrziu, cu anii. Ar trebui reinstaurat, e de părere, respectul față de masă, ca necesitate a vieții, dar și ca plăcere. Poate că nici englezii nu-s de lăudat, ei se așază la masă zilnic la ore fixă, membrii familiei îmbrăcîndu-se de par-are merge la teatru, dar oricum ei sînt mai aprcape de adevăr decît alții, între care și românii, care mîncîncă asemenea unor călători grăbiți să nu piardă trenul?!

Crede că cu atît mai mult azi, cînd conceptul de sănătate s-a schimbat, fiind vorba nu doar de lipsa bolii, ci de o calitate superioară a vieții, voința omului și educația sanitară joacă un rol tot mai mare. Neîndoios, medicina a progresat și progresează, numai că omul, altă mentalitate eronată, apelează la ea mai ales cînd starea lui de sănătate începe să se deterioreze grav. Atunci, fatal, șansele de intervenție sînt mai reduse. Deși pe teritoriul ei s-au făcut serioși pași înainte, medicina omului sănătos nu e încă ce-ar trebui. Unul din motive, poate nu cel mai important, e legat de faptul că, în spitale, sarcinile sînt mari, iar schemele mici. Se simte, în continuare, nevoia unei înprospătări, chiar dacă, concret, profesorul a primit, în ultimii ani, 4 asistente universitare în clinica pe care o conduce. Numai femei? Se semnalează pretutindeni, înțeleg, o feminizare a medicinii, femeile fiind, și după opinia lui Victor Ciobanu, mai aplicate, mai disciplinate. Nu-s de ignorat, continuă, nici calitățile umane ale femeilor, cu atît mai mult cu cît, din cauza tehniciării exagerate, medicina e tot mai mult expusă pericolului de a se îndepărta de bolnav. Disponibil față de nou, profesorul a rămas, după exemplul lui Lupu, un fanatic al contactului cu bolnavii. Prezența sa la patul acestora a fost și e lege, cel dintîi principiu al pedagogiei sale. Zice asta și întrebarea următoare vine de la sine, care e al doilea principiu? Răspunde: efectuarea explorărilor paraclinice ca act logic al etapei clinice. Poate că de aceea, în general, medicina românească e mai economică decît altele, randamentul actelor sale fiind înalt, pentru că, pe baza tradiției, ea a deprins să pună în slujba diagnosticului numai investigațiile imperios necesare. Izvorite dintr-o judecată clinică fermă. Datele de dragul datelor, analizele de dragul analizelor, apreciază profesorul, încarcă, costă și, nu o dată, derutează. Indispensabilă, legătura sufletească stabilită între medic

și bolnav e, în practica sa, prima condiție a eficacității unui tratament.

Caută ceva într-o carte nu spune că, dar caută. Se necăjește că nu dă peste fragmentul dorit, e „Citadela” lui Cronin. Fără să vrea, zîmbesc, și profesorul nu mă iartă. De la Andrew Manson, îl aud, am învățat pentru întîia dată că esențial în viața unui medic e să dea, nu să ia. Această meserie, dragul meu, nu poate fi concepută în afara dăruirii și a unei responsabilități fără cusur. Motivul e simplu, medicul n-are voie să greșească. Materia sa primă fiind omul, erorile medicului sînt imorale. Din păcate, tocmai la această răscruce se petrec unele inexactități, căci dăruirea, capacitatea de a te dedica suferinței, n-avem cum s-o testăm în clipa în care tinărul, cu sau fără o motivație launtrică, vine să dea examen la medicină. Această problemă, a motivației, i se pare profesorului, el însuși un pătimaș al meseriei, fundamentală pentru evoluția viitorului medic. Noi, zice, nu cercetăm omul și teza lui, și din cauza acestei draconice obiectivizări se mai întîmplă ca un om rău la suflet, egoist, să îmbrace halatul alb. E, vorba cuiva, mai mult decît o crimă, e o greșală, iar consecințele ei sînt triste și grave.

Biblioteca profesorului, în care purtăm această convorbire, în jurul unui munte de cărți și a două cafele reci și intacte, începe să coboare în întuneric. Am venit la 6, de dincolo răzbat acordurile telejurnalului de seară. Au trecut, e clar, mai bine de două ceasuri. Aproape că nu mai văd ce scriu, dar profesorul nu sesizează. Îi cer părerea cu privire la așa-zisa medicină tradițională. Reacționează imediat. Bine face „Flacăra”, îl aud, susținînd cauza homeopatiei, acupuncturii, a plantelor medicinale etc., în care medicina clasică, alopată, a găsit totdeauna ajutoare importante. Se opreste la plante și dă exemplul „Digitalei”, medicament de bază în insuficiența cardiacă. Ea provine din Digitalis lanata și Digitalis purpurea, plante pe care, în vremea copilăriei sale, babele le foloseau, la țară, în combaterea bolii numite anasarcă. Îi spun că n-am auzit despre așa ceva. Se amuză. Adică, îmi explică, omului i se umfla corpul de apă, slăbindu-i inima. Plantele medicinale, rezumă, nu trebuie tratate de sus, ele au efecte benefice demonstrate. Franzezii, de pildă, au realizat un medicament eficace în afecțiunile de ficat, „Chauliphitol”. Din ce se face el?, din planta numită anghinare. La fel, cu încredere, fără discriminări, ar trebui privite și acupunctura, și homeopatia, despre ultima profesorul afirmînd că are multe tangențe cu medicina clasică. Acesta n-a conștient să folosească principiul homeopatic al dozei infimezimale în desensibilizări. Ba mai mult, își aduce aminte că a văzut un edem angio-neurotic vindecăt prin remedii homeopate. Concluzia? Să nu absolutizăm aceste terapii, să le taxăm drept panaceu, dar nici să le ignorăm, căci omenirea, în măsura în care pășește înainte, nu refuză nici o ofertă, fiind în situația de a întoarce tot mai des capul spre natură. Spre natura mamă, zice, de care ne-am îndepărtat uneori cu vinovată superioritate.

S-a făcut noapte de-a binelea. Profesorul nu renunță. Aprinde lumina și îmi cere permisiunea să pună muzică. Mă mir, muzică? Un medic adevărat, mi se destăinuie, iubește muzica, viața în mijlocul suferinței îl împinge spre ea. Un medic care nu-i cultivat, de-acum pot țărăși nota, e obligatoriu mai sec, mai gol, el nu va putea staționa lângă sufletul bolnavului. În privința asta, consideră că s-a comis o greșală cînd s-a restrîns, în liceu, profilul umanist. Cînd a terminat liceul, știu franceză foarte bine. Azi, mulți studenți ajung la absolvire și nu pot citi o totă într-o limbă străină. E de acord să-mi încredințeze un amănunt, dar mă roagă să-l uit. Îi promit, dar știu că-mi voi călca cuvîntul. Cînd și-a format cea dintîi echipă, în urmă cu ani, le-a impus colaboratorilor să învețe englezește. Nu era legal, zice, mă puteau reclama, dar n-au făcut-o. Am luat un profesor și, prin contribuție, l-am plătit timp de un an. Azi, toți îmi sînt recunoscători. Să cultivăm mecanismele mentale, îl aud, dar și pe cele capabile să miște simțirea și imaginația. Fără ele, un medic nu va fi niciodată complet.

Se uită la ceas. Da, s-a făcut 9. Ei bine, mă îndeamnă, hai să vorbim despre reumatism, de-asta ai venit, nu? Îi spun că-am terminat, îmi adun foile și ies. În urma mea rămîn un profesor, unul dintre cei mai competenți și mai distinși, o bibliotecă înșesată de cărți, o simfonie de Beethoven.

OVIDIU IOANIȚOIA

Poveste pescărească

Nu-i cazul să plîngem, cum că marea n-ar mai avea pește. Ea încă are, pe care acești bărbați-pescari îl scot din valuri și-l aduc către noi. În 15 mai, spre exemplu, o zi „record” a ultimilor ani după cum susținea Alexandru Drăgu, șeful depozitului central al întreprinderii piscicole Constanța, numai brigăzile conduse de Atanase Pricop, Avram Ilici și Aldea Stanciu au scos mai bine de 27 de tone de pește marin mărunt, „sprut” cum i se spune, din care cea mai mare parte a plecat la vînzare pe piața Constanței. Alte 16 tone au luat drumul Capitalei, iar restul s-a băgat la sare, pentru fabricile de conserve.

Flacăra Redacția - București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărinaru, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) - 14 57, 25 66; Secția cultură-invățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Buncu, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnărenu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTĂCHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU